

METSÄPALVELUYRITTÄJÄN
TYÖTURVALLISUUS JA -HYVINVOINTI
Tutkimus työterveyshuoltopalveluiden tarpeesta

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Evo, Metsätalous

Kevät, 2019

Jussi Ilonen

Metsätalous
Evo

Tekijä	Jussi Ilonen	Vuosi 2019
Työn nimi	Metsäpalveluyrittäjän työturvallisuus ja -hyvinvointi, tutkimus työterveyshuoltopalveluiden tarpeesta	
Työn ohjaaja	Pekka Vuori	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyö on laadittu METO-Metsäalan Yrittäjät ry:lle tilaustyönä.

Tutkimustyön tavoitteena oli perustusten rakentaminen jatkohankkeita ajatellen. METO Yrittäjille ei tämänkaltaisia tutkimustöitä ole aiemmin tehty.

Tutkimuksen runkona käytettiin Maslowin tarvehierarkian viittä porrasta. Nämä portaavat on muodostettu seuraavasti: 1. Fysiologiset tarpeet, 2. Turvallisuustarpeet, 3. Sosiaaliset tarpeet, 4. Arvonantotarpeet ja 5. Itsensä toteuttamisen tarpeet.

Taustana käytettiin työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin sisältyviä osa-alueita. Työn keskeisenä sisältönä itse tutkimuksen lisäksi on käsitteiden eli teorian kuvaus lukijalle. Tutkimuksen alussa selvitetään, mitä näillä käsitteillä tarkoitetaan. Tekijöiden vaikutusta kokonaisuuden muodostumiseen selvitetään myös.

Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena. Tuloksia voidaan pitää positiivisina, koska työturvallisuus ja -hyvinvointi olivat verraten hyvällä tasolla. Vastanneille jäsenille haasteita havaittiin muodostuvan palautumisen, kokonaisvaltaisen ennakoinnin ja työpäivän aikaisen yhteydenpidon muodostamisen osalta. Lisäksi tutkittiin työterveyspalvelujen hankintatarvetta.

Johtopäätöksenä esitetään jatkotutkimusten ja kehityshankkeiden voimavarojen keskittämistä tuloksina todettuihin haasteisiin.

Avainsanat työturvallisuus, työhyvinvointi, yksintyöskentely, metsä, metsäpalveluyrittäjä

Sivut 92 sivua, joista liitteitä 57 sivua

Forestry
Evo

Author	Jussi Ilonen	Year 2019
Subject	Small Forest Entrepreneurs' Safety and Well-being at Work, a Study of the Need for Occupational Health Care	
Supervisor	Pekka Vuori	

ABSTRACT

The purpose for this study was finding out details for further exploration based on METO forestry experts' challenges, which were encountered in working. The METO forestry experts' work was done mainly alone. Details caused by this had to be taken care of. Working practice was done mainly in the field of forest management. Services were offered to private gardens also.

This study was made by exploiting a survey. 150 members were included in the association and the survey was sent to everyone. When the analysis work was done, it was easier to validate the results compared to the theory.

The results stated that there are some main points of existing challenges. These discovered are the planning of work and the preparation of risks for safety. Information is needed to be delivered to a contact person about entrepreneurs' exact location. The last discovered question is the need of information of a human being's own action, and the influence caused to certain areas of human welfare.

The findings indicate that Maslow's hierarchy of needs is still workable in this kind of a survey. The study made clear that when people are working alone, more importance on safety must be placed. The METO forestry experts are working safely. The gathered data bring out that further research points are the same that were mentioned in the third section as the main points of the existing challenges.

Keywords safety at work, well-being at work, lone working, forest, self-employed person as a forester

Pages 92 pages including appendices 57 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	YKSINYRITTÄJÄN TYÖTURVALLISUUS	2
2.1	Työturvallisuuskäsite yksinyrittäjälle	2
2.1.1	Lakien, asetusten ja säädösten merkitys.....	3
2.1.2	Suunnittelu, ennakointi ja riskien havaitseminen	4
2.1.3	Sääolosuhteet	4
2.1.4	Työkohde	5
2.1.5	Eläimet ja hyönteiset	7
2.2	Tietoa on saatavilla	8
2.2.1	Työterveyslaitos.....	8
2.2.2	Työturvallisuuskeskus.....	9
2.2.3	Lait ja alempiasteiset säädökset palkansaajille	9
2.3	Yksinyrittäjän työhyvinvointi.....	12
2.3.1	Maslowin tarvehierarkian viisi kohtaa	12
2.3.2	Työ hyvinvoinnin lähteenä	14
2.3.3	Haasteet toimittaessa yksinyrittäjänä.....	15
2.4	Yksinyrittäjän työterveyshuolto	17
2.4.1	Työterveyshuoltopalveluiden merkitys.....	17
2.4.2	Työterveyshuoltopalveluiden tarve yksinyrittäjälle.....	17
3	TUTKIMUSTIETO YKSINYRITTÄJYYDESTÄ METSÄALALLA.....	18
3.1	Tutkimustiedon määrä ja perusta	18
3.2	Tutkimuksessa sovellettava pohjatieto.....	19
4	AINEISTO JA SOVELLETTAVA TIEDONKERUUTAPA	20
4.1	Kyselytutkimuksen laadinta Webropol -sovelluksella	20
4.2	Kohderyhmä	21
5	TULOKSET	21
5.1	Tulosten tarkastelu.....	22
5.1.1	Uni ja ruoka.....	22
5.1.2	Fyysinen kunto.....	23
5.1.3	Yhteydenpito työpäivän päätyttyä	24
5.1.4	Työn suunnittelu ja työhön keskittyminen.....	25
5.1.5	Työstä palautuminen	26
5.1.6	Sairaudet.....	27
5.1.7	Työmotivaatio.....	27
5.1.8	Työterveyshuolto.....	28
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	29
6.1	Pohdinta	29
6.2	Yhteenvedo ja jatkotutkimukset	30

LÄHTEET	31

Liitteet

Liite 1	KYSELYTUTKIMUS METO Metsäalan yrittäjät ry:n jäsenille

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö laadittiin Metsäalan Yrittäjät ry:n jäsenille tilauksena. Tutkimuksen tavoitteena on havaita kehityskohteita METO Yrittäjien jatkohankkeita varten.

Luonnonvara-alalle perustettiin Agrologien, Metsäalan asiantuntijoiden METON ja heidän jäsenyhdistyksensä METO Yrittäjien kattojärjestö LUVA vuonna 2016.

Yksinyrittäjien työturvallisuudesta metsäalalla ei ole laadittu tutkimusta. Puunkorjuun voimakkaalla koneellistumisella 1980- ja 1990- luvuilla on ollut ilmeisesti suuri merkitys tähän. Vielä 1990- luvulla metsäalalla työskenneltiin myös hakkuutyössä osin manuaalisesti. Nykyään entistä harvemmillä hakkuilla tarvitaan henkilötyövoimaa puunkorjuussa muuten kuin koneiden käyttäjinä.

METO Yrittäjien toiminnalle perusta luodaan metsänhoitotehtävistä. Tässä opinnäytetyössä myös esimerkiksi metsäsuunnitelmien laatiminen ja puukauppa rinnastetaan metsänhoitotyöhön. Näitäkin tehtäviä suoritetaan pääosin yksin työskennellen. Tässä opinnäytetyössä käytetään tutkimuksen kohderyhmään henkilöistä termiä metsäpalveluyrittäjä, yksinyrittäjä tai yrittäjä.

Kaikkia metsäalan yksinyrittäjiä tämä tutkimustyö ei kosketa, eikä metsäalan yksinyrittäjien lukumäärää myöskään tiedetä. Tutkimuksessa käsitellään METO Yrittäjien jäseniä, joita on tällä hetkellä 150 henkilöä. Itsensä työllistämistä ja yksinyrittäjyyttä käytetään paljolti synonyymeina. Nykyisen ulkoistamisen kaudella näitä työntekijöitä nähdään entistä enemmän. Yksinyrittäjyyttä harjoitti vuonna 2017 Suomessa 172 000 henkilöä.

Metsätalouden opinto-ohjelman Puunhankinnan erityistaidot -moduulilla aikaansaatiin oma kiinnostukseni aihetta kohtaan. Opiskelijoiden tehtävänä oli tutustuttaa itsensä eri metsäalan toimijoiden työpäiviin. Tuolloin ilmeni, että työntekijöiden sijainnista tai työssäolosta ei ylläpidetä tarkkaa tietoa. Kysymykseen ”Milloin sinua aletaan kaivata kotiin?” toinen mielenkiintoinen vastaus saatiin ”Kyllä joku parin päivän sisällä saattaa tavoitella” ja toinen ”Kai ruokapöytään illalla kaivataan”. Heidän toimenkuvansa oli muodostettu työntekijätehtävistä. Saatujen vastausten perusteella voidaan päätellä työturvallisuuden tason olleen riittämätön.

Tässä opinnäytetyössä, jossa itse tutkimus suoritetaan kyselytutkimuksena, keskitytään yrittäjien keinoihin huolehtia omasta työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnistaan. Samalla etsitään keinoja näiden tekijöiden kehittämiseen. METO – Yrittäjät ry:n jäsenyrityksistä osa toimii myös työnantajaroolissa. Tällöin heitä ei pidetä yksintyöskentelijöinä, vaikka osa työstä

suoritetaankin yksin. Käytännön tutkimuskohteen pääryhmä on muodostettu yksintyöskentelijöistä.

2 YKSINYRITTÄJÄN TYÖTURVALLISUUS

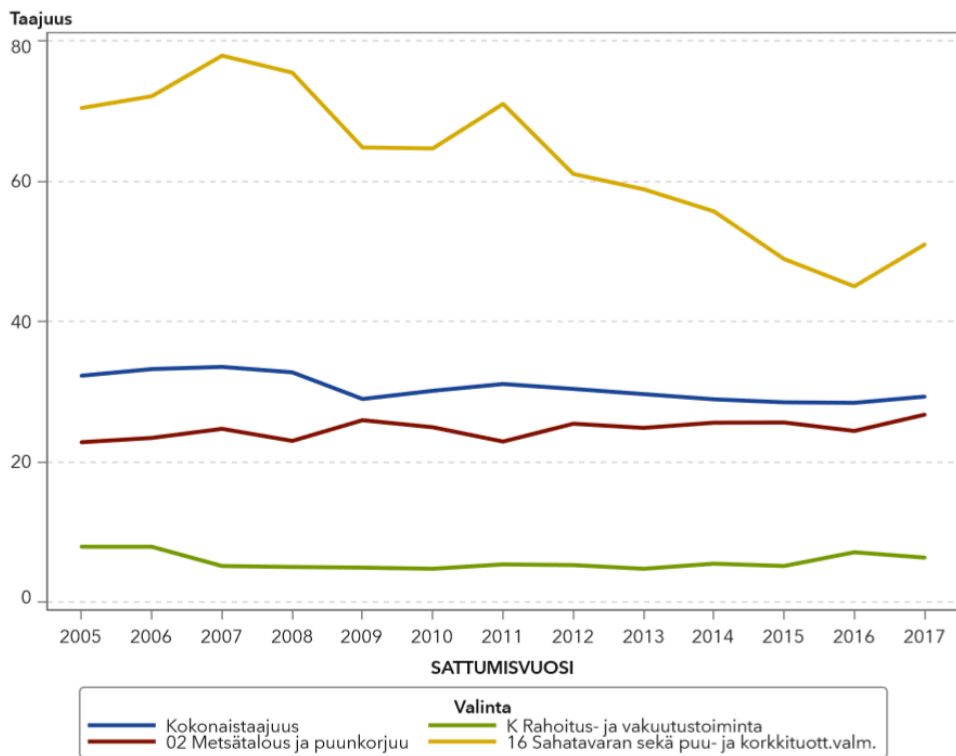
Koska yksinyrittäjien on itsenäisesti huolehdittava työturvallisuudestaan, se aiheuttaa haasteita toimintaan ainakin uran alkuvaiheessa. Huolimatta yksintyöskentelyn tarjoamista vapauksista, tulee yrittäjien huolehtia yrityksen tärkeimmästä resurssista, joka on yrittäjä itse. Seuraavassa tuodaan esiin yksinyrittäjien työturvallisuuden rakennetta.

2.1 Työturvallisuuskäsite yksinyrittäjälle

Yksinyrittäjyys muodostaa erityishaasteita toimijoille. Yrityksen varsinainen työskentely kuuluu yrittäjien tehtäviin ja samalla tulee pystyä pitämään huolta yrityksen tärkeimmästä resurssista eli itsestään. Työturvallisuudesta huolehtiminen on säädetty työnantajana toimivan yrityksen vastuulle. Pienissä ja keskisuurissa yrityksissä tämä hoidetaan usein esimiestyön ohessa. Nykyään työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista puhutaan usein samanaikaisesti (Tarkkonen, 2018, s. 18). Koneet ja laitteet, joilla puunkorjuu nykyään hoidetaan, saadaan toimintaan vasta, kun niitä käytetään ja ohjataan.

Metsäalan toimijoiden työturvallisuuden tasoa voidaan pitää hyvänä. Tehtävät suoritetaan ammattilaisten toimesta, eikä harrastelijoita päästetä ammattitaitoa vaativiin tehtäviin (YLE, 2016). Seikka nähdään myös Tapaturmavakuutuslaitoksen toimialakohtaisten tapaturmien määristä. Metsätalouden ja puunkorjuun ryhmään luetaan kuuluviksi sekä suorittavaa että toimihenkilötyötä harjoittavat henkilöt. Tämä esitetään kuvassa 1. Siinä on nähtävillä metsäalan työtapaturmien suhteellinen tapaturmataajuus verrattuna esimerkkinä toimiviin aloihin. Sovellukseen voidaan valita alat, joita vertaillaan, alojen keskiarvon sovellus laskee omatoimisesti. Tapaturmavakuutuskeskuksen tietoon saadaan vain tapaturmat, joihin osallisella on ollut vakuutus hankittuna. Yksinyrittäjälle tapaturmavakuutuksen hankintaa ei pidetä pakollisena.

Palkansaajien työpaikkatapaturmataajuus, kaikki työtaturmat (miljoonaa työtuntia kohden)

Kuva 1. Työpaikkatapaturmataajuuksien vertailu (Työtaturmaikkuna, 2019)

2.1.1 Lakien, asetusten ja säädösten merkitys

Kun työskennellään yrittäjänä, työturvallisuus muodostuu erilaisista osista verrattuna työsuhteessa työskentelyyn. Yksinyrittäjyys tuo vielä kuvaan lisäosia. Tämän tutkimuksen kohderyhmä työskentelee pääosin yksin.

Työsuhteessa työskentelyn työturvallisuuden perusteet säädetään työturvallisuuslaissa. Lakia pidetään myös työhyvinvoinnin osalta perusteiden pohjana (Työturvallisuuslaki 738/2002).

Yksinyrittäjän kohdalla käytäntö muodostetaan täysin eri tavalla. Johtaja Markku Raution (puhelu 1.4.2019) mukaan yksinyrittäjän työskentelyä ei säätele työturvallisuuslaki eikä muista työturvallisuussäädöksistä peräisin olevat määräykset. Toiminta katsotaan asianmukaiseksi niin kauan kun työkohteella työskennellään yksin. Käytäntö muuttuu sääntöjen osalta heti, kun työntekijöitä saapuu työalueelle. Tällöin vastuunkanto asetetaan kohteen nimetyille, pääasiallista määräysvaltaa käyttävälle työnantajalle. Jos kaikki ovat itsenäisiä työnsuorittajia heidän on huolehdittava omasta työturvallisuudestaan. Työtaturmien välttämiseksi olisi hyvä toimia tiiviissä yhteistyössä.

Jos yksinyrittäjä työskentelee alueella, jossa toimii toisen yrityksen työntekijöitä, tällaisilla työkohteilla yrittäjien velvollisuus on huolehtia siitä, ettei työskentelyllä aiheuteta vaaraa toisille työntekijöille tai heidän terveydelleen. Tiedottamisvelvollisuus työkohteen vaaratekijöistä ja noudatettavasta työturvallisuuskäytännöstä on pääasiallista määräysvaltaa käyttävällä työnantajalla. (Työturvallisuuslaki 738/2002 § 7, § 49, § 50, § 51 ja § 53.)

2.1.2 Suunnittelu, ennakointi ja riskien havaitseminen

Metsäpalveluyrittäjien toimenkuvaan kuuluu useita erilaisia tehtäviä, joita kaikkia voidaan tehdä joka tapauksessa riskit minimoiden. Ennakointi ja riskitekijöiden havainnointi etukäteen ovat tärkein osa-alue yksinyrittäjän työturvallisuudelle (Työterveyslaitos, n.d.a). Turvavarusteet sahaustöissä muodostavat esimerkin ennakoinnista. (Työturvallisuuskeskus, n.d.a). Ammattitaito, kokemus ja terve järki ovat tärkeä osa työturvallisuuskokonaisuutta.

2.1.3 Sääolosuhteet

Olosuhteet nähdään varsin merkittävänä haasteena työskenneltäessä metsässä. Pelkästään tuulen, lämpötilan ja ilmankosteuden voidaan nähdä muodostavan lisähuomiota vaativia tekijöitä. Näihin kaikkiin tekijöihin tulee kiinnittää huomiota ennen työskentelyn aloittamista. Voidaan pohtia esimerkkitilannetta talvella verrattuna normaaliin tyyneen talvisäähän. Työskentelyalueella havaitaan tuulta noin 7 m/s ja lämpötila on -10 °C. Pakkasen ja tuulen yhteisvaikutuksena pakkasen purevuus on -19 °C (YLE, 2014). Näistä yksittäistekijöistä on muodostunut varusteille erityishaasteita. Yrittäjien tulee satsata asianmukaisiin varusteisiin, jotta työskentely on turvallista ja mahdollista seuraavanakin päivänä.

Päinvastaisena esimerkkinä voidaan pitää kesällä helteistä säätä. Tällöin yrittäjien tulee varautua riittävällä määrällä nestettä, jotta työn suorittaminen turvallisesti on mahdollista. Esimerkiksi turvemaalla puukauppaa tai metsäsuunnitelmaa laativa henkilö huomaa varsin pian kosteuden olevan suuri haaste jaksamiselle. Tämäkin pätee kaikkiin metsäpalveluja tarjoaviin henkilöihin. Luontopalveluja tarjoavan tulee huolehtia etukäteen koko ryhmän nestetarpeiden tyydytyksestä. Pätevä keino on muistuttaa etukäteen asiasta, jolloin osallistujat voivat varata mukaan juotavaa.

Yksinyrittäjän ei ole minkään säädöksen mukaan pakko varustautua yllämainittuihin olosuhteisiin eri tavalla kuin esimerkiksi kesällä. Yrittäjän toimiessa itse työnantajanaan toimii palkanmaksajana myös sama taho. Tämän seikan uskotaan tuottavan varmasti halun suojata itseään kuvatuilta olosuhteilta. Yrittäjien halu työskennellä vapaasti ilman säädöksiä merkitsee itsestään huolehtimista (Suomen Yrittäjät, 2003).

2.1.4 Työkohde

Metsäpalveluyrittäjien palveluvalikoima kattaa useita palveluita. Esimerkkinä suunnittelua ja ennakointia vaativasta tehtävästä toimii puun kaato piha-alueelta. Riippuen kohteesta kaato voidaan joutua suorittamaan kiipeämällä puuhun. Tällainen vaatii ennakointia vähintään vieraan omaisuuden, ohikulkijoiden ja ennen kaikkea yrittäjän oman turvallisuuden vuoksi. Itse työsuoritus vaatii myös erityisvarusteita. (Maaseudun Tulevaisuus, 2017)

Metsätyöskentelyyn on erikoisvaatimuksia muodostunut puihin jäätyneestä tykkylumesta, sähkölinjojen lähellä kaadettavista puista ja myrskytuhojen kaatamisesta. Näillä kaikilla työkohteilla jo aiemmin mainitut riskitekijöiden pohdinta ja ennakointi luo mahdollisuudet turvalliselle työskentelylle.

Eryteisesti myrskytuhoissa on havaittu piilevän vaaroja (Työturvallisuuskeskus, n.d.b). Mikäli mahdollista, on tällaisissa kohteissa kannatettavaa työskennellä aina pareittain. Huolimatta lakien ja asetusten mukaantulosta myös havainnointia tehostetaan ja yhteistyöllä saadaan turvallisuustaso paremmaksi. Työtehtävän turvallisen toteutuksen arveluttaessa viisainta on perua tarjoamansa työ tehtäväksi myöhemmin, esimerkiksi työparin kanssa.

Metsänhoitotöissä toimitaan vaihtelevassa maastossa. Pinnanmuotojen vaihtelu asettaa tekijälle tarkkuusvaatimuksia työmaalla kulkemiseen. Eryteisesti raivaussahatyöskentelyssä liikutaan verrattain joutuisasti alustan niin salliessa. Yrittäjien tulee pystyä luomaan itselleen mielikuva työkohteen riskeistä etukäteen. Samat tekijät muodostavat haasteita myös metsäsuunnitelmia tekeväille, puukauppaa harjoittavalle ja käytännössä kaikille metsäpalveluja tarjoaville. Riskialtista työstä on havaittu muodostuneen erityisesti kivikoissa, kallioilla, pettäväällä maaperällä sekä aluskasvillisuuden peittämällä maanpinnalla. Oksien ja ojien on havaittu aiheuttavan myös haasteita ja riskialttiutta työskentelyyn. Useimmin tapaturma aiheutuu henkilön liikkumisesta, mikä nähdään myös Tapaturmavakuutuskeskuksen taulukosta (Taulukko 1).

Taulukko 1. Metsätalouden ja puunkorjuun toimialalla yrittäjille sattuneet työtapaturmat vuosina 2013–2017 (Veijola, 2019)

	2013	2014	2015	2016	2017	YHT
TYÖSUORITUS						
Tehtävästä ei tietoa	6	5	3	4	5	23
Koneen käyttäminen	15	14	10	11	7	57
Käsi­käyttöisillä koneilla työskentely	25	31	21	35	39	151
Kulkuneuvon ohjaaminen tai sellaisessa matkustaminen	3	4	3	10	8	28
Esineiden käsittely	27	17	15	23	23	105
Taakan käsivoimin siirtäminen	6	5	8	12	12	43
Henkilön liikkuminen	62	55	53	62	77	309
Paikallaan oleminen työpisteessä	3	1	6	3	3	16
Muut työsuoritukset	2	5	7	9	8	31
Tuntematon	.	.	.	.	1	1
Yhteensä	149	137	126	169	183	764

Kun lukee taulukkoa, tulee huomioida, että siihen sisältyy vain tapaukset, joissa yrittäjällä on ollut tapaturmavakuutus otettuna. Vakuuttamista ei ole asetettu yksinyrittäjälle pakolliseksi. Taulukosta nähdään myös suurempien yritysten kuin yksinyrittäjien työtapaturmat.

Vertailutietona voidaan käyttää työtapaturmia palkansaajille samalta ajankakselta (Taulukko 2). Tässä on huomioitava, että heillä tapaturmavakuuttamisen hoitaa työnantaja. Työntekijämäärä on runsaasti suurempi kuin yrittäjien.

Taulukko 2. Metsätalouden ja puunkorjuun toimialalla työntekijöille sattuneet työtapaturmat vuosina 2013–2017 (Veijola, 2019)

TYÖSUORITUS	SATTUMISVUOSI					YHT
	2013	2014	2015	2016	2017*	
työsuorit. ei tietoa vahinkoselvityksessä	27	14	11	11	6	69
koneen käyttäminen	53	62	48	39	33	235
käsi­käytt. työkaluilla työskenteleminen	129	118	112	86	113	558
kulkun. tai siirtol. ohjaus tai matkustam.	30	27	24	22	40	143
esineiden käsitteleminen	86	101	97	86	62	432
taakan käsivoimin siirtäminen	48	34	39	36	24	181
henkilön liikkuminen	296	273	238	207	210	1224
paikallaan oloinen työpisteessä	12	13	13	4	8	50
muut luettelemattomat työsuoritukset	33	15	27	33	43	151
tuntematon	0	0	0	4	10	14
YHT	714	657	609	528	550	3058

Työtapaturmista suurimpana aiheuttajana nähdään liikkuminen. Tähän varsin luonnollisena selityksenä voidaan pitää maaston tuotoksena syntyneitä haasteita, joita ei ole kyetty havaitsemaan. Työkoneisiin nouseminen, alastulo ja niiden päällä tehtävät huollot aiheuttavat myös turvallisuusriskejä. Toisin sanoen tehtävästä riippumatta metsässä työskentely vaatii tarkkaavaisuutta maaston suhteen. Samat työsuoritteet aiheuttavat sekä työntekijöille että työnantajille työtapaturmia.

Suuri osa METO yrittäjät ry:n jäsenistä käyttää työssään sekä moottorisahaa että raivaussahaa. Samankaltaista keskittymistä itse tehtävään vaaditaan, kun tehdään suunnitelmia taimikonhoidon, harvennusten ja päätehakkuiden osalta. Tällöin myös liikkumisen turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Sahojen kanssa työskentelystä aiheutuu myös niiden huoltotarvetta. Huoltotöitä varten on kannattavaa varustautua eri käsineillä. Erityisesti kun työskennellään ketjun tai terän parissa, pidetään riskinä käden vahingoittumista otteen lipeämisen vuoksi.

2.1.5 Eläimet ja hyönteiset

Metsäpalveluyrittäjät työskentelevät pääosin ulkona. Työnteossa käytetyt koneet tuottavat eläimille vierasta melua, joten nämä eivät tuota työturvallisuudelle uhkaa. Kiima-aikaan sekä pentujen seuratessa emoja nisäkkäät voivat käyttäytyä uhkaavasti ja niille on suotava eläimelle kuuluva

kunnioitus. Toimihenkilötehtävissä äänekkäitä koneita käytetään harvemmin, tällöin tulee huolehtia eläinten kuulevan oma kulkeminen

Suomen hyönteisistä myrkyllisiä ei ole juuri löydetty. Hengitysvaikeuksia voi aiheutua altistuneille ampiAISista ja mehiläisistä. Lisäksi lapsille pistot aiheuttavat yleisemmin hengitysvaikeuksia. Erityisesti maa-ampiaiset ovat valmiita pistämään ihmistä heti tämän kulkiessa liian läheltä pesää. Ampiaisen pisto voi aiheuttaa hengitysvaikeuksien lisäksi ihottumaa ja turvotusta. Suomen käärmeistä ainoastaan kyy on todettu myrkylliseksi. (Työturvallisuuskeskus, 2015)

Työturvallisuusriskinä voidaan nykyisin pitää punkkeja. Työpäivän jälkeen on tarpeellista suorittaa tarkistus, ettei iholta löydy näitä pienhyönteisiä. Punkkien levinneisyysalue ulottuu jo Pohjois-Pohjanmaalle saakka. (YLE, 2019)

2.2 Tietoa on saatavilla

Tietoa työturvallisuudesta tarjotaan kattavasti usean toimijan kautta. Suoraan metsäpalveluyrittäjille kohdennettua pakettia ei ole tarjolla, mutta palkansaajille ja yrittäjillekin on saatavilla työturvallisuuteen liittyvää materiaalia. Valmiiden metsäpalveluyrittäjille suunnattujen pakettien vähyyteen voidaan syynä pitää aiemmin mainittua puunkorjuun koneellistumista. Ilmeisesti metsäpalveluja tarjoavia yrittäjiä on myös liian vähän, jotta materiaalin kysyntä olisi riittävän suurta taloudellisesti.

2.2.1 Työterveyslaitos

Työterveyslaitoksella tutkitaan, laaditaan materiaaleja, julkaisuja ja tarjotaan myös työturvallisuuteen liittyvää koulutusta. Palveluja tarjotaan sekä palkansaajille että yrittäjille. Siellä kootaan myös tehdyt tutkimukset arkistoon, josta aihealueeseen liittyvää tietoa on saatavilla. Työturvallisuuden tason kehittäminen vastaamaan nykypäivän vaatimuksia katsotaan työterveyslaitoksen yhdeksi tehtäväksi.

Työterveyslaitoksella tuotetaan myös tutkimuspalveluja esimerkiksi työperäisten sairauksien ennaltaehkäisyyn. Tällainen tutkimuskohde metsäpalveluyrittäjille on esimerkiksi tärinästä johtunut valkosormisuus (Työterveyslaitos (n.d.b)). Toinen suoraan metsätyöhön liittyvä tutkimuskohde on työssä kuormittuneiden nivelten tutkiminen. Tästä Työterveyslaitokselta ei löydy tutkimusta. Metsäyhdistyksessä tutkittiin tätä asiaa (Metsäyhdistys, 2014).

Koska metsäpalveluyrittäjien työskentely on vähintään osittain fyysistä, on Työterveyslaitoksella tutkittu myös fyysisen työn suorittajien tarvetta liikuntaharrastuksille. Havaittua tulosta voidaan pitää varsin mielenkiintoi-

senä. Fyysisen työn ei ole havaittu kehittävän kuntoa. Työskentelyllä ylläpidetään korkeintaan työkuntoa. Työtä ei voida tehdä riittävällä rasitusteholla, jotta kuntotason paraneminen tulisi mahdolliseksi. Myös fyysisen työn haittapuolia on löydetty. Tällaisena mainitaan kohonnut sykkeen taso pitkäaikaisesti. Staattisen lihaskuormituksen on havaittu voivan mahdollistaa verenpaineen nousemisen. Työpäivän aikanakin on huolehdittava pienistä palauttavista tauoista. Riittävää palautumista vuorokausi- ja viikkotasolla pidetään merkittävänä tekijänä myös. (Työterveyslaitos, 2017)

2.2.2 Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskuksessa toimitaan työmarkkinajärjestöjen yhteistyöelimenä. Keskuksen tavoitteena on tuottaa materiaalia helpottamaan vastaustensaantia työmarkkinoilla vallitseviin kysymyksiin. (Työturvallisuuskeskus, n.d.c)

Työturvallisuuskeskuksessa on koottuna tietoa esimerkiksi metsäalan työskentelyyn liittyvistä työturvallisuustekijöistä (Työturvallisuuskeskus, n.d.d). Yksinyrittäjiä tämä tieto ei kosketa suoranaisesti, mutta täällä tarjotaan asiaan liittyvää tietoa kaikille sitä tarvitseville. Huolimatta vapaaehtoisuudesta pidetään kannattavana hakea vastauksia mieltä askarruttaviin työturvallisuuteen liittyviin kysymyksiin esimerkiksi Työturvallisuuskeskuksesta.

Työturvallisuuskeskuksen tarjontaan kuuluu myös tietopakettien ylläpito ja tarjonta niistä kiinnostuneille. Informaatio pyritään pitämään mahdollisimman ajantasaisena työmarkkinoiden tarpeet huomioiden. Tätä kautta myös yrittäjille on saatavilla tietoa esimerkiksi työturvallisuudesta.

Myöskään Työturvallisuuskeskuksessa ei ole tuotettu suoraa materiaalia yksinyrittäjinä metsäalalla toimiville henkilöille. Materiaalia luettaessa tai katsottaessa tulee mieltää itsensä yrittäjä- tai työntekijä- sanan kohdalle ja sitä kautta voidaan saada käyttökelpoista materiaalia omiin tarpeisiin.

Työturvallisuuskeskus on kuvannut haastavista suorittavan työn kohteista videoita. Tällaisia videoita on metsätyön turvallisuus- videot. Videoilta voidaan nähdä yksityiskohtaisesti selostuksen kera, miten haasteista suoriudutaan mahdollisimman turvallisesti. Vaatimusten tietäminen helpottaa myös toimihenkilötyöskentelyä. Videoita on kuvattu talven tuottamista haasteista, myrskypuiden aiheuttamista tekijöistä ja sähkölinjojen lähellä työskentelystä. (Työturvallisuuskeskus, n.d.e)

2.2.3 Lait ja alempiasteiset säädökset palkansaajille

Edellisessä luvussa mainitut lait ja säädökset, jotka on asetettu voimassa oleviksi, voidaan löytää esimerkiksi Työturvallisuuskeskuksen kautta. Näitä

pidetään siis yksinyrittäjälle vapaaehtoisina, mutta niiden kautta saadaan hyötyä ajateltaessa yrityksen työturvallisuutta.

Lisäksi yrittäjän palkatessa työntekijän esimerkiksi kesätöihin, yrittäjään sovelletaan työturvallisuuslakia. Kun yrittäjä toimii työnantajana, ei yksinyrittäjyys ole enää ajankohtaista. Samoin kuten aiemmin mainittu, milloin työkohteella työskennellään useamman henkilön voimin samanaikaisesti, on työturvallisuuslain vaatimuksia noudatettava.

Seuraavassa esitetään lyhyesti, mitä lailla ja asetuksilla tarkoitetaan.

Työturvallisuuslain perusajatuksena on turvata työntekijän turvallisuus työskentelyalueella. Siinä pohjana toimii myös jo aiemmin mainittu ennakointi, jotta tapaturmilta ja ammattitaudeilta vältyttäisiin. (Työturvallisuuslaki 738/2002 § 1.)

Lain työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelun yhteistoiminnasta päämääränä on mahdollistaa työsuojelun toteutuminen ja työsuojeluosapuolten yhteistoiminnan parantaminen. (Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelun yhteistoiminnasta 44/2006 § 1.)

Lakia nuorista työntekijöistä sovelletaan alle 18-vuotiaisiin työsopimuksella tai virkasopimuksella työskenteleviin henkilöihin. (Laki nuorista työntekijöistä 998/1993 § 1.)

Valtioneuvoston asetuksella nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä tarkennetaan mitä lailla nuorille työntekijöille soveltuvista tehtävistä tarkoitetaan. (VNA 475/2006 § 1.)

Työaikalakia sovelletaan työ- ja virkasuhteiseen työhön. Poikkeuksia löydetään melko runsaasti, esimerkiksi ym. nuoret työntekijät, metsätyöt, metsänparannustyöt ja kotona tehtävät työt. (Työaikalaki 605/1996 § 1 ja § 2.)

Vuosilomalakia sovelletaan työ- ja virkasuhteessa suoritettavaan työhön. Lain tavoitteena on selventää vuosiloman määräytymisperusteita ja esiintuodaan vuosilomakaudet. (Vuosilomalaki 162/2005 § 4 ja § 5.)

Työterveyshuoltolailla selvennetään työnantajan velvoitetta järjestää työterveyshuoltopalvelut työntekijälle. (Työterveyshuoltolaki 1383/2001 § 1.)

Kemikaalilaissa kerrotaan, kuinka estetään kemikaalien työturvallisuudelle ja luonnolle aiheuttamat haitat (Kemikaalilaki 599/2013 §1.). Esimerkiksi havupuun taimia istuttaessaan METO yrittäjien jäsen joutuu kosketuksiin haitallisen kemikaalin kanssa. Suojäkäsineet on havaittu tällöin tarpeelliseksi ja samoin pesuveden mukanaolo.

Työtaturma -ja ammattitautilaissa selvitetään yrittäjän mahdollisuutta vakuuttaa itsensä työtaturman ja ammattitaudin varalta. Samalla laissa kerrotaan työntekijän oikeudesta mahdolliseen korvaukseen työssä sattuneen tapaturman johdosta. (Työtaturma -ja ammattitautilaki 459/2015)

Panostajalaissa kerrotaan yksityiskohtaisesti, kuinka panostajalle säädetään vastuu toimestaan. Tekstissä selvennetään myös pätevyyskirjan myöntämisperusteita. (Panostajalaki § 1.)

Valtioneuvoston asetuksella räjäytys -ja louhintatyön turvallisuudesta tarkennetaan räjähdysaineiden käyttöä ja niiden käyttämisen vaatimuksia. Asetuksella täydennetään panostajalakia. (VNA 644/2011)

Valtioneuvoston asetuksella panostajien pätevyysasiakirjoista kerrotaan tarkemmin mitä panostajalaissa mainittavan pätevyyskirjan hankkiminen vaatii ja sen koulutusvaatimuksista. (VNA 458/2016)

Lailla tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuista ulkopuolista työvoimaa käytettäessä selvennetään vuokratyövoimaan ja alihankintaan liittyviä vastuita. Tarkoitus on mahdollistaa rehellisen kilpailun toteutuminen esimerkiksi urakointiin liittyen. (Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuista ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006)

Lailla työntekijöiden lähettämisestä tarkoituksena pidetään käytännön selvittämistä, kun lähetetään ulkomailta Suomeen työntekijä, ja hänen työskentelyään koskevaa lainsäädäntöä. Kaupalliseen merenkulkuun lakia ei sovelleta. (Laki työntekijöiden lähettämisestä 447/2016)

Laki kasvinsuojeluaineista. Lain tarkoituksena on turvata kasvinsuojeluaineiden tarkoituksenmukaisen ja turvallinen käyttö. (Laki kasvinsuojeluaineista 1563/2011)

Kaikki työturvallisuuslain osat eivät tule käytäntöön edes palkkatyössä. Tästä esimerkkinä päivätyötä työsopimuksen perusteella tekevä ala-asteen opettaja, häneen ei sovelleta yötyön määräyksiä. Vasta kun työskennellään yöllä, myös yötyöhön liitetyt säädökset tulevat ajankohtaisiksi.

Valtioneuvoston asetusta ja ministeriön asetusta pidetään alempiasteisena lainsäädäntövälineinä lakiin verrattuna. Asetuksia lainsäädäntöhierarkiassa seuraavana käytetään päätöstä (Euroopan Oikeusportaali, n.d.). Näitä lainsäädännön osia sovelletaan myös jokapäiväiseen työ -tai virkasuhteessa suoritettavaan työhön.

Valtioneuvoston asetus puunkorjuutyön turvallisuudesta käsiteltiin jo aiemmin. Seuraavassa kaksi esimerkkiä Valtioneuvoston päätöksistä liittyen osin metsässä työskentelyyn.

Valtioneuvoston päätöksessä henkilösuojaamista tarkennetaan työnantajan velvollisuutta hankkia työntekijälle asianmukaiset turvavarusteet. Päätöksessä kerrotaan tarkemmin suojaajille asetuista vaatimuksista ja kuinka niiden toimintakuntoa ylläpidetään. (Valtioneuvoston päätös henkilösuojaamista 1406/1993)

Valtioneuvoston päätös henkilösuojaajien valinnasta ja käytöstä työssä. Tässä päätöksessä selvitetään termin suojaajien merkitystä ja kenen vastuulla on henkilösuojaajien hankinta. Henkilösuojaajien ominaisuuksiin kiinnitetään huomiota myös. (Valtioneuvoston päätös henkilösuojaajien valinnasta ja käytöstä työssä 1407/1993)

2.3 Yksinyrittäjän työhyvinvointi

Työterveys-termi on syrjäytetty lähes kokonaan tämän päivän termillä työhyvinvointi. Terminologian muuttumisesta huolimatta asiasisällön ei sinänsä katsota oleellisesti muuttuneen. Jo pienissä ja keskisuurissa yrityksissä pidetään ainakin ohjeellisena tavoitteena työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen.

Työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin parantumisen on havaittu parantavan myös liiketaloudellista tulosta (Tarkkonen, 2018, s. 78). Tämä havainto on varmasti pohjana kyseisten asioiden kehittämiseksi.

Käytännön tasolla työhyvinvoinnin saavuttaminen vaatii myös ihmisen muiden, ei työpaikalta lähtöisin olevien asioiden kunnossa oloa. Työskentelyn merkitys voi olla tekijälleen pelkkä taloudellinen kysymys tai sen kautta voidaan myös saavuttaa hyvinvointia (Rauramo, 2012, s. 8).

2.3.1 Maslowin tarvehierarkian viisi kohtaa

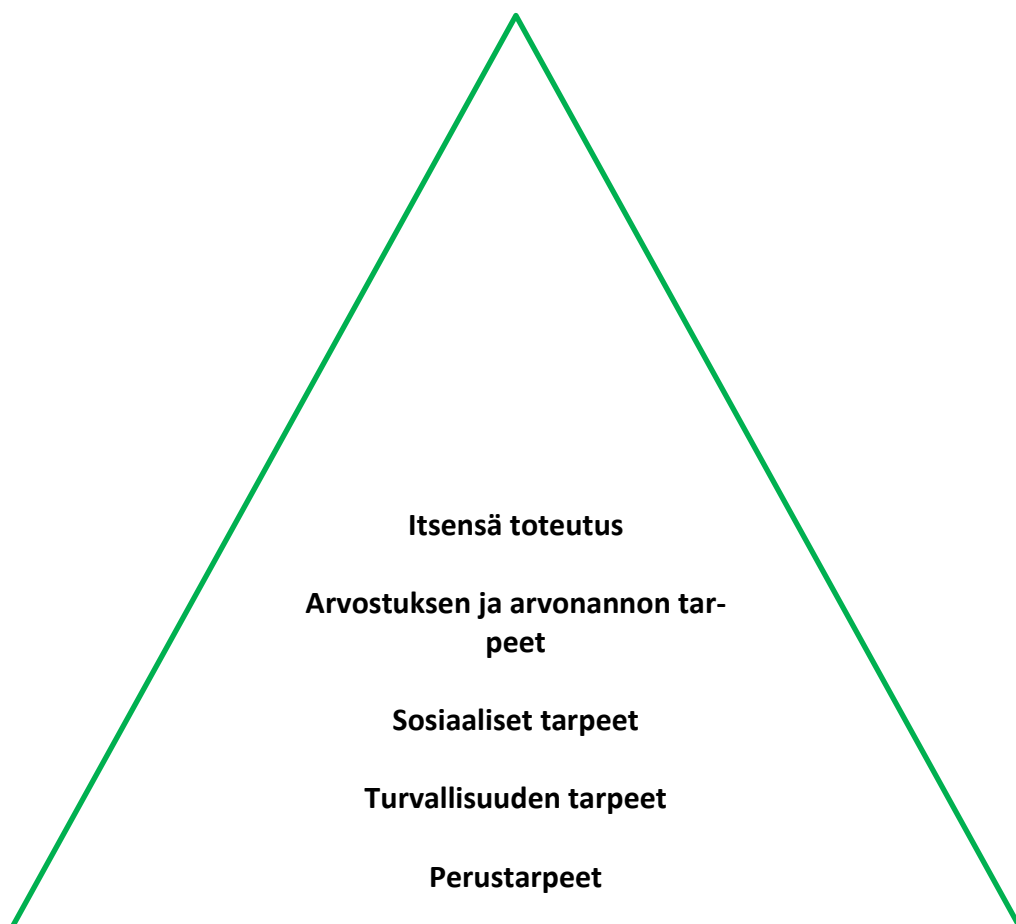
Amerikkalainen psykologi Abraham Maslow muodosti tarvehierarkia mallin. Hänen havaintonaan oli ihmisen tarve tyydyttää omia tarpeitaan ja pyrkimys saamaan lisätyytytystä yhden tyydyttyään. Maslowin toimesta muodostettiin tarvehierarkiamalli. Maslowin malli liitetään usein myös motivaatiota koskeviin tutkimuskysymyksiin. Tätä Maslowin hierarkiaa voidaan soveltaa myös työhyvinvoinnin arviointiin ja sen osa-alueiden tutkimiseen (Tribe, 2015). Käytännössä kaikkea mihin liittyy ihmisen tunne tai halu, voidaan soveltaen tutkia tämän hierarkian kautta.

Opinnäytetyön kyselytutkimuksen perustana käytetään Maslowin tarvehierarkian eri tasoja. Perustarpeiden tyydyttymisen tason kautta haetaan vastauksia jatkotutkimuksen kohteille. Lisäksi tutkitaan päivittäisessä työssä kehitystä kaipaavia tekijöitä.

Maslowin tarvehierarkia käsittää viisi tasoa. Nämä tasot ovat seuraavat:

1. Perustarpeet, jotka muodostuvat unesta, ravinnosta ja vedestä
2. Turvallisuuden tarpeet; ihmisen turva sekä fyysisiltä että taloudellisilta katastrofeilta
3. Sosiaaliset tarpeet; yhteenkuuluvuuden tunne, rakkaus, ihmisen saamisen ja vastaanottamisen tarve koskien kiintymyksen ja hellyyden osoituksia. Näiden tarpeiden tyydyttyneisyys auttaa merkittävästi harjoittamaan yhteistyötä
4. Arvostuksen ja arvonnannon tarpeet; ihmisen itseluottamus, toisen kunnioittaminen ja arvostaminen
5. Itsensä toteutus; ihmisellä havaittu tarve toteuttaa itseään tietyssä tarkoituksessa, esimerkiksi työtehtävässä

Maslowin tarvehierarkia voidaan esittää yksinkertaisemmin kuvan avulla. Kuvan 2 mukaisesti perustarpeet alimmalla tasolla ja siitä ylöspäin kuljetaan portaita pitkin.

Kuva 2. Maslowin tarvehierarkia (mukaelma, Ilonen, 2019)

Kun työskentely on fyysistä, tällöin on havaittu erityishuomion kiinnittäminen ravinnon ja nesteiden kohdalle tärkeäksi. Etenkin riittävän useisiin nautintakertoihin on kiinnitettävä huomio. Näin toimimalla hallitaan verenokeritason pysymistä tasaisena, ylläpidetään suolatasapainoa ja samalla mahdollistetaan parempi tarkkaavaisuus. Kaikki metsäpalveluyrittäjien tehtävät edellyttävät korkeaa tarkkaavaisuuden tasoa. Suolatasapainon hallinnalla estetään kramppien syntyminen.

Ruokaa ja juomaa on tarvittaessa vietävä työkohteelle mahdollisesti tarpeellisten muiden varusteiden mukana. Tällä aiheutetaan fyysistä työlisää, mutta se korvataan moninkertaisesti, koska toiminta tekee mahdolliseksi välipaloista ja ruokailusta huolehtimisen, vaikka työkohteella. (Työterveyslaitos, (n.d.c) Perustarpeista fyysistä työtä tekeville erityisen tärkeänä pidetään myös riittävän pitkää yöunta. Unella mahdollistetaan kehon ja mielen palautuminen (Tuominen S, (n.d.). Ravinnon kautta annetaan keholle rakennusaineita fyysiseen palautumiseen ja nukkuessa niitä hyödynnetään.

2.3.2 Työ hyvinvoinnin lähteenä

Työturvallisuus ja työhyvinvointi -käsitteet täydentävät toisiaan. Turvallinen työnteko tuottaa tekijälleen mahdollisuuden turvallisuuden tarpeiden täyttymiseen, millä aikaansaadaan mahdolliset työhyvinvoinnin tuntemukset. Työhyvinvointia saatetaan kokea ilman turvallista työskentelyäkin. Näitä kokemuksia pidetään kuitenkin poikkeustapauksina. Milloin ihminen altistuu jatkuvasti vaaralle, on henkilön mahdoton kokea hyvinvointia työpäivän aikana.

Työtehtävän tulee muodostaa haasteita tekijälleen sopivassa määrin, jotta suorittaja saisi työhyvinvoinnin tunnetta (Työterveyslaitos, (n.d.d). Henkilön resurssien kautta muodostuu raja, toiselle työkaverin motivaatiota lisääväksi havaittu haaste voi aikaansaada toiselle kuormituksen tunteen.

Työyhteisöön kuulumisella ja sieltä saatavalla palautteella on merkittävä vaikutus työntekijän työhyvinvointiin. Tässä tyydytetään sekä sosiaalisia että arvostuksen tarpeita. Mitä korkeampi arvostus työn suorittajalla on havaittu olevan palautteen antajaa kohtaan, sitä suurempi vaikutus saadulla palautteella on. (Rauramo, 2012, s. 124)

Metsäpalveluyrittäjälle palautteen antajana toimii useimmiten asiakas. Häneltä saatava palaute on pahimmillaan vailla perustetta olevaa luulotietoa. Tämänkaltaista palautetta voidaan saada myös täysin ulkopuoliselta henkilöltä esimerkiksi rajanaapurilta tai ohikulkijalta. Perusteeton negatiivinen palaute tuottaa mielipahaa, josta aiheutuu vakavimmillaan stressin kautta työhyvinvoinnin merkittävää laskua. Perusteltu negatiivinen pa-

laute on ymmärrettävää ja hyväksyttävää, toimintaa kehittävää tietoa. Positiivisen palautteen antajina suomalaiset ovat laiskoja. Asiasta puhutaan mutta käytännössä hiljaa olemalla annetaan ymmärtää, että työ on hoidettu asianmukaisesti. Pienellä perustellulla positiivisella palautteella annettaisiin mahdollisuus työhyvinvoinnin parantumiselle.

Työskentelyllä ei aikaansaada työhyvinvointia, mikäli ainoa motivaatio sen tekemiselle on taloudellinen tekijä. Jos palkkaa nostetaan esimerkiksi sata euroa kuukaudessa, saajalle on havaittu muodostuvan vain hetken aikaa kestävä hyvänolontunne.

Työhyvinvoinnin on löydetty tuottavan positiivista lisäarvoa siihen panostamalla muutenkin. Tällaisina tekijöinä pidetään työterveyden ja työkyvyn parantumista, eläköitymisen myöhentymistä sekä taloudellisten tulosten kehittymistä positiiviseen suuntaan. (Työhyvinvointi, 2016, s. 56)

Työterveyslaitoksella on asiaan liittyvää tutkimustyötä tehty jo laajemminkin. Heidän tutkimuksensa mukaan työnteon tulisi muodostua vaihtelevista tehtävistä, olla sopivasti palkitsevaa, sosiaalista, pysyvää ja vuorovaihteista. (Työterveyslaitos, (n.d.e))

Työturvallisuuskeskuksessa on laadittu työhyvinvoinnin kehittämiseen työkaluja. Näiden lähtökohtana on havainnoinnin mahdollistaminen käyttäjälleen sekä puutteiden että positiivisten työperäisten puolien osalta. Lisäksi Työturvallisuuskeskuksessa on kehitetty arviointimenetelmiä, joiden avulla esimerkiksi METO Yrittäjien jäsenellä on mahdollisuus etsiä tietoa yrityksensä työhyvinvoinnin tilasta. Palveluja tarjotaan käyttöön maksuttomina, kirjautuminen kuitenkin vaaditaan. (Työturvallisuuskeskus, n.d.f)

2.3.3 Haasteet toimittaessa yksinyrittäjänä

Yksinyrittäjälle työtehtävistä palautuminen on havaittu mahdollisesti hyvinkin haasteelliseksi. Sopimuksien tekemisellä pyritään luonnollisesti turvaamaan oma työllisyys ja samalla tuloksellinen toiminta. Kuormitustila voi pahimmillaan olla peruja sopimuksesta, kun joku osatekijä pettää. Esimerkkinä tällaisesta voidaan pitää työkohteen aloituksen viivästyminen yrittäjästä riippumattomasta tekijästä. Kun seuraavat kohteet on jo aikataulutettu ja sovittu, tulee pyrkiä myös tästä myöhästyneestä sopimuskohteesta suoriutumiseen. Pahimmillaan tällaiset usein sattuvina tapauksina aiheuttavat stressiä, josta on havaittu aiheutuvan vakavimmillaan mahdollisesti unihäiriöitä. (Työterveyslaitos, (n.d.f) Ihmisen on todettu tarvitsevan unta 7-9 tuntia yössä palautuakseen työstä (Työterveyslaitos, (n.d.g). Mikäli univaikeuksia ilmenee esimerkiksi asetuttaessa nukkumaan, pidetään tarkoituksenmukaisena hakea siihen apua. Pahimmillaan avunhakemisen välttely muodostaa jo portaan ongelmasta kärsivälle. Ainoa mahdollisuus saada apua on kuitenkin hakea sitä, tutun kanssa keskustelu voi helpottaa haun aloittamista. Erittäin vakavana unihäiriösairautena pidetään uniapneaa. (Iltalehti, 2019).

Merkittävänä seikkana metsäpalveluyrittäjän kohdalla pidetään myös yksinyrityksen suurta määrää. Tästä aiheutuu työajalla tapahtuvien sosiaalisten kontaktien vähyys. Istutuskaudella voi kulua viikkokin, ettei työkohteella nähdä ketään muita. Puukauppaa harjoittava yrittäjä saattaa myös kulkea pitkähköjä aikoja metsässä yksin, samoin suunnitelmia laativa henkilö. Tämänkaltaisella tekijällä on suuri vaikutus työhyvinvointiin etenkin yrittäjäuran alkuvaiheessa. (Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu, 2017) Tarvitaanko sosiaalista vuorovaikutusta työaikana, onkin sitten toinen kysymys. Psykologisten tekijöiden ollessa pääosin yksilökohtaisia, mutta esimerkiksi Maslowin tarvehierarkiassa ei suljeta mitään tarvetta pois. Yksinyritykseen saatetaan tottua ajan mittaan, kuitenkin sosiaalisten työperäisten kontaktien olemassaolo on havaittu hyväksi.

Yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa on kannatettavaa harjoittaa. Tällöin luodaan mahdollisuus keskusteluun ja ideointiin saman alan tuntijan kanssa. Työn lomassa on varmasti kannattavaa myös tehdä mahdollista kehitystyötä itse työn suhteen. Onko kumppanin työskentelymallia tarvetta kehittää, tai näkeekö tämä kehityskohteita omassa työskentelyssä? Tällaista niin sanottua hiljaisen tiedon siirtämistä kutsutaan mentoroinniksi. Yhteistyömahdollisuuksien harkintaa laajemminkin pidetään kannattavana. (Rauramo, 2012, s. 159)

Kontakteja muihin yksinyrittäjiin voidaan pitää myös työajan ulkopuolella. Esimerkiksi METO Yrittäjien Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella asuvien jäsenien palaveri pidetään kerran kuukaudessa, sovitussa paikassa (Palonen, keskustelu 3.4.2019). Koska osallistuminen tapaamiseen on vapaaehtoista, muodostuu rento ilmapiiri itsestään. Tällaisilla tapaamisilla mahdollistetaan saman alan toimijoiden kanssa keskustelu, milloin mistäkin asiasta. Kun asiointi on täysin vapaamuotoista, muodostuu äänensä kuuluville saanti helpommaksi. Tämä on metsäpalveluyrittäjille varsin oiva tapa kuumien vaihtoon. (Ilmarinen, 2017)

Sekä työturvallisuuteen, että työhyvinvointiin liittyvänä tekijänä pidetään yhteydenpitoa toiseen henkilöön, jolle on annettu tieto työskentelypaikasta. Työsuhteisilla työntekijöillä tämä on säädetty työturvallisuuslaissa, mutta asia on myös yksinyrittäjien huolehdittava kuntoon. Kuvitellaan tilanne, kun yksinyrittäjä työskentelee taimikonhoidon parissa ja puhelin on unohtunut autoon, myös yhteydenpito on varsin hankalaa. Kun yksinyrittäjä kaatuu ja polvi vaurioituu, saadaan yksinyrittäjä viimeistään ymmärtämään, kuinka tärkeää kaksisuuntainen yhteydenpito on.

Yrittäjien on kannattavaa suorittaa työhyvinvointinsa seuranta esimerkiksi vuosittain. Tällaista seuranta järjestetään työnantajana toimivien puolelta työterveyshuollon ja määrävälein järjestettyjen kehityskeskustelujen avulla. Yksinyrittäjälle toimintaa ei ole säädetty pakolliseksi. Koke-

musten perusteella toimintaa pidetään tarpeellisena ja sen on nähty hyödyttävän sekä hyvinvoinnin että taloudellisen puolen kannalta (Metsäteho, 2011).

2.4 Yksinyrittäjän työterveyshuolto

Työnantajana toimivan yrittäjän vastuuseen kuuluu lainsäädännön mukaisesti työterveyshuoltopalveluiden järjestäminen työntekijälleen. Näiden palvelujen hankkiminen on yksinyrittäjälle itselleen täysin hänen omaan harkintaansa perustuvaa työskennellessään yksin. Vuonna 2017 Suomessa toimi 172 000 yksinyrittäjä, heistä vain vajaalla neljänneksellä oli työterveyshuoltopalvelut hankittuna. (Helminen, 2019, s. 14)

2.4.1 Työterveyshuoltopalveluiden merkitys

Työterveyshuollon ensisijaisena tarkoituksena on työkyvyn ylläpito ja tapaturmien ennaltaehkäisy. Toisena merkittävänä tavoitteena pidetään terveydentilan seuranta ja sen kehittämistä sekä ylläpitoa. Välttämättä yrittäjäksi ryhtyvälle ei tule mieleenkään tällaisten asioiden pohtiminen ennen kuin jotain on sattunut. (Helsingin yrittäjät, n.d.)

2.4.2 Työterveyshuoltopalveluiden tarve yksinyrittäjälle

Koska metsäpalveluyrittäjien toimenkuva muodostuu suurelta osin fyysistä kuntoa vaativista työtehtävistä, ei ole perusteltua jättää huomiotta työterveyshuoltopalveluita. Oma keho toimii ainakin osittain yrittäjän työkaluna. Kehon on huomattu vaativan huoltoa ja ennakointia samalla tavalla kuin päivittäin yrittäjän käyttämät työkalut. Metsäalan työympäristönä on havaittu tuottavan haasteita työterveyshuoltopalveluiden tarjoajille. Tätä on pyritty helpottamaan oppaan avulla. Tarkoituksena on ollut tiedon luonti palveluntarjoajille alan erityispiirteistä. Samalla tavoitteena on ollut tehdä helpommaksi työterveyshuoltopalveluiden hankinta ja vertaileminen. (Työterveyslaitos & Tampereen työterveys ry, 2014).

Monien yrittäjien uskotaan pohtineen varmasti työterveyshuoltopalveluiden hankkimista. Prosessi koetaan Työterveyslaitoksen kehittämispäällikkö Helena Palmgrenin mukaan haastavaksi. Palveluntarjoajien pakettien vertailemista keskenään pidetään hankalana. Suomen Yrittäjissä ja Työterveyslaitoksella on toteutettu yhteishankkeita. Näiden yhteishankkeiden avulla yrittäjien kynnystä työterveyshuoltopalveluiden hankkimiselle pyritään madaltamaan. (Helminen, 2019, s. 14)

3 TUTKIMUSTIETO YKSINYRITTÄJYYDESTÄ METSÄALALLA

Huolimatta siitä, että yksinyrittäjät alkoivat yleistyä metsäalalla 1990-luvulla, tutkimustietoa heistä ei laajemmin löydy. Esimerkiksi Hämeen ammattikorkeakoulun Evon toimipisteellä on kirja, joka käsittelee lähes kokonaan manuaalista metsätyötä. Kirja on Työtehoseuran julkaisuja vuodelta 1975 ja sen julkaisunumero on N.o 183. Nimeltään julkaisu on *Tie terveelliseen ja turvalliseen metsätyöhön*. Työtehoseuran kirjassa kerrotaan myös sen aikaisesta konetyöstä. Kirjallisen osuuden julkaisuun ovat tuottaneet Levanto, S., Mäkinen, V.O. ja Koivisto, V. Kiinnostus tutkimuksen tekoon alalla näyttää sittemmin laimentuneen. Tässä luvussa tuodaan tähän johdaneita seikkoja esiin.

3.1 Tutkimustiedon määrä ja perusta

Tutkimustietoa metsäalalla toimivista yksinyrittäjistä on saatavilla erittäin vähän, oikeastaan huolestuttavan vähän. Sivulauseen väite perustellaan metsien merkityksellä Suomelle.

Entistä vähemmän tutkimustietoa löydetään METO Yrittäjien kaltaisten, pääosin manuaalisesti työskentelevien arkeen liittyviin kysymyksiin. Toimistotyön haasteista tutkimustietoa on tarjolla kattavasti. Metsäalan tutkimustiedon vähäiseen saatavuuteen syynä voidaan oletettavasti pitää puunkorjuussa tapahtunutta rakennemuutosta, joka alkoi voimakkaana 1980-luvulla. Metsäteollisuusyrityksissä alettiin hiljalleen luopumaan omasta suorittavasta työvoimasta, työ ulkoistettiin yrittäjille. Saman suuntauksen havaitaan jatkuvan edelleen. Manuaalista työtä ei ole nähty välttämättä olevan kokopäiväisesti ympäri vuoden tarjolla. Niinpä metsäyhtiössä ja isommilla metsäalan toimijoilla käytetään metsäpalveluyrittäjien palveluita. Metsäpalveluyrittäjät toimivat usein alihankkijoina metsäyhtiöille. Tarjottavia palveluja ovat kaikki metsään liittyvät palvelut, suunnittelusta puukaupan tekoon ja korjuujäljen seurantaan.

Koska yksinyrittäjien yrityskoko on luonnollisesti pieni, ei myöskään tutkimusrahoitusta löydetä tutkimusten toteuttamiseen. Kattavan tutkimustyön luomiseksi vaaditaan eri alan tutkijoiden panosta ja sen saamista ilman taloudellisia resursseja pidetään mahdottomana. Esimerkiksi tällaisen tutkimuksen laaja-alainen suorittaminen vaatisi ammattilaisia useilta eri aloilta. Psykologian hallitsijoita, ihmisen fyysisen kunnon tuntijoita, ravintoasiantuntijoita, alan työskentelyn osa-alueet tuntevan henkilön ja esimerkiksi nivelten kulumisen ehkäisemisen tiedon omaavan henkilön. Mainitut asiantuntijat ovat vain muutamia esimerkkejä. Aikaa tutkimustyön kattavaan läpivientiin tulisi varata varmasti vuosi, ellei pidempikin aika.

3.2 Tutkimuksessa sovellettava pohjatieto

Yksittäisiä tutkimusaihetta sivuavia tutkimuksia on tehty varsin yleis­päte­vällä tasolla. Tällaisia tutkimuksia tai seminaareja on toteutettu Metsätehon, Metlan ja Metsäkeskuksen toimesta. Metla tunnetaan nykyään nimellä Luonnonvarakeskus LUKE.

Ammattikorkeakoulun lopputöissä on myös käsitelty metsätyön työturvallisuutta. Töissä on keskitytty tutkimaan metsäalaa joko kokonaisuudessaan tai tutkintakohteena on ollut työsuhteisen työntekijän työturvallisuus. Yksintyöskentelevän metsäpalveluyrittäjän näkökulmasta aihetta ei ilmeisesti suoraan ole käsitelty.

Jo aiemmin mainittua resurssipulaa tutkimustyön taloudellisella puolella voidaan uskottavasti pitää merkittävimpänä tekijänä tieteellisten tutkimusten vähyteen (Alkula, Pöntinen & Ylöstalo, 1999, s. 18). Mahdollisuus saattaisi olla keskittyminen pieneen osa-alueeseen kerrallaan. Saatuja tuloksia voitaisiin yhdistää kokonaisuudeksi myöhemmin.

Metsätehossa laaditussa oppaassa ”Kohti metsäpalveluyrittäjyyttä” kuvataan seikkoja, joita yrityksen perustamisessa ja sen ylläpidossa vaaditaan. Oppaassa jaetaan tietoa pinnallisella tasolla, jotta lukijalle saataisiin käsitys metsäpalveluyrittäjyyden vaatimuksista. (Metsäteho, 1997)

”Metsäyrittäjyyden monet ulottuvuudet” -raportissa tuodaan esiin Metlan toimesta erilaisia yrittäjyyteen sisältyviä näkökulmia. Näiden seikkojen katsotaan kuuluvan yrittäjän huomiointivelvollisuuteen. Raportin kirjallista osaa on ollut tuottamassa kuusi eri henkilöä. Laaditun tuotoksen alussa Metlan puolelta mainitaan, ettei siinä ole käytetty tieteellistä tarkastelumenettelyä. Raportti luokitellaan työraportiksi. Tällaisia syvemmälle perustuvia tutkimuksia ei nykyisen LUKEN eli Luonnonvarakeskuksen toimesta kyetä tuottamaan. Aihetta ei heille täysin kuuluvaksi voida pitääkään. Tänä päivänä jokaiseen tutkimukseen tarvitaan erillinen rahoitus, ja tällaisen tutkimusrahoituksen saamista pidetään hankalana. Seikka tuli tietoisuuteen vierailulla vuoden 2015- syksyllä opintojen alussa Hämeenlinnan Evolla työskennelleen LUKEN toimihenkilön luona. (Helminen, haastattelu 2.9.2015)

Metsäkeskuksessa ylläpidetään ja tuotetaan metsään liittyvää tietoa. Metsäkeskus on järjestänyt esimerkiksi palveluntuottajille koulutusseminareja. Näissä seminaareissa on tuotu esille ajankohtaisia seikkoja, joita esimerkiksi metsässä työskentelyn yksinyrittäjänä nähdään vaativan. Seminaarit järjestettiin yhteistyössä LUKEN kanssa vuosina 2016 ja 2017. Luentosarjoista ja pienimuotoisista tutkielmista on koottu seminaarien aiheet. Pääosin materiaalin tuottajina on toiminut metsäalalla liiketoimintaa harjoittavia yrityksiä. (Metsäkeskus, 2016)

Tämän tutkimuksen perusta on laadittu sekä Metsätehon että Metlan laatimien raporttimallisten tutkimusten pohjalle. Valitettavasti laajempaa ammattimaisesti laadittua tutkimuspohjaa ei ollut käytettävissä. Aikoinaan jo huomattiin, että jostain perustusten rakentaminen tulee aloittaa.

4 AINEISTO JA SOVELLETTAVA TIEDONKERUUTAPA

Tutkimusmenetelmänä käytetään kyselytutkimusta. Kysymysten perusta on muodostettu tutkimustyön teoreettiselle pohjalle. Päärunko aineistoon liittyviin kysymyksiin on laadittu Maslowin tarvehierarkian pohjalta. Tutkimustyön aineisto on muodostettu kyselyssä esitettyjen kysymysten vastauksista.

Tutkimusmenetelmänä tässä on käytetty kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. (Jyväskylän yliopisto, n.d.) Perusteluna kvantitatiivisen menetelmän käytölle on tilaajana toimivan METO Metsäalan Yrittäjien tarve kartoitukselle, joka kuvaisi nykypäivän tilaa jäsenten osalta. Yksittäiset kysymykset havaitaan laadullisiksi eli kvalitatiivisiksi, mutta vastaukset kokonaisuudessaan muodostavat kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän. Kysymyksillä mitataan määrää.

4.1 Kyselytutkimuksen laadinta Webropol -sovelluksella

Kyselytutkimukset suoritetaan yleensä joko lähettämällä kysymykset kohderyhmälle tai haastattelujen kautta. Näiden yhdistelmää voidaan käyttää myös. Lomakepohjainen kyselytutkimus laadittiin Webropol -sovelluksen avulla. Webropolia käytettiin Hämeen ammattikorkeakoulun lisenssinäköisyydellä. Tutkimuksen laatimista tällaisilla sovelluksilla helpotetaan merkittävästi. Ennen kyselyn lähettämistä kohderyhmälle suoritettiin testikyselyjä, joiden perusteella pyrittiin löytämään korjausta vaativat kohdat.

Kyselytutkimusten suorittamiseen löytyy runsaasti erilaisia sovelluksia. Hämeen Ammattikorkeakoululla on tehty aiemminkin kyselytutkimuksia Webropolin avulla ja sen käyttämättä jättämiseen ei löydetty perustetta.

Taulukoita pidetään pätevinä keinoina luoda yhteyksiä kahden erilaisen muuttujan välille tai tulkinnan muokkausta niiden välisistä eroista (Vehkalahti, 2008, s. 68). Nykyisten sovellusten mahdollistaman kuvaajien laadinnan avulla myös vastausten tulkintaa helpotetaan. Taulukoinnin avulla sama tieto saataisiin kyllä haettua, mutta sen ollessa erittäin hidasta verraten sovelluksen tarjoamiin mahdollisuuksiin, päädyttiin Webropolin käyttöön.

4.2 Kohderyhmä

Aiemmin mainittiin jo tutkittavan ryhmän perusjoukon olevan muodostettu METO Yrittäjät ry:n jäsenistä. Koska jäsenmäärä on 150 kappaletta ei otannan muodostamista nähty tarpeelliseksi. Jäsenille lähetettiin sähköpostiin linkki, jonka kautta heidän vastauksiaan odotettiin.

Kyselytutkimusten suosio tekijöiden keskuudessa on sangen ymmärrettävää juuri sovellusten käytettävyyden vuoksi. Samanaikaisesti tutkimusmallia saatetaan pitää vastaajien puolelta hieman aliarvostettuna. Voidaan ehkä puhua jopa tietynasteisesta inflaation kärsimisestä verrattuna niiden alkuvuosiin.

Vastausaikaa kyselytutkimukseen annettiin viikko. Tämä todettiin riittämättömäksi vastaajien vähäinen määrä huomioiden. Kyselystä lähetettiin kaksi muistutusta ja tuloksena vastauksia saatiin 25 henkilöltä. Suhteelliseksi vastaajien määräksi saatiin siis 17 %. Tämä taso on nykyisin täysin tyydyttävä (Juntunen, 2015, s. 31).

Kyselytutkimuksen luotettavuuden määrittäminen on haastavaa. Kyselytutkimuksen luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä löydetään itse tutkimuksesta ja vastaajaryhmästä. Kysymysten laadinnan merkitystä korostetaan, jotta kaikkien vastaajien osalta ne ymmärretään mahdollisimman samalla tavalla. Korkeatasoiseen tutkimukseen tarvittaisiin useiden eri asiantuntijoiden saumatonta yhteistyötä. (Vehkalahti, 2008, s. 40). Tämän johdosta vastaamatta jääneitä kysymyksiä ei lähdetty paikkaamaan, jolla tarkoitetaan tilastollisella menetelmällä hankittua vastausta. Vastaajien muodostuessa 25 kappaleesta, jo yhdellä väärin paikatulla vastauksella todellisuus väärentyisi neljällä prosentilla.

5 TULOKSET

Kysymykset ja niihin saadut vastaukset esitetään liitteessä 1. Kyselyn ollessa täysin anonyymi ei vastaajia voida jaotella kuin kahden vastaajaan henkilönä liittyvän ominaispiirteen kautta. Edustus näille piirteille voidaan luoda joko vastaajan iän tai yrittäjäkokemuksen perusteella. Yksittäisten kysymysten kohdalla pystyttäisiin vertailua suorittamaan esimerkiksi nukkumisen ja työtapaturmien verrantona. Toimimalla tällä tavoin ei kuitenkaan palveltaisi kokonaisuutta. Käytäntöä rajoittaa myös Webropolissa tehtävien vertailujen rajallinen määrä. Tutkittavaa asiaa voidaan vertailla toiseen kysymykseen kolme kertaa.

Vastaajat on jaettu kahteen ryhmään. Toinen ryhmä on muodostettu vähemmän kokemusta omaavista, alle kymmenen vuotta yrittäjinä toimineista. Kokeneilla tarkoitetaan yli kymmenen vuotta toimineita. Syynä ko-

kemuksen käyttämiselle jakamisperusteena voidaan nähdä METO Yrittäjien ikäjakauma. Ikäjakauman alle 45 vuotiaiden ryhmään olisi saatu kolme vastaajaa.

Kun liitettä lukee, on kiinnitettävä huomio vastaajien lukumäärään, jota ei saatu joka kysymykseen näkyville. Alle kymmenen vuoden yrittäjäkokeumuksen omaavia vastaajissa on yhdeksän kappaletta ja yli kymmenen vuoden kokemuksen omaavia 16 kappaletta.

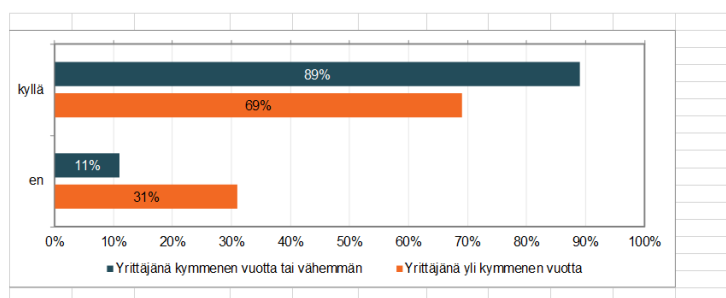
5.1 Tulosten tarkastelu

Tutkimuksesta saatuja tuloksia tarkastellaan perustuen Maslowin tarvehierarkian ja tilaajana toimineen METO Yrittäjät ry:n kannalta. Tutkimustyön tavoitteena oli luoda perustietoa jatkohankkeita varten.

5.1.1 Uni ja ruoka

Tuloksista havaitaan useampia seikkoja, joiden kautta on muodostunut haasteita sekä työturvallisuudelle että työhyvinvoinnille. Maslowin perustarpeisiin luokitelluilla unella ja ruualla edustetaan näitä tarpeita ensimmäisinä. Liitteen 1/1 kysymyksissä 1-9 tutkitaan tutkimusryhmän unta ja ravintoa.

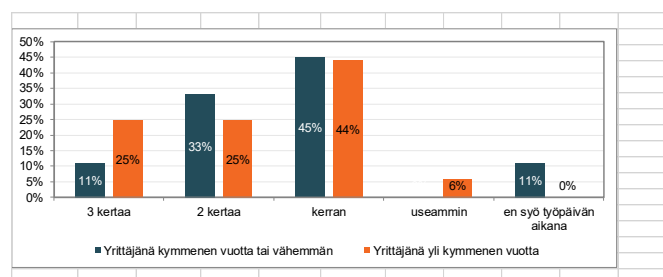
Uneen liittyvien kysymysten avulla löydettiin kaksi akuuttia tapausta, joissa henkilöt kärsivät uniongelmistä. Näihin vastaajien itse on hankittava hoito mahdollisimman nopeasti. Unenpuutteella vaikeutetaan elimistön palautumista suuresti. Joka yönä herääjiä löydettiin 24 %, joka on huolestuttava lukema. Lisäksi uneen liittyvää hankaluutta on niillä 24 % vastaajista, jotka eivät herätessään tunne itseään virkeäksi. Seuraavasta kuvasta 3 nähdään saadut vastaukset. Kysymyksen kautta on muodostettu kokonaiskuva unenlaadusta.

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	8	89 %	11	69 %
en	1	11 %	5	31 %

Kuva 3. Vastaukset kysymykseen 3. Tunnetko itsesi virkeäksi herätessäsi?

Aamiaisen ja työskentelyn aikaisen ruokailun kohdalla havaittiin puutteita etenkin työpäivän aikana nautittavan aterian osalta. Kuvan 4 kautta saatiin tietoa työpäivän aikaisesta aterioinnista. Aamiaisen nauttiminen havaittiin pääosin olevan kunnossa. Tämä ilmenee liitteestä 1/1 kysymyksestä 4. Työpäivän aikana ravintoa kerran tai ei lainkaan nautti 48 % vastaajista. Kevyiden välipalojen avulla on havaittu saatavan positiivisia vaikutuksia sekä jaksamiseen että vireyteen. Nesteytys hallittiin varsin kattavasti. Kysymyksenasettelijan havaittiin tehneen virheen, kun vaihtoehdoista oli jäänyt kokonaan pois ”vesi”. Tätä oli täydennetty avoimissa vastauksissa.

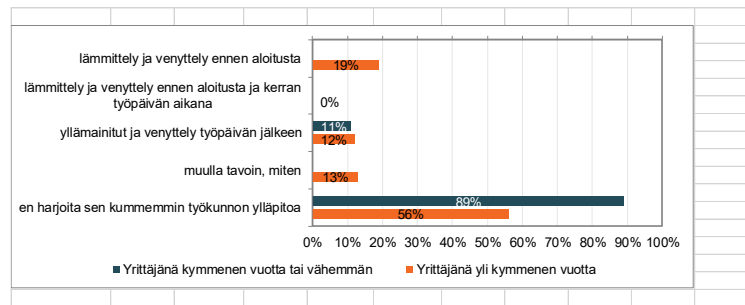
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
3 kertaa	1	11 %	4	25 %
2 kertaa	3	33 %	4	25 %
kerran	4	45 %	7	44 %
useammin	0	0 %	1	6 %
en syö t-päivän aikana	1	11 %	0	0 %

Kuva 4. Vastaukset kysymykseen 5. Kuinka usein syöt työpäivän aikana?

5.1.2 Fyysinen kunto

Koska tutkimus toimi kartoittavassa muodossa, fyysisen työkyvyn kehittämisessä ei voitu osoittaa puutteita. Ainoastaan 28 % kohderyhmästä sulkee liikunnan pois vapaa-ajalta kokonaan. Tämä voi vaikuttaa fyysiseen kuntoon heikentävästi. Liikunnan harrastamista tutkittiin liitteen 1/1 kysymyksillä 10-15.

Työpäivän aikainen verryttely ja venyttely jätettiin tekemättä suurimman osan kohdalla. Kysymykseen saatuja vastauksia voi tarkastella kuvasta 5. Kaikkien 25 vastaajan joukosta 68 % ei harjoittanut työkyvyn ylläpitoa päivän aikana. Tämä estää lihasten palautumista ja lisää kuormitusta suuresti. Informaatiota näiden tekijöiden osalta tarvitaan etenkin fyysistä työtä tekeville.

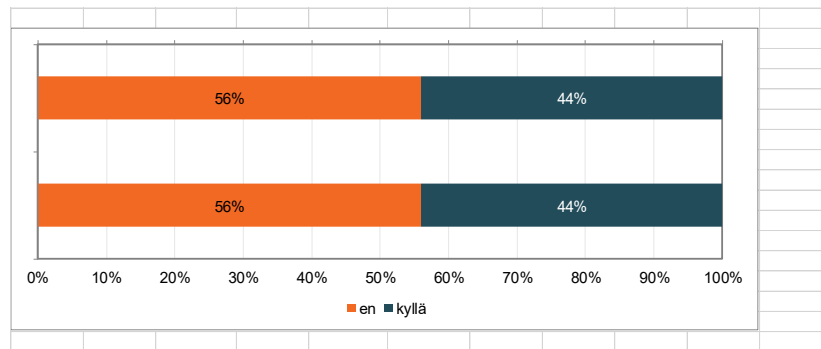

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
lämmittely + venyttely ennen alkua	0	0 %	3	19 %
yllämainittu ja kerran työpäivän aikana	0	0 %	0	0 %
yllämainitut + venyttely työpäivän jälkeen	1	11 %	2	12 %
muulla tavoin, miten?	0	0 %	2	12 %
en harjoita kummemmin työkunnon ylläpitoa	8	89 %	9	56 %
avoin vastaus			venettelyä työpäivän aikana, kävelen	

Kuva 5. Vastaukset kysymykseen 19. Kuinka ylläpidät fyysistä kuntoasi työpäivän aikana?

5.1.3 Yhteydenpito työpäivän päätyttyä

Koska metsäpalveluyrittäjien työ muodostuu suurelta osin yksintyöskentelystä, työturvallisuuden ylläpito vaikeutuu yksinolon johdosta. METO Yrittäjien vastauksista voidaan lisäksi nähdä, ettei ensiapuvälineiden merkitystä ole sisäistetty lähes neljänneksen osalta. Heillä on mukanaan vain puhelin sekä paketti laastaria jossain taskussa. (Liite 1/1 s. 20) Samaan aiheeseen liittyväksi katsotaan tutkimustulos yhteydenpidon osalta. Vain 44 % vastaajista on sovittuna yhteydenpito johonkin henkilöön työpäivän päätyttyä. Liitteen 1/1 kysymyksillä 16 ja 27 tutkittiin yksintyöskentelyn määrää ja yhteydenpidon ylläpitoa. Yksintyöskentelyn tiedonhoitoa esitetään kuvassa 6.

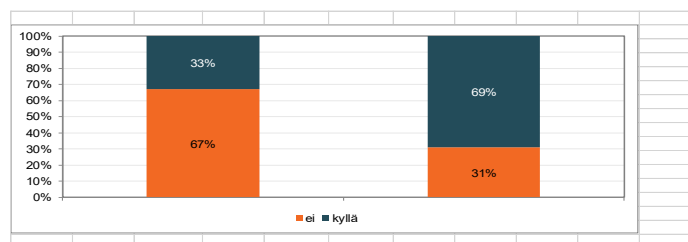

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	4	44 %	7	44 %
en	5	56 %	9	56 %

Kuva 6. Vastaukset kysymykseen 27. Oletko sopinut työskennellessäsi yksin olevasi johonkin henkilöön yhteydessä työpäivän päätyttyä?

5.1.4 Työn suunnittelu ja työhön keskittyminen

Työkohteiden suunnitteluun käytetään aikaa kattavasti lähes kaikkien vastanneiden osalta. Tämä seikka nähdään tutkimuksen kuvasta 7. Suunnitteluun ja työhön keskittymiseen liittyvät liitteen 1/1 kysymykset 17-18, 23-24 ja 31-32. Kun riskit sisällytettäisiin aktiivisemmin suunnitelmaan, voitaisiin parantaa työturvallisuuden tasoa. Nyt saatiin 56 % vastauksia, joiden suunnitelmiin on sisällytetty riskitekijät, jota voidaan pitää jo hyvänä alkuna. METO Yrittäjien jäsenistä työturvallisuussuunnitelma oli laadittuna kolmella yrityksellä. Koska taso on näin matalalla, ehdotetaan tämän kohdalla lisätyötä asian suhteen.

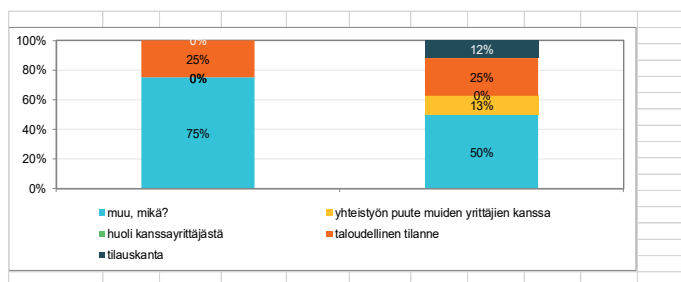
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	3	33 %	11	69 %
ei	6	67 %	5	31 %

Kuva 7. Vastaukset kysymykseen 18. Sisältääkö suunnitelma vaaraa aiheuttavat tekijät?

Lähes kolmanneksella työntekoon keskittymistä häiritsivät kotoperäiset haasteet ja yrityksen tila yleensä. Kun tutkimuksessa löydettiin keskittymistä häiritseviä tekijöitä merkittävä määrä, heikennetään näillä sekä työturvallisuutta että työhyvinvointia.

5.1.5 Työstä palautuminen

Vapaa-ajalla palautumista hankaloittaa tutkimuksen mukaan työtehtävien miettiminen, oman toiminnan kehittäminen ja työkiireet. Palautumiseen vaikuttavia tekijöitä käsitellään liitteen 1/1 kysymyksissä 35-36, ja 41-46. Kysymyksen laadinta oli hieman epäonnistunut. Vastausvaihtoehdot ei sisältäneet ”puhelimeen vastattava myös vapaa-ajalla”. Koska yrittäjä ei voi odotella asiakkaan soittoa haluttuna kellonaikana, vaan asiakasta on palveltava, kun hänen mielenkiintonsa on herätetty. Työasioiden pohtimista vapaa-ajalla esitetään kuvassa 8.

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
tilauskanta	0	0 %	1	12 %
taloudellinen tilanne	1	25 %	2	25 %
huoli kanssa-yrittäjästä	0	0 %	0	0 %
yhteistyön puute muiden yrittäjien kanssa	0	0 %	1	13 %
muu, mikä?	3	75 %	4	50 %

Sanallinen vastaus: Puhelimeen ei yrittäjä voi olla vastaamatta.

Työtehtävien tilanne.

Töiden aikataulut ja pidän puhelimen aina taskussa, joten työpuheluita tulee aina... myös lomalla, mutta koska olen yrittäjä, niin palveluiden toimivuus ja tavoitettavuus on erittäin tärkeää.

Oman toiminnan kehittäminen.

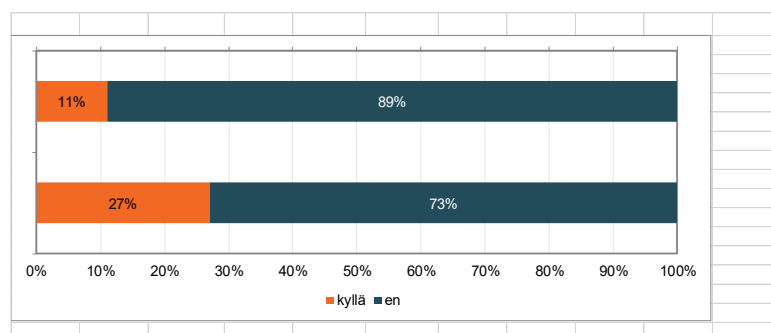
Kuva 8. Vastaukset kysymykseen 41. Pystytkö viettämään vapaa-aikaa miettimättä työasioita?

Loma-aikanakin lähes puolen vastaajista havaittiin pohtivan työhön liittyviä haasteita. Mietinnän kohteet ovat osin samoja kuin vapaa-ajalla. Näihin

katsotaan kuuluviksi huoli tilauskannasta, taloudellisesta tilanteesta, yhteistyön puutteesta muiden yrittäjien kanssa ja aikataulutuksesta. Loma-aika tulee käyttää työstä palautumiseen.

5.1.6 Sairaudet

Pitkäaikaissairauksia havaittiin noin viidenneksellä vastaajista. Huomiota kiinnitettiin työperäisiin sairauksiin. Työperäisiä sairauksia käsittelivät liitteen 1/1 kysymykset 33 ja 34. Kahdella vastaajalla oli todettu polven nivelrikko, jota pidetään erityisesti raivaussahatyöskentelyssä valitettavan yleisenä. Tässäkin osiossa tuotiin ilmi univaikeudet. Sairauksiin liittyvä tilanne esitetään kuvassa 9.

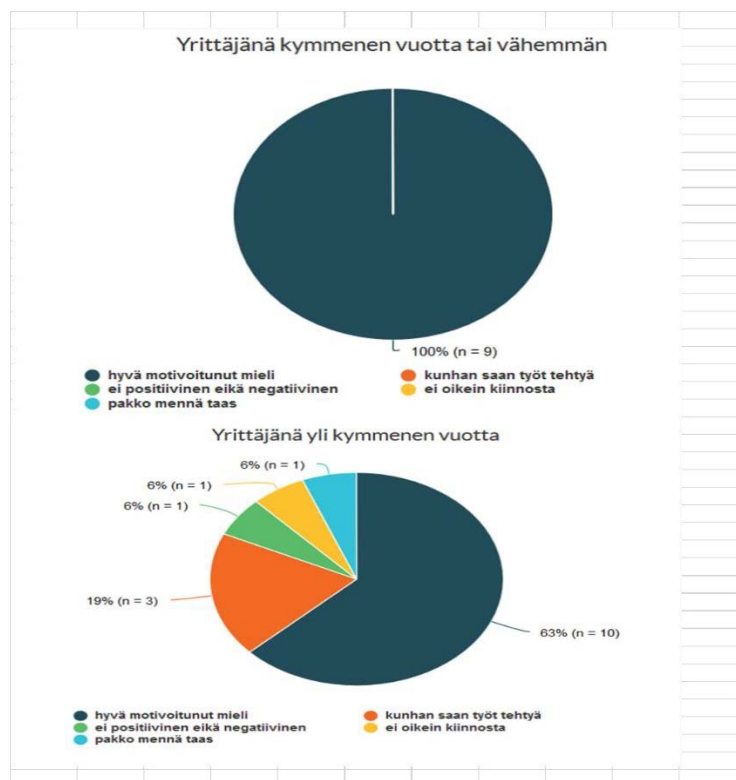
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en	8	89 %	11	73 %
kyllä	1	11 %	4	27 %

Kuva 9. Vastaukset kysymykseen 33. Kärsitkö / oletko kärsinyt työperäisestä pitkäaikaissairaudesta? Esimerkiksi valkosormisuudesta, nivelien kuluneisuudesta, työstä johtunut vamman leikkaus, joka ei onnistunut tms.

5.1.7 Työmotivaatio

Suurimman osan vastaajista nähdään lähtevän töihin hyvällä mielellä. Seikka ilmenee liitteen 1/1 kysymyksistä 47 ja 53. Tästä muodostuu myös korkeatasoinen työmotivaatio. Koska yksinyrittäjä toimii myös yrityksensä markkinoijana, asiakas odottaa hänen olevan motivoitunut tehtäviinsä.

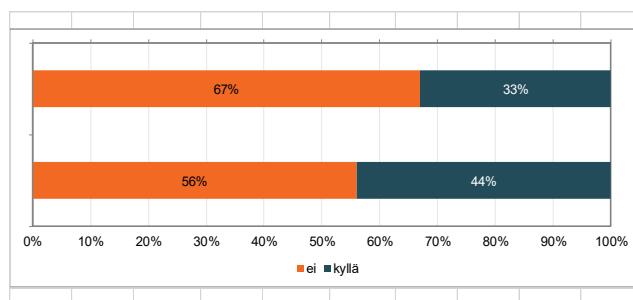
Kahden vastaajan havaitaan tutkimuksen mukaan lähtevän töihin vastentahtoisesti ja samalla yhteensä neljän vastaajan ei nähdä kokevan itseään tyytyväiseksi työskentelyyn. Tässä voidaan nähdä piilevän mahdollinen haaste, kuinka estetään asetelman leviäminen. Negatiivispainotteiset kokemukset saatiin kokeneemmilta vastaajilta. Kuva 10 esittää saatuja vastauksia.

Kuva 10. Vastaukset kysymykseen 53. Millä mielellä lähdet työhön?

5.1.8 Työterveyshuolto

Kun vastanneista yhteensä 40 % vastasi hankkineensa jo työterveyspalvelut, voidaan suhteellista osuutta pitää todella hyvänä yksinyrittäjien joukossa. Tutkimuksessa keskityttiin työterveyshuoltoon liitteen 1/1 kysymyksissä 57 ja 58. Kuvassa 11 esitetään saadut vastaukset. Suomessa keskimäärin yksinyrittäjistä vain vajaalla neljänneksellä on havaittu olevan työterveyshuolto kunnossa.

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	3	33 %	7	44 %
ei	6	67 %	9	56 %

Kuva 11. Vastaukset kysymykseen 57. Onko sinulla työterveyshuoltosopimus olemassa?

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitetään johtopäätökset ja tulosten pohdinta, jotka on muodostettu kyselytutkimuksen aineiston ja opinnäytetyön teorian avulla. Maslowin tarvehierarkia toimi suurena apuna kyselyn laadinnassa ja tulosten kokonaiskuvan muodostamisessa.

6.1 Pohdinta

Tutkimuksella saatiin useammalta osa-alueelta pintapuolista tietoa, kuten tavoitteeksi oli asetettu. Koska METO Yrittäjien jäsenet ovat jo varsin kokeneita yrittäjiä, myös työskentelyn nähdään muotoutuneen uomiinsa ajan kuluessa. Positiivisena havaintona pidetään työtapaturmien harvinaisuutta: 52 % tutkimukseen osallistuneelta saatiin vastaus nollasta tapaturmasta. Pieniä haavereita havaittiin sattuneen ja vain yhden tapauksen vaahtineen yhdestä kahteen kuukauteen kestäneen sairasloman.

Kyselytutkimuksella voidaan osoittaa METO Yrittäjien osaavan välttää tapaturmia hyvin. Turvallisuuden osalta etukäteissuunnitteluun ja ennakointiin panostamista ei havaita tehtävän aktiivisesti. Yrittäjillä on kuitenkin tarve säännölliselle työskentelylle, joten kokeneina heille on varmasti kehittynyt myös niin sanotusti silmää välttää riskikohteita.

Kun vuorokausi on tietyn mittainen, havaitaan tutkimuksesta yrittäjien tehokas ajankäyttö. Heidän nähdään hoitavan työnsä, itsensä ja ennen kaikkea huoltavan työvälineensä seuraavaa työpäivää silmällä pitäen. Näiden osa-alueiden lisäksi heidän havaitaan elävän myös normaalia arkielämää.

Yksintyöskentelyn voidaan olettaa vähentävän sosiaalisia kontakteja merkittävästi. Tutkimuksessa ilmeni, etteivät edes kaikki yksinyrittäjät pidä yhteyttä sovitun henkilön kanssa työpäivänä tai päivän päätyttyä. Jo aiemmin tässä tutkimuksessa on esiintunut tämän seikan tärkeys. Kaaduttaessa ja reisiluuhun tultua murtuma, havaitaan 200m matka autolle pitkäksi. Siinä vaiheessa toivotaan, että kunhan nyt jossain minua kaivattaisiin.

6.2 Yhteenveto ja jatkotutkimukset

Tämän mittakaavan tutkimustyöllä saatiin tekijälle perehdytys tämänkaltaisen tutkimuksen laadintaan. Työskentelyn aikataulu annettiin tekijän omaan hallintaan, ainoaksi rajoitteeksi asetettiin vuosi 2019. Työn laatija on saanut tutkimuksen kautta ymmärrystä, miten teoriapohjaa sovelletaan tutkimuskäyttöön verrattuna aiempaan tasoonsa.

Opinnäytetyö laadittiin aikataululla kuusi tuntia täysipainoista työtä päivässä. Viikonlopuiksi työskentely jätettiin jalostumaan alitajuntaan. Samalla estettiin varsin hyvin niin sanottu kirjallisen työnteon puuroutuminen. Kuuden tunnin valinta perustellaan koulupäivän aktiiviyöskentelyn tehollisella pituudella.

Jatkotutkimuksia ja kehityskohteita havaittiin, kuten tilauksessa toivottiin. Seuraavassa tuodaan pääkohdat esiin.

- Uni ja ravinto. Näitä laiminlyödään tai ei ymmärretä niiden merkitystä kokonaisuudelle. Palautuminen kärsii tästä eniten.
- Ennakointi ja yhteydenpito yksintyöskentelyssä. Työkohteet suunnitellaan jollain tasolla. Suunnitelmiin kannattaa sisällyttää riskitekijät, jos niitä ennalta voidaan havaita. Jokaisen tulee sopia yhteydenpidosta, jolla varmistetaan työturvallisuustilanteen pysyminen hyvänä.
- Sosiaalisten kontaktien luonti. METO Yrittäjien halukkuus tai mahdollisuus yhteistyössä muiden yrittäjäjärjestöjen kanssa lähteä järjestämään esimerkiksi joukkuelajiturnaus? Jako maantieteellisiin alkusarjoihin jne. kohti vuotuista turnausta. Turnaus järjestetään edellisvuoden voittajan toimesta? Talvisin lajina voidaan nähdä, vaikka viestihiihto. Kuukausittaisten tapaamisten järjestäminen oman järjestön jäsenten kesken. Tämä on työssä tuotu esille jo aiemmin. Samalla tavalla kuin Hämeessä toimitaan.
- Mitä työterveyshuollolla tarkoitetaan? Kerrotaan jäsenille hyödyt ja etsitään tarpeet, joiden perusteella muotoillaan tarvittava paketti. METO Yrittäjät yhdistyksen toimesta hoidetaan käytännön työ.
- Fyysisen kunnon ylläpitäminen työpäivän aikana. Etsitään ratkaisut, miten lämmitellään keho ennen fyysistä työpäivää ja samoin venytely. Tällä työkuormitusta saadaan kevennettyä ja keskittymistä parannettua.

LÄHTEET

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. (1999). *Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät*. Juva: WSOY

European Oikeusportaali. (n.d.). Jäsenvaltion oikeus – Suomi. Haettu 12.5.2019 osoitteesta https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-fi-maximizeMS-fi.do?member=1

Helminen, A (2019). Sopimus vain harvalla yksinyrittäjällä. *Keski-Uusimaa* 24.4.2019, 14

Helminen, P (2015). Metsätalousinsinööri (eläkkeellä nyt), Luonnonvarakeskus. Haastattelu 2.9.2015.

Helsingin Yrittäjät, (n.d.). Työterveyshuolto hyödyttää myös yksin -ja mikroyrittäjää. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.yrittajat.fi/helsingin-yrittajat/hymy/a/talous/tyoterveyshuolto-564708>

Ilmarinen, (2017). Yksinyrittäjäkin tarvitsee työyhteisöä. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.ilmarinen.fi/uutishuone/arkisto/2017/yksinyrittajakin-tarvitsee-tyoyhteisoa/>

Ilonen, J. (2019). Maslowin tarvehierarkiakuviot.

Iltalehti, (2019). Uniapneasta kärsinyt Olli Lindholm kieltäytyi käyttämästä apulaitetta – uniasiantuntija: ”Laite voi säästää ihmishenkiä”. *Iltalehti* 14.2.2019. Haettu 14.5.2019 osoitteesta <https://www.iltalehti.fi/viihdeuutiset/a/e720f01a-7954-4676-8078-88efad732d53>

Juntunen, M. (2015). *Henkilöstöjohtamisen kehittämistarpeet metsäkoonealalla*. Opinnäytetyö. Tradenomi. Kajaanin Ammattikorkeakoulu. Haettu 10.5.2019 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015111816747>

Jyväskylän Yliopisto. (n.d.). Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineistot. Haettu 10.5.2019 osoitteesta <https://koppa.jyu.fi/avoimet/kirjasto/kirjastotuutori/aihehaku-tutkimusprosessissa/menetelmatietoa-ja-palveluja>

Kemikaalilaki 599/2013. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130599?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ty%C3%B6turvallisuuslaki>

Laki kasvinsuojeluaineista 1563/2011. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111563>

Laki nuorista työntekijöistä 998/1993. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930998>

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuista ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233>

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnista 44/2006. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060044>

Laki työntekijöiden lähettämisestä 447/2016. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160447>

Maaseudun Tulevaisuus. (29.4.2017). Hankalat puut ammattilaisten käsittelyssä: Ongelmapuut paloitellaan latvasta kantoon. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/suomalainen-maaseutu/hankalat-puut-ammattilaisten-k%C3%A4sittelyss%C3%A4-ongelmapuut-paloitellaan-latvasta-kantoon-1.186674>

Manka M., Manka M. (2016). Työhyvinvointi. Haettu 10.5.2019 osoitteesta [https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.ezproxy.hamk.fi/teos/BAXBXAUGGBJXAB#kohta:2\(\(20\)TY\(\(d6\)HYVINVOINTIP\(\(c4\)\(\(c4\)OMA\(\(20\)KOHOAA\(\(20\)ARVOONSA\(\(20\):\(2.3\(\(20\)Investoinnit\(\(20\)ty\(\(f6\)hyvinvointip\(\(e4\)\(\(e4\)omaan\(\(20\)kannattavat\(\(20](https://verkkokirjahylly-almatalent.fi.ezproxy.hamk.fi/teos/BAXBXAUGGBJXAB#kohta:2((20)TY((d6)HYVINVOINTIP((c4)((c4)OMA((20)KOHOAA((20)ARVOONSA((20):(2.3((20)Investoinnit((20)ty((f6)hyvinvointip((e4)((e4)omaan((20)kannattavat((20)

Metsäkeskus. (2016). Metsäpalveluyrittäjyys kasvuun seminaarien materiaalit. Haettu 9.5.2017 osoitteesta <https://www.metsakeskus.fi/metsapalveluyrittajyys-kasvuun-seminaarien-materiaalit>

Metsäteho. (1997). Kohti metsäpalveluyrittäjyyttä. Haettu 9.5.2019 osoitteesta http://www.metsateho.fi/wp-content/uploads/2015/02/metsatehon_raportti_025.pdf

Metsäteho. (2011). Metsätalouden työhyvinvoinnin T&K ohjelma. Haettu 8.5.2019 osoitteesta http://www.metsateho.fi/wp-content/uploads/2015/02/Raportti_219_Metsatalouden_tyohyvinvoinnin_ohjelma_aa-l_aka.pdf

Metsäyhdistys. (2014). Haettu 9.5.2019 osoitteesta <https://smy.fi/artikkeli/metsureiden-verisuonet-nuortuivat-vuosia/>

Panostajalaki 423/2016. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20160423?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ty%C3%B6suojelun>

Rauramo P. (2012). Työhyvinvoinnin portaat. 2. uudistettu painos. Porvoo: Bookwell Oy

Suomen Yrittäjät. (2003). Itsenäisten ammatinharjoittajien työturvallisuus- ja työterveysuojelu. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://www.yrittajat.fi/statement/514867-itsenaisten-ammatinharjoittajien-tyoturvallisuus-ja-tyoterveyssuojelu>

Tarkkonen, J. (2018). *Turvallisuuden ja työhyvinvoinnin johtaminen*. Painettu EU:ssa: UNIpress

Tribe. (2015). Tarvehierarkia työelämässä. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.tribe.fi/keho-ja-mieli/tarvehierarkia-tyoelamassa/>

Tuominen S. (n.d.). Teetkö fyysistä työtä? Elä kuin urheilija! Haettu 9.5.2019 osoitteesta <https://www.firstbeat.com/fi/blogi/teetko-fyysista-tyota-ela-kuin-urheilija/>

Työaikalaki 605/1996. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960605>

Työsuojeluhallinto. (2017). Yksintyöskentely. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <http://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/psykososiaalinen-kuormitus/yksintyoskentely>

Työtapaturmaikkuna, Tapaturmavakuutuskeskus, (10.5.2019). (kuvaaja rakennettava omatoimisesti -> linkki ei vie kuvaajaan). Haettu 10.5.2019 osoitteesta https://tilastoportaali.vakes.fi/SASVisualAnalyticsViewer/VisualAnalyticsViewer_guest.jsp?reportName=Tikku&reportPath=/6.%20Julkinen/3.%20Tapaturma/Raportit/&reportViewOnly=true&reportContextBar=true

Työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150459?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Ty%C3%B6tapaturma%20-ja%20ammattitautilaki>

Työterveyshuoltolaki 1383/2001. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011383>

Työterveyslaitos. (n.d.c) Elintavat ja työhyvinvointi. Haettu 9.5.2019 osoitteesta <https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/terveyden-edistaminen-tyopakalla/elintavat-ja-tyohyvinvointi/>

Työterveyslaitos. (n.d.b). Käsitärinä. Haettu 7.5.2019 [osoitteesta https://www.ttl.fi/tyoymparisto/altisteet/tarina/kasitarina/](https://www.ttl.fi/tyoymparisto/altisteet/tarina/kasitarina/)

Työterveyslaitos. (n.d.a) Ota yrityksesi riskit hallintaan. Työterveyslaitos. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://www.ttl.fi/yrittaja/havaitse-ajoissa-hallitset-riskit/>

Työterveyslaitos. (2017). Parantaako fyysisesti raskas työ terveyttä ja kuntoa? Blogi 6.11.2017. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.ttl.fi/blogi/parantaako-fyysisesti-raskas-tyo-terveytta-ja-kuntoa/>

Työterveyslaitos. (n.d.g). Video: Tunnista työuupumus. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=mpY5Uwo3zn0>

Työterveyslaitos. (n.d.f). Työkunnon, kuormituksen ja palautumisen arviointi. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.ttl.fi/palvelu/tyokunnon-kuormituksen-palautumisen-arviointi/>

Työterveyslaitos. (n.d.d). Työn imu. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <https://www.ttl.fi/tyontekija/tyon-imu/>

Työterveyslaitos & Tampereen työterveys ry. (2014) Työterveys kuntoon. Haettu 8.5.2019 osoitteesta <http://metsahyvinvointi.fi/wp-content/uploads/2014/09/metsaalan-tyoterveys-kuntoon-opas.pdf>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.d). Metsäalan keskeiset työturvallisuussäännökset. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://ttk.fi/tyoturvallisuus-ja-tyosuojelu/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat-ja-metsaala/metsaalan-keskeiset-tyosuojelusaannokset>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.e). Metsätöiden turvallisuusvideot. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://ttk.fi/tyoturvallisuus-ja-tyosuojelu/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat-ja-metsaala/metsatyon-turvallisuus-videot>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.b). Video: Mies metsäkone ja myrskypuut. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=0Zfelw9dZ8>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.c). Parempi työ lisää hyvinvointia ja tuottavuutta. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://ttk.fi/tietoa-meista>

Työturvallisuuskeskus. (2015). Terveenä Metsästä. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://ttk.fi/files/5214/terveenametsasta-netti.pdf>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.a). Turvallinen työskentely metsätöissä. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://ttk.fi/tyoturvallisuus-ja-tyosuojelu/toimialakohtaista-tietoa/maatalousalat-ja-metsaala/turvallinen-tyoskentely-metsatoissa-moottorisaha-ja-turvallisuus.6732.news>

Työturvallisuuskeskus. (n.d.f). Työhyvinvoinnin itsearviointityökalu. Haettu 8.5.2019 osoitteesta https://ttk.fi/koulutus_ ja_ kehittaminen/tyokalu_ ja_ kehittaminen/tyohyvinvoinnin_ itsearviointi

Työturvallisuuslaki 738/2002. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Ty%C3%B6turvallisuuslaki>

Työturvallisuuslaki 738/2002. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä 475/2006. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <http://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060475>

Valtioneuvoston asetus panostajien pätevyysasiakirjoista 458/2016. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20160458>

Valtioneuvoston asetus räjäytys -ja louhintatyön turvallisuudesta 644/2011. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110644>

Valtioneuvoston päätös henkösuojaimista 1406/1993. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1993/19931406>

Valtioneuvoston päätös henkösuojainten valinnasta ja käytöstä työssä 1407/1993. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1993/19931407>

Vehkalahti, K. (2008). Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi

Veijola, O. (2019). Tapaturmavakuutuskeskus. Esimerkki. Sähköpostiviesti tekijälle 26.4.2019.

Vuosilomalaki 162/2005. Haettu 7.5.2019 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050162>

YLE. 2014. Pakkasen purevuus. Haettu 26.5.2019 osoitteesta https://yle.fi/saa/pakkasen_purevuus/7021406

YLE. 2019. Uutinen 2.5.2019. Seuraavien viikkojen sää kertoo, minkälainen hyttys- ja punkkikesä Pohjois-Pohjanmaalle on tulossa. Haettu 6.5.2019 osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-10763166>

YLE. 2016. Uutinen 18.12.2016. Vasta paukkupakkaset pysäyttävät metsurin: "Tähän täytyy osata varustautua". Haettu 10.5.2019 osoitteesta <https://yle.fi/uutiset/3-9351862>

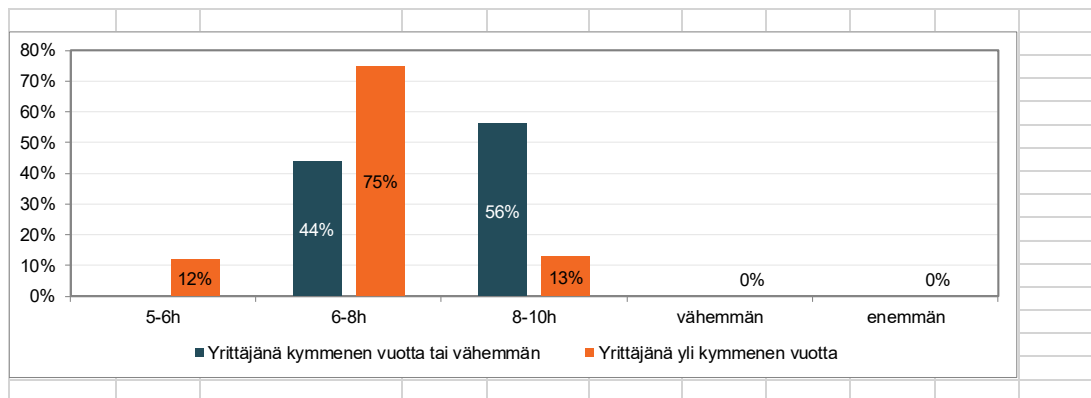
HAASTATTELUT

Palonen, A. (2019). Tiedottaja. METO Metsäalan Yrittäjät ry. Keskustelu 3.4.2019

Rautio, M. (2019). Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen johtaja. Haastattelu 1.4.2019

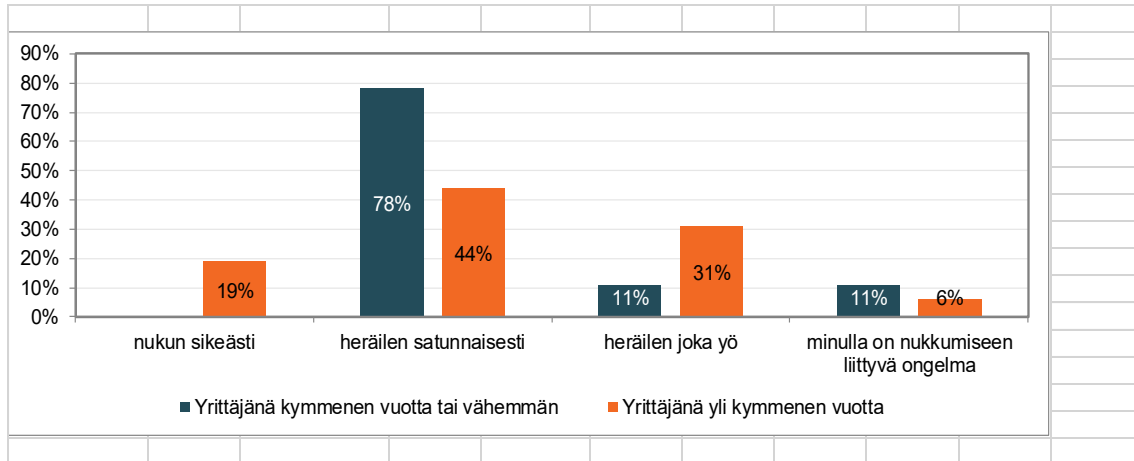
KYSELYTUTKIMUS METO Metsäalan yrittäjät ry:n jäsenille

1. Kuinka pitkään nukut öisin?

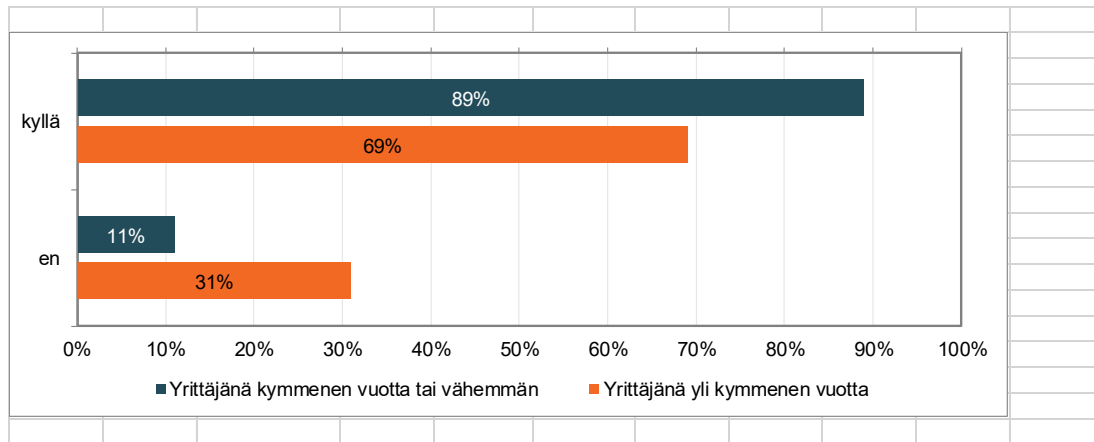
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
5-6h	0	0 %	2	12 %
6-8h	4	44 %	12	75 %
8-10 h	5	56 %	2	13 %
vähemmän	0	0 %	0	0 %
enemmän	0	0 %	0	0 %

2. Nukutko sikeästi vai heräiletkö kesken unien?

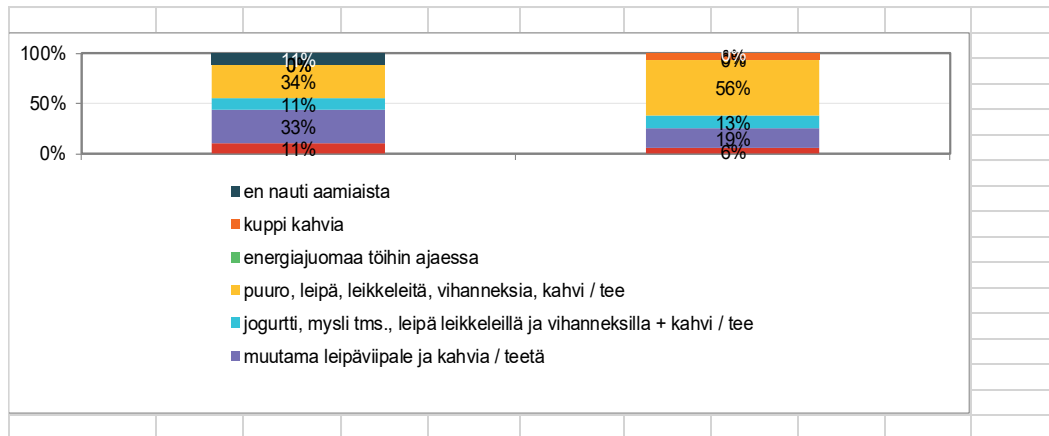
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
nukun	0	0 %	3	19 %
heräilen satunnaisesti	7	78 %	7	44 %
heräilen joka yö	1	11 %	1	6 %
minulla on nukkumiseen liittyvä ongelma	1	11 %	1	6 %

3. Tunnetko itsesi virkeäksi herätessäsi?

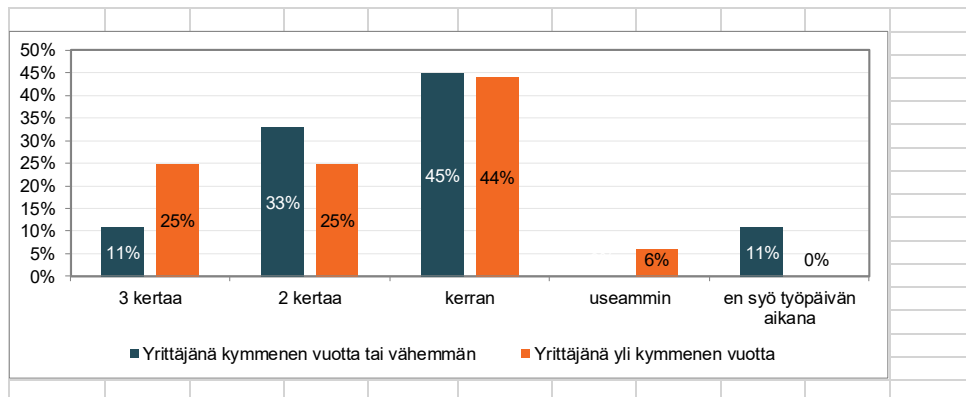
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	8	89 %	11	69 %
en	1	11 %	5	31 %

4. Mikä seuraavista vastaa parhaiten aamiaistasi työpäivinä?

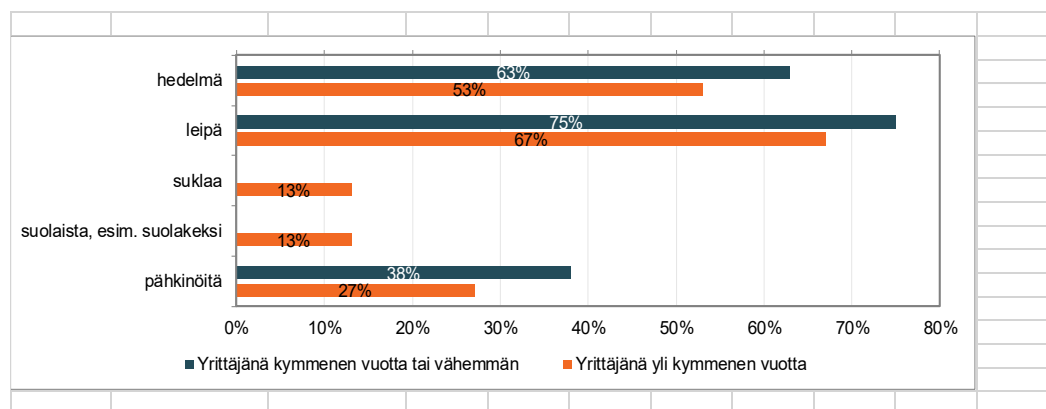
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
ei aamiaista	1	11 %	0	0 %
kuppi kah- via	0	0 %	1	6 %
energiaju- maa töihin ajaessa	0	0 %	0	0 %

5. Kuinka usein syöt työpäivän aikana?

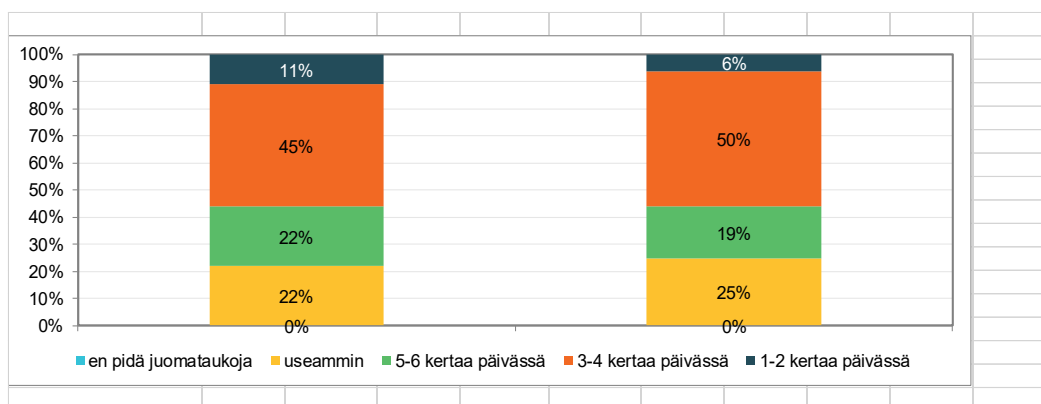
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
3 kertaa	1	11 %	4	25 %
2 kertaa	3	33 %	4	25 %
kerran	4	45 %	7	44 %
useammin	0	0 %	1	6 %
en syö t-päivän aikana	1	11 %	0	0 %

6. Mitä syöt välipaloina? Voit valita useamman vaihtoehdon.

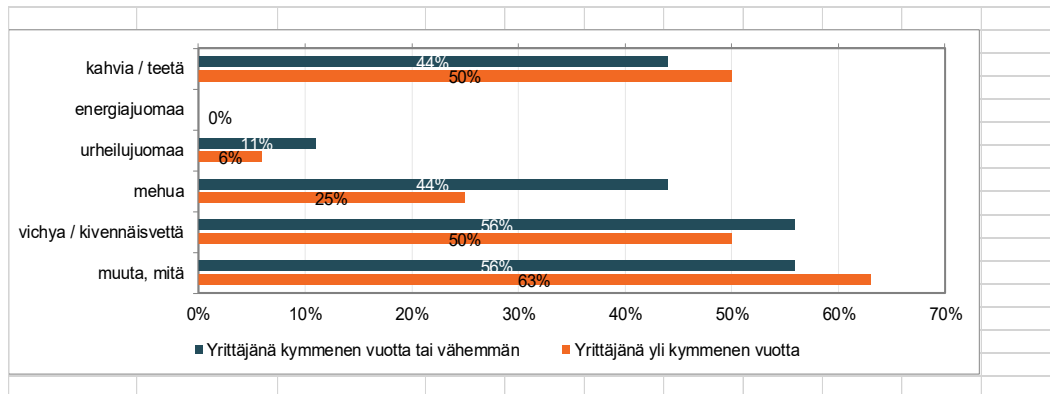
	≤ 10 v. kokemus	> 10 v. kokemus
hedelmä	5	8
leipä	6	10
suklaa	0	2
suolaista		
esim. suola-		
keksi	0	2
pähkinöitä	3	4

7. Kuinka usein nautit nestettä työskentelyn lomassa?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
1-2 kertaa	1	11 %	1	6%
3-4 kertaa	4	45 %	8	50%
5-6 kertaa	2	22 %	3	19 %
useammin	2	22 %	4	25 %
ei juomataukoja	0	0 %	0	0 %

8. Mitä nautit juomaksi työpäivän aikana? voit valita useamman vaihtoehdon

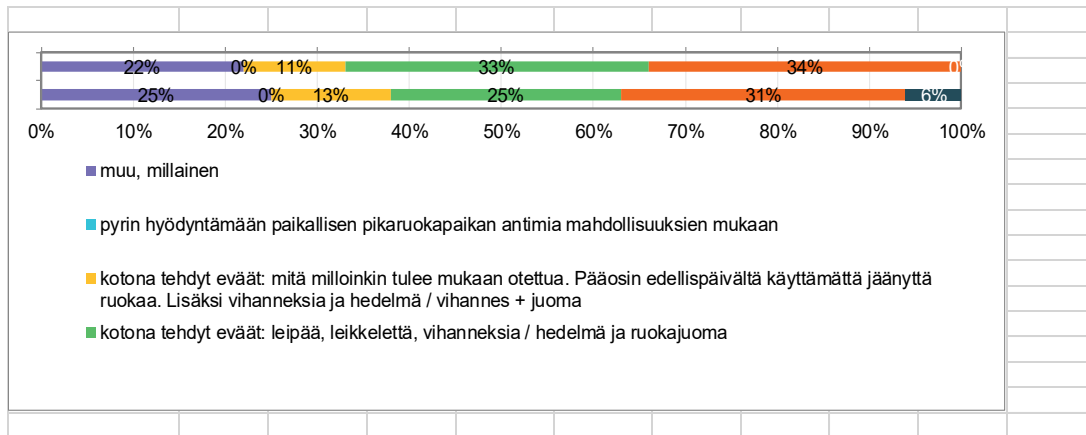

	≤ 10 v. kokemus	> 10 v. kokemus
kahvi / tee	4	8
energiajuoma	0	0
urheilujuoma	1	1
mehu	4	4
vichy / kiven-		
näisvesi	5	8
muuta, mitä?	5	10

avoimet vastaukset:

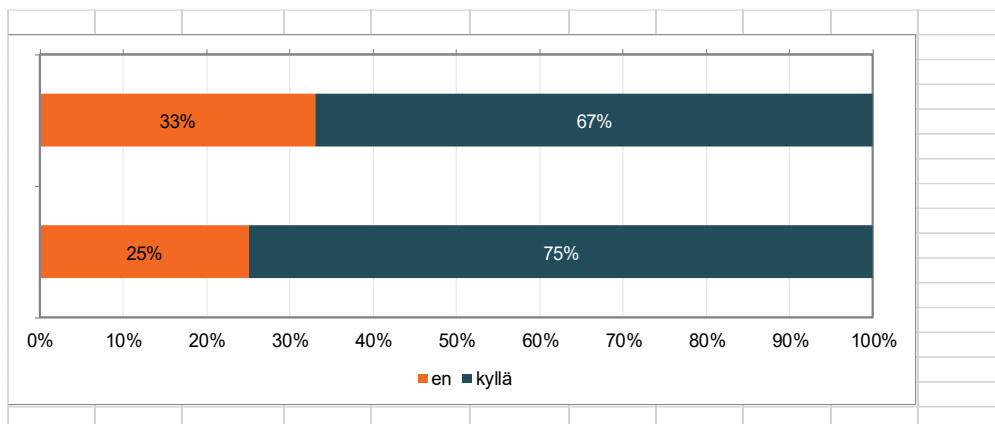
vesi	10
maito / piimä	3
puna- / valkoviini	2
kaakao	1

9. Mikä alla olevista vastaa parhaiten ateriaasi työpäivinä?

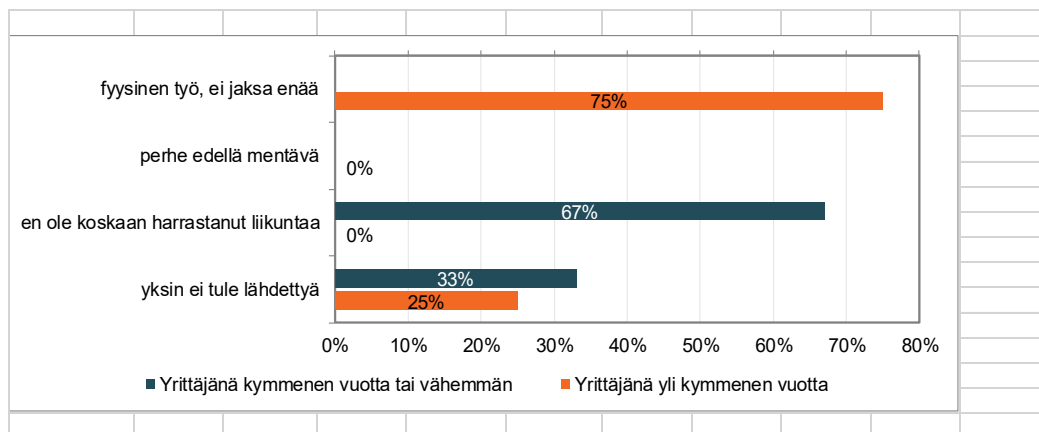
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
itse paistettu makkara tms.				
ja lämmin juoma	0	0 %	1	1 %
lämmin ateria jossakin paikassa työalueen ulkopuolella	3	34 %	5	31 %
eväät kotoa: leipä leikkeillä, vihanneksia / hedelmää ja juoma	3	33 %	4	25 %
eväät kotoa, pääosin jäänyt edelliseltä päivältä, lisäksi vihannes / hedelmää	1	11 %	2	13 %
paikallisen pikaruokapaikan antimia mahdollisuuksien mukaan	0	0 %	0	0 %
muu, millainen ruokailu kotona	3			

10. Harrastatko liikuntaa vapaa-ajallasi?

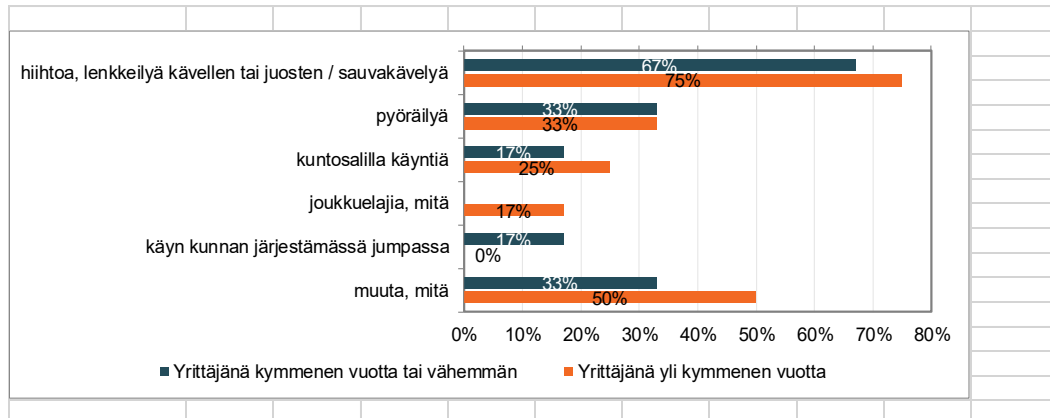
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	6	67 %	12	75 %
en	3	33 %	4	25 %

11. Mikä on pääsyy, ettet harrasta liikuntaa?

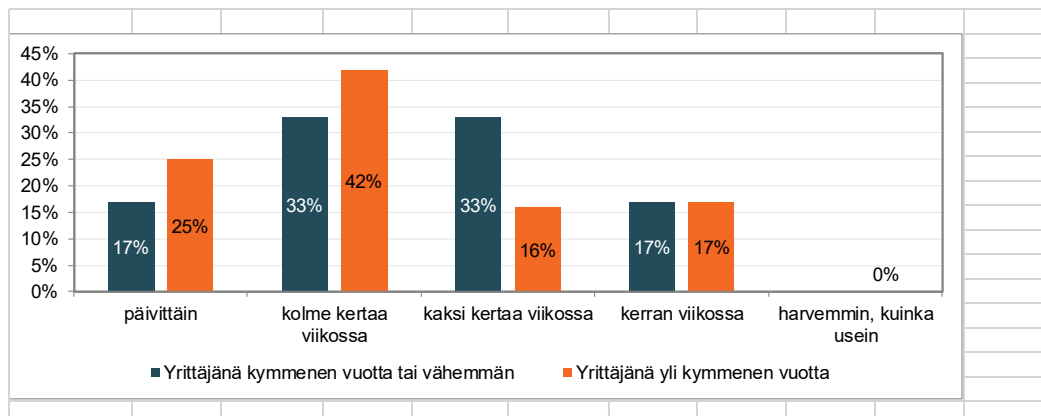
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
fyysinen työ, ei jaksakaan enää	0	0 %	3	75 %
perhe edellä mentävä	0	0 %	0	0 %
en ole koskaan harrastanut liikuntaa	2	67 %	0	0 %
yksin ei tule lähdeä	1	33 %	1	25 %

12. Millaista liikuntaa harrastat? Voi valita useamman vaihtoehdon.

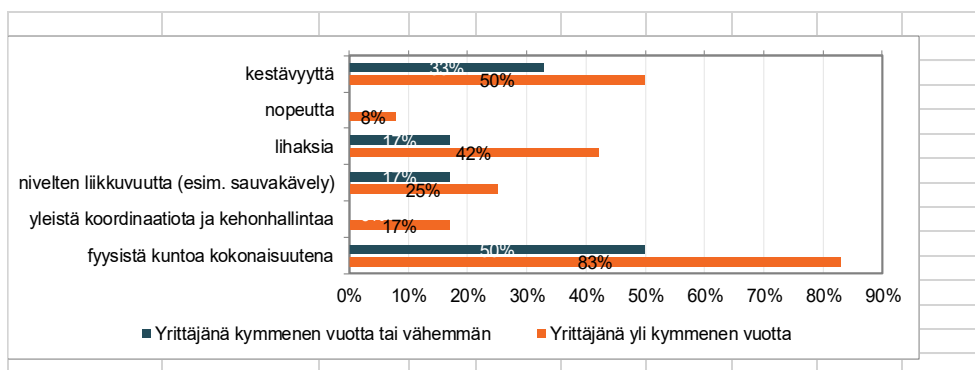
	≤ 10 v. kokemus	> 10 v. kokemus
hiihtoa, lenkkeilyä kävel-		
len tai juosten / sauvakä-		
lyä	4	9
pyöräilyä	2	4
kuntosalilla käyntiä	1	3
joukkuelajia, mitä	0	2
käyn kunnan jumpassa	1	0
muuta, mitä	2	6
joukkuelajit		
lentopallo		1
sähly		1
muut lajit		
suunnistus		2
koirien ulkoiluttaminen, kävely		3
jumpaa kotona		2

13. Kuinka usein harrastat liikuntaa?

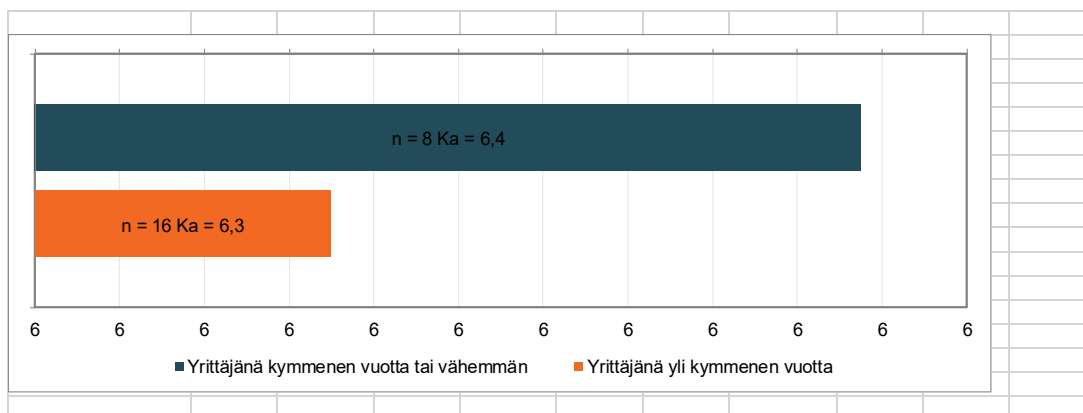
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
päivittäin	1	17 %	3	25 %
kolme ker- taa / vko	2	33 %	5	42 %
kaksi ker- taa / vko	2	33 %	2	16 %
harvemmin	0	0 %	0	0 %

14. Mitä osa-aluetta harrastamasi liikunta erityisesti kehittää tai ylläpitää?
Voi valita useamman vaihtoehdon.

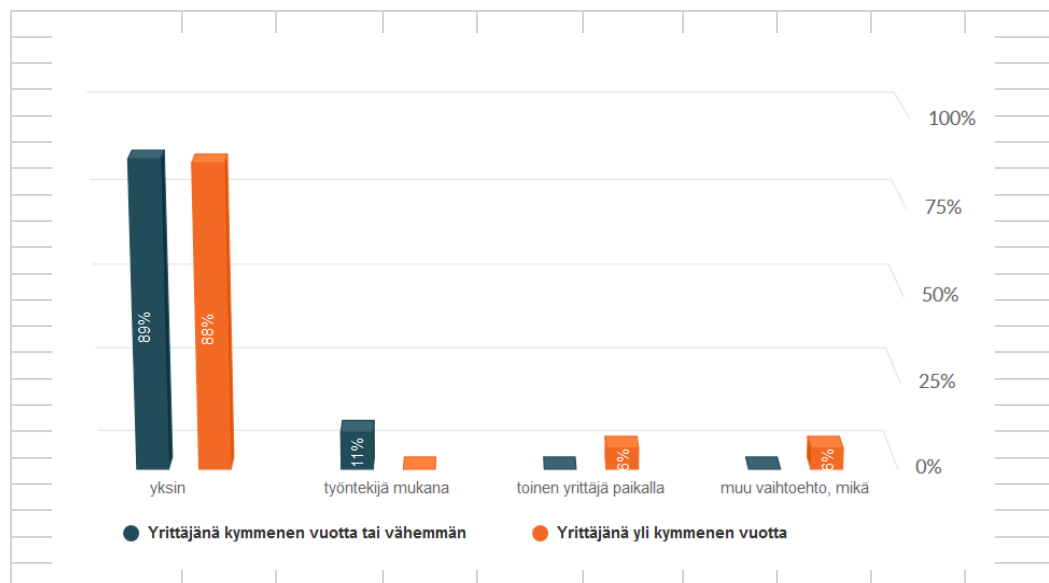
	≤ 10 v. kokemus	> 10 v. kokemus
kestävyyttä	2	6
nopeutta	0	1
lihaksia	1	5
nivelten liik- kuvuutta, esim. sauva- vely	1	3
koordinaatiota ja kehonhal- lintaa	0	2
fyysistä kuntoa kokonaisuutena	3	10

15. Onko kehon lämmittely ja venyttely tuttua sinulle? Vedä palkista arvi-
oimalllesi tasolle.

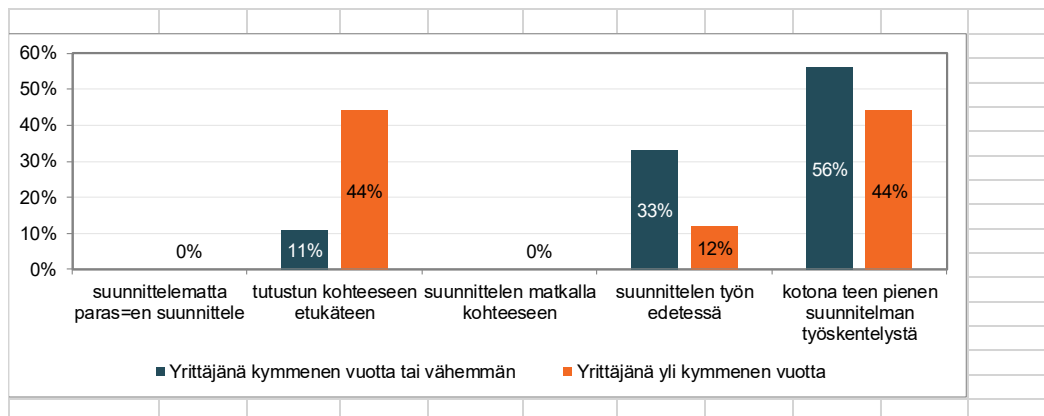
	n	minimi	maksimi	keskiarvo	mediaani	k-hajonta
≤ 10 v. kokemus	8	1	9	6,38	7,5	3,11
> 10 v. kokemus	16	1	10	6,25	6,0	2,77

16. Työskenteletkö pääosin?

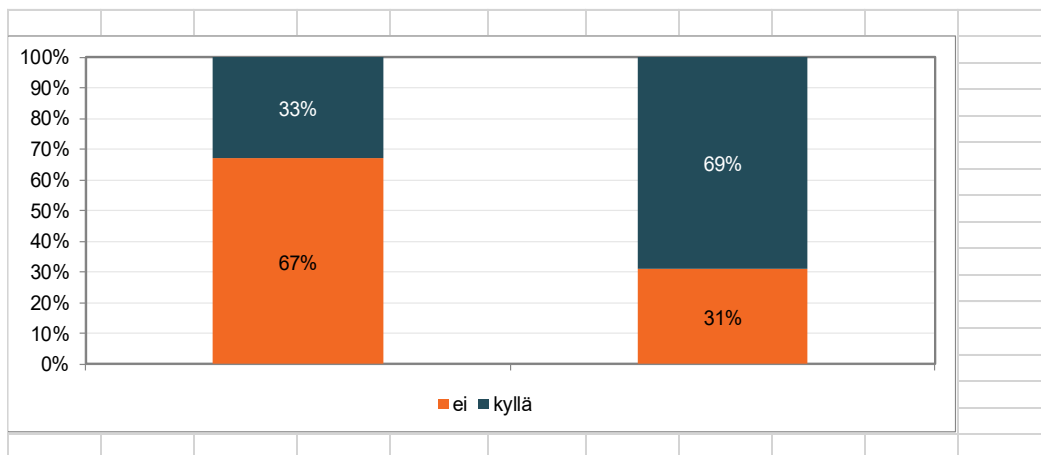
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
yksin	8	89 %	14	88 %
työntekijän kanssa	1	11 %	0	0 %
toinen yrittäjä paikalla	0	0 %	1	6 %
muu vaihtoehto, mikä?	0	0 %	1	6 %
avoin vastaus:				
toimistotyö			1	

17. Miten suunnittelet työkohteen toteutuksen?

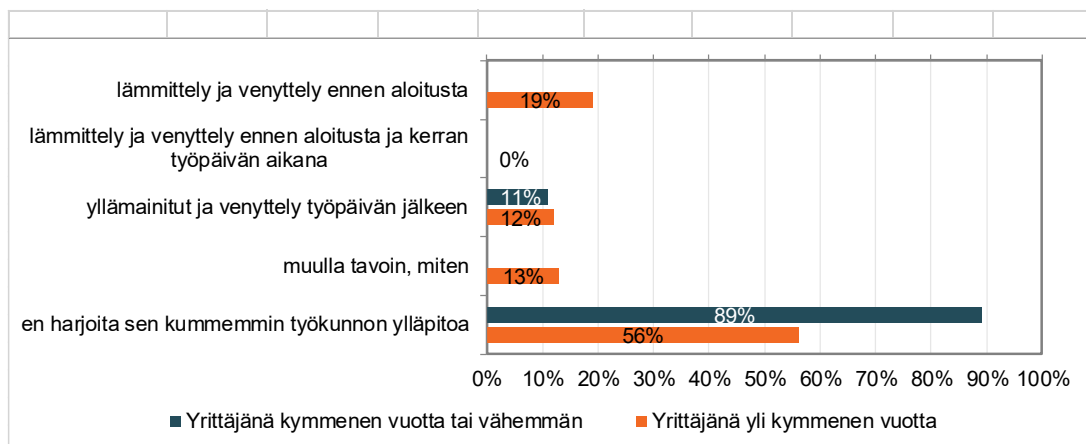
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
suunnitteleminen ilman suunnitelmaa	0	0 %	0	0 %
tutustuminen työkohteeseen etukäteen	1	11 %	7	44 %
suunnittelen matkalla työkohteeseen	0	0 %	0	0 %
suunnittelen työn edetessä	3	33 %	2	12 %
suunnitelman toteuttaminen kotona	5	56 %	7	44 %

18. Sisältääkö suunnitelma vaaraa aiheuttavat tekijät?

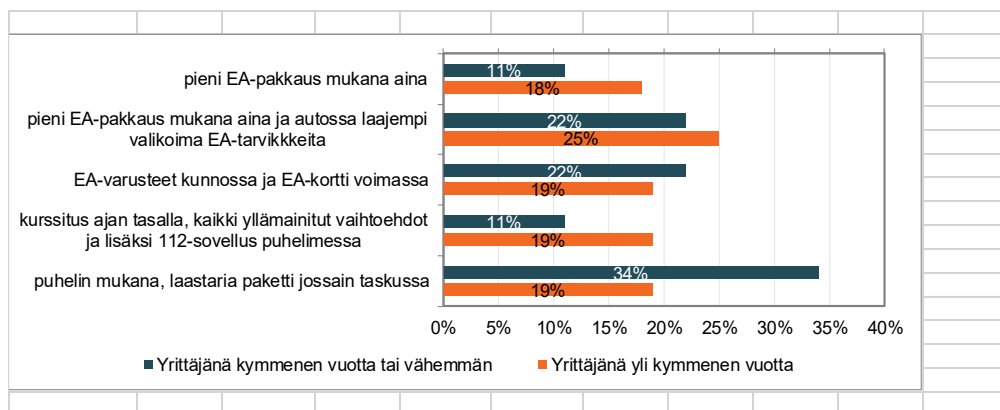
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	3	33 %	11	69 %
ei	6	67 %	5	31 %

19. Kuinka ylläpidät fyysistä työkuuntoasi työpäivän aikana?

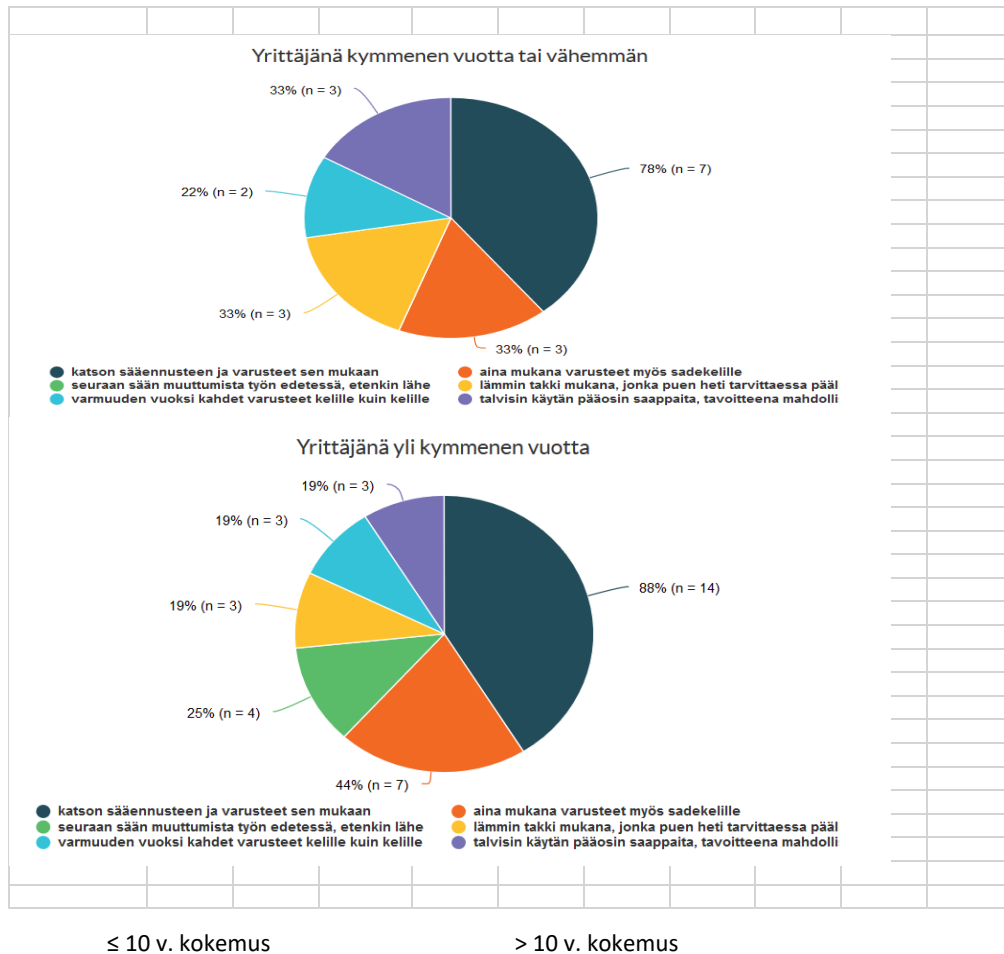
	Yrittäjänä ≤ 10 v.		Yrittäjänä > 10 v.		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
lämmittely ja venyttely ennen aloitusta	0	0 %	3	19 %	3
lämmittely ja venyttely ennen aloitusta ja kerran työpäivän aikana	0	0 %	0	0 %	0
yllämainitut ja venyttely työpäivän jälkeen	1	11 %	2	12 %	3
muulla tavoin, miten	0	0 %	2	13 %	2
en harjoita sen kummempin työkuunnon ylläpitoa	8	89 %	9	56 %	17
Yhteensä	9		16		25
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset					
Vastausvaihtoehdot	Teksti				

20. Miten huolehdit ensiapuvalmiudesta?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
pieni EA-pakkaus mukana	1	11 %	3	18 %
pieni pakkaus mukana + laajempi autossa	2	22 %	4	25 %
EA-varusteet kunnossa ja kortti voimassa	2	22 %	3	19 %
kurssitus ajan-tasalla, varusteet kunnossa ja 112-sovellus puhelimessa	1	11 %	3	19 %
puhelin mukana, laastaria jossain taskussa				

21. Miten huomioit sään?

varusteet

sääennusteen

mukaan 7 14

aina myös sa-

dekelin varus-

teet mukana 3 7

seuraa sään

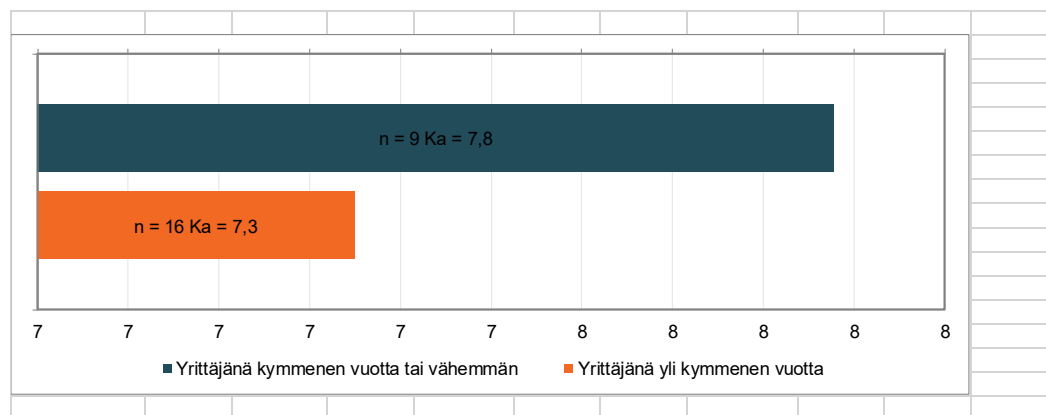
muuttumista

työn aikana,

etenkin lähel-

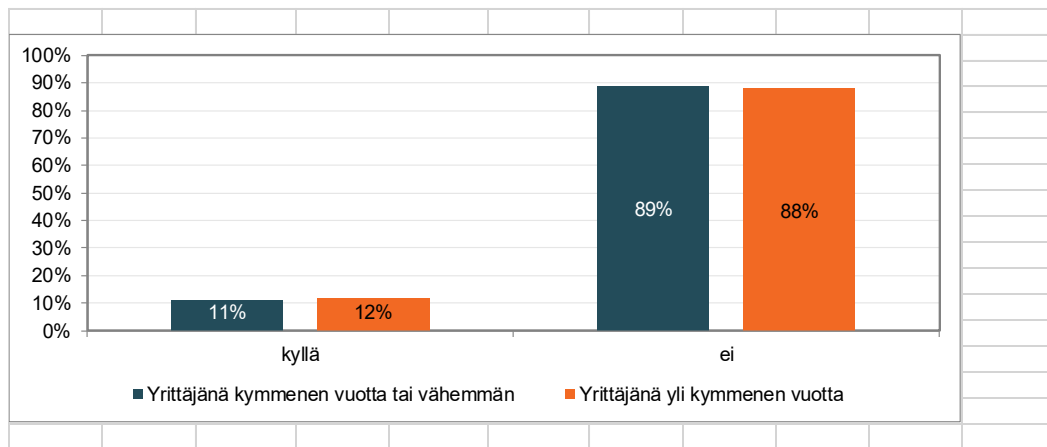
lä rakennuksia / ihmisiä	0	4
lämmin takki mukana, puen heti tarvittaessa	3	3
kahdet varus- teet kelil- le kuin kelille	2	3
talvisin pää- osin saappaat, mahdollisim- man hengittä- vät kengät ti- lanteen mukaan	3	3

22. Millainen on yrityksenne työturvallisuustilanne? Vedä palkki oikeaksi arvioimaasi kohtaan.

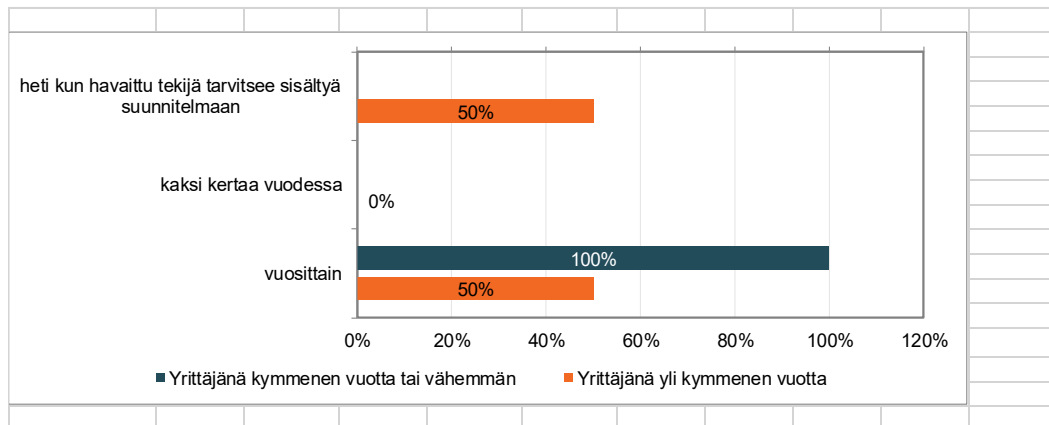
	n	minimi	maksimi	keskiarvo	mediaani	keskihajonta
≤ 10 v. kokemus	9,0	5,0	10,0	7,78	9,0	2,28
> 10 v. kokemus	16,0	2,0	10,0	7,25	8,0	2,27

23. Onko yrityksellänne työturvallisuussuunnitelma tai vastaava olemassa?

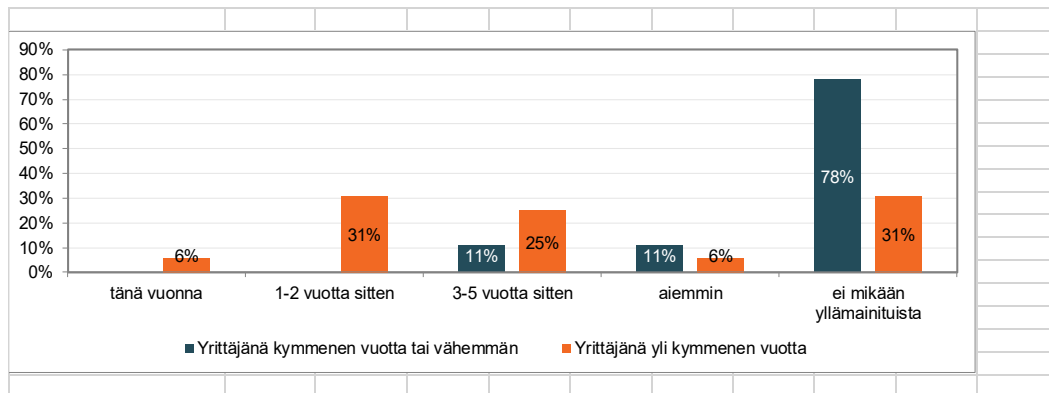
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	1	11 %	2	12 %
ei	8	89 %	14	88 %

24. Kuinka usein käytte sen läpi tai päivitätte sitä?

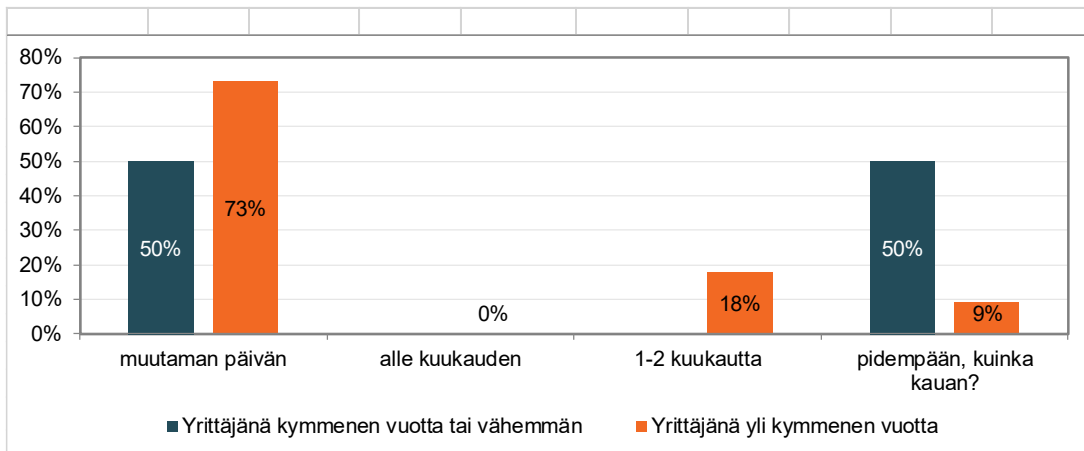
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
hetikun havaitun tekijän kuuluu sisältyä siihen	0	0 %	1	50 %
kaksi kertaa vuodessa	0	0 %	0	0 %
vuosittain	1	100 %	1	50 %

25. Milloin yrityksessänne sattui viimeksi työtapaturma? Voi valita useamman vaihtoehdon.

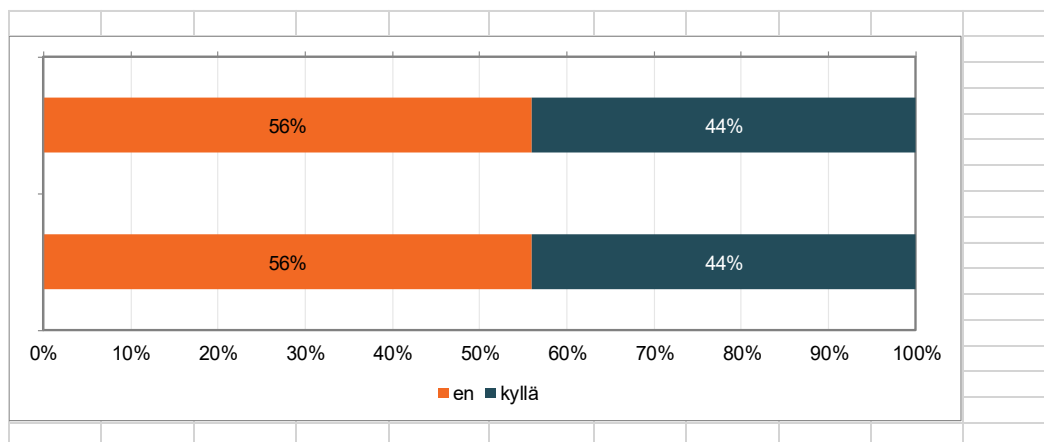
	≤ 10 v. kokemus	> 10 v. kokemus
tänä vuonna	0	1
1-2 vuotta sitten	0	5
3-5 vuotta sitten	1	4
aiemmin	1	1
ei mikään yllämainituista	7	5

26. Kauanko sairausloma kesti?

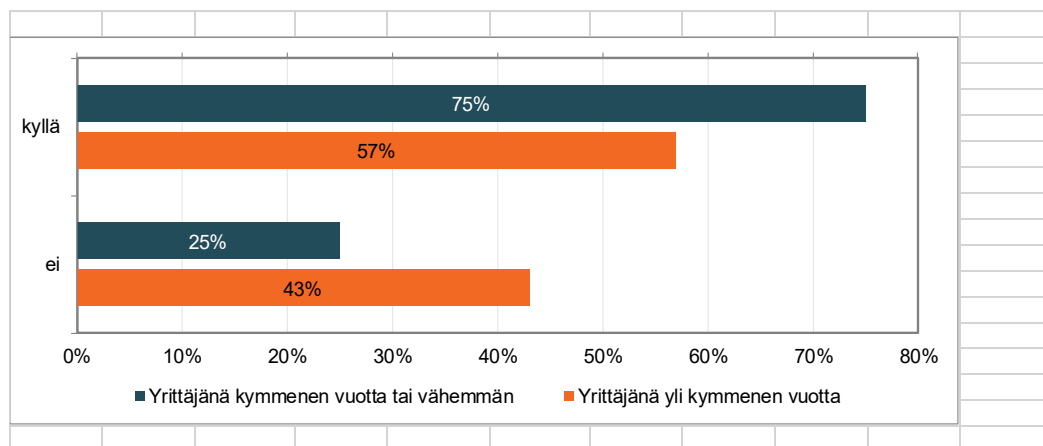
	Yrittäjänä ≤ 10 v.		Yrittäjänä > 10 v.		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
muutamana päivän	1	50 %	8	73 %	9
alle kuukauden	0	0 %	0	0 %	0
1-2 kuukautta	0	0 %	2	18 %	2
pidempään, kuinka kauan?	1	50 %	1	9 %	2
Yhteensä	2		11		13
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset					
Vastausvaihtoehdot	Teksti				

27. Oletko sopinut työskennellessäsi yksin, olevasi johonkin henkilöön yhteydessä työpäivän päätyttyä?

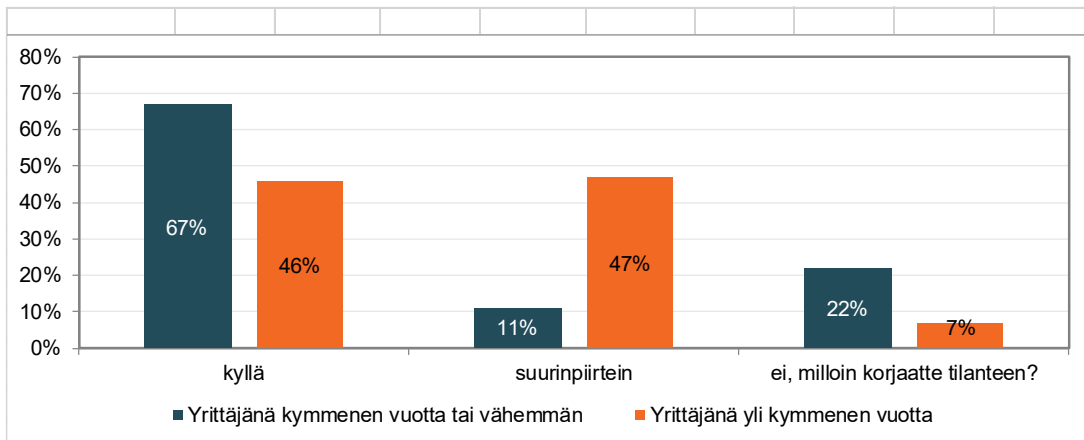
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	4	44 %	7	44 %
en	5	56 %	9	56 %

28. Tietääkö henkilö varmasti sijaintisi?

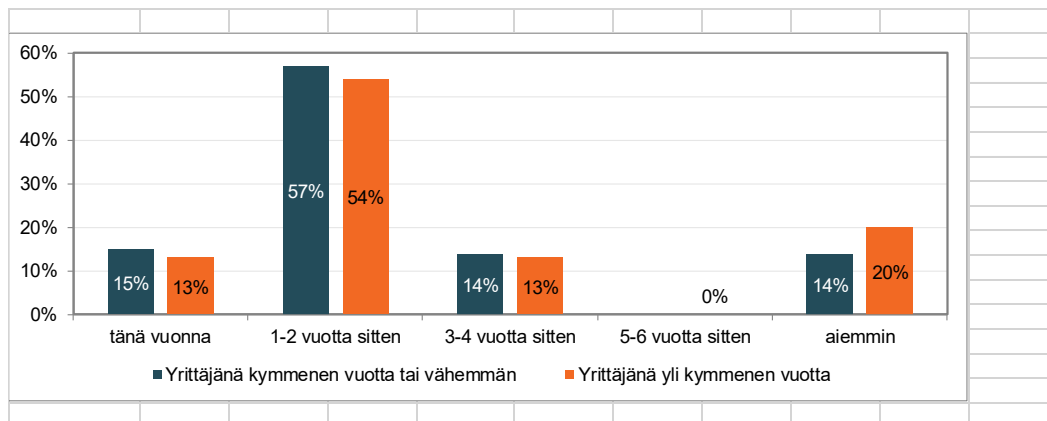
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	3	75 %	4	57 %
ei	1	25 %	3	43 %

29. Ovatko tarvittavat turvavarusteet 100% kunnossa?

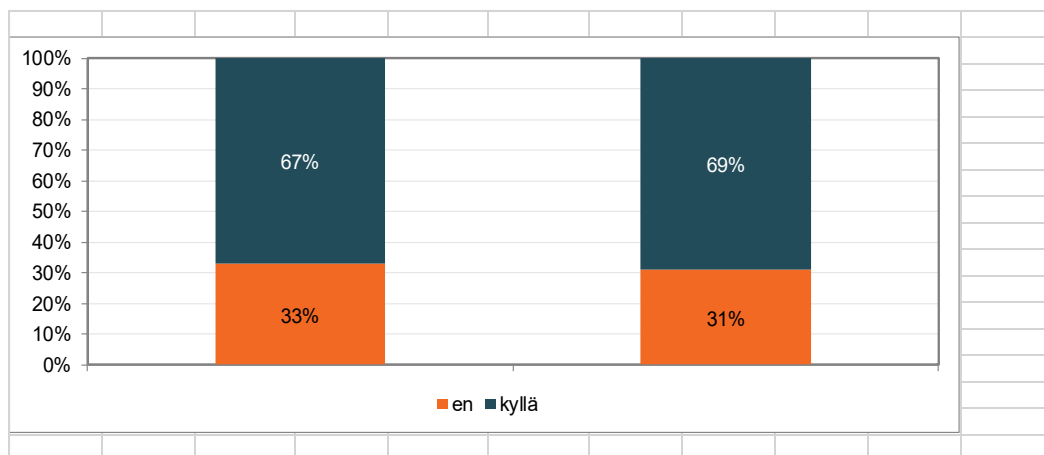
	Yrittäjänä ≤ 10 v.		Yrittäjänä > 10 v.		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
kyllä	6	67 %	7	46 %	13
suurinpiirtein	1	11 %	7	47 %	8
ei, milloin korjaatte tilanteen?	2	22 %	1	7 %	3
Yhteensä	9		15		24
Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset					
Vastausvaihtoehdot	Teksti				
ei, milloin korjaatte tilanteen?					

30. Milloin viimeksi ostit käyttöösi uuden suojakypärän mukaan lukien visiiri ja kuulosuojaimet?

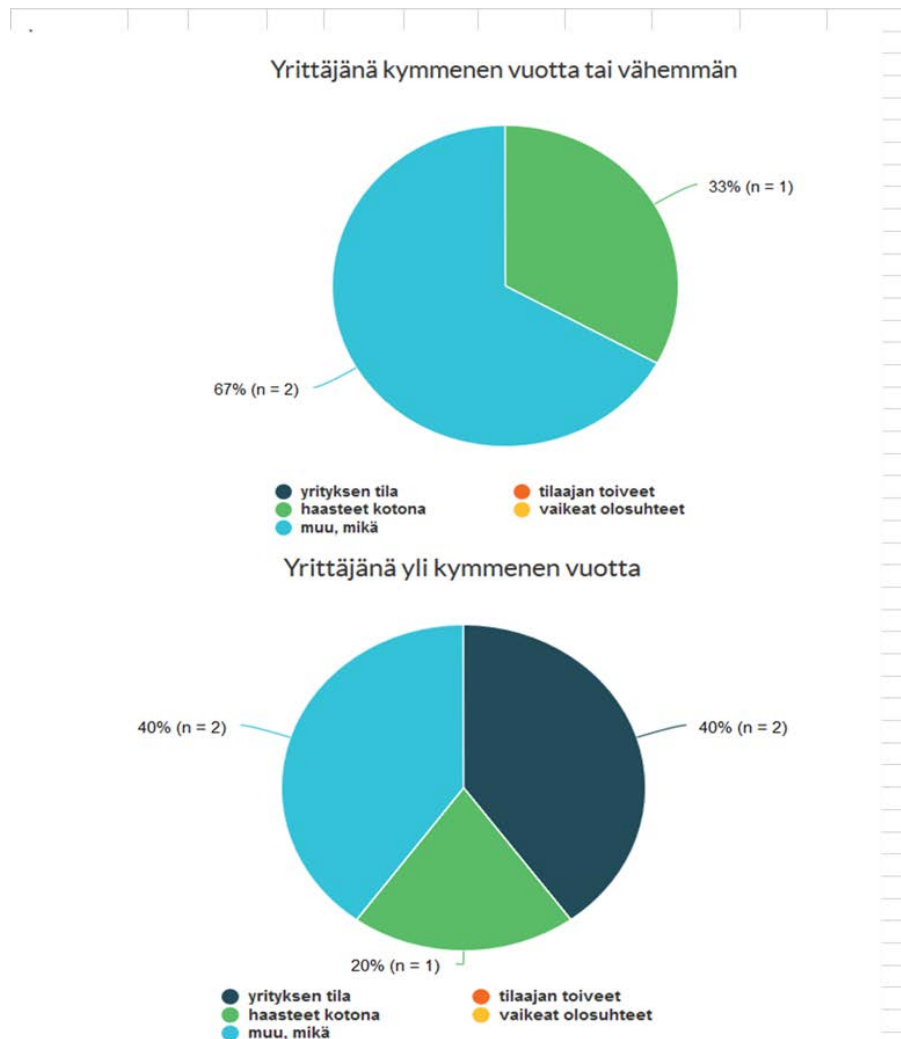
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
tänä vuonna	1	15 %	2	13 %
1-2 vuotta sitten	4	57 %	8	54 %
3-4 vuotta sitten	1	14 %	2	13 %
5-6 vuotta sitten	0	0 %	0	0 %
aiemmin	1	14 %	3	20 %

31. Pystytkö keskittymään työhön tarpeeksi hyvin?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	6	67%	11	69 %
en	3	33 %	5	31 %

32. Mikä haittaa eniten keskittymistäsi?

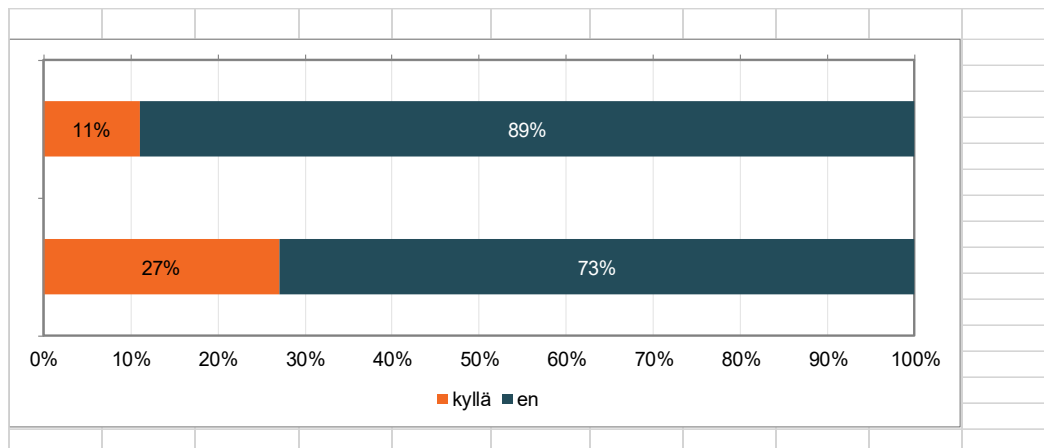

	Yrittäjänä ≤ 10 v.		Yrittäjänä > 10 v.		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
yrityksen tila	0	0 %	2	40 %	2
tilaajan toiveet	0	0 %	0	0 %	0
haasteet kotona	1	33 %	1	20 %	2
vaikeat olosuhteet	0	0 %	0	0 %	0
muu, mikä	2	67 %	2	40 %	4
Yhteensä	3		5		8

Avoimeen tekstikenttään annetut vastaukset

Vastausvaihtoehdot	Teksti
muu, mikä	

33. Kärsitkö / oletko kärsinyt työperäisestä pitkäaikaissairaudesta? Esimerkiksi valkosormisuudesta, nivelien kuluneisuudesta, työstä johtunut vamman leikkaus, joka ei onnistunut tms.

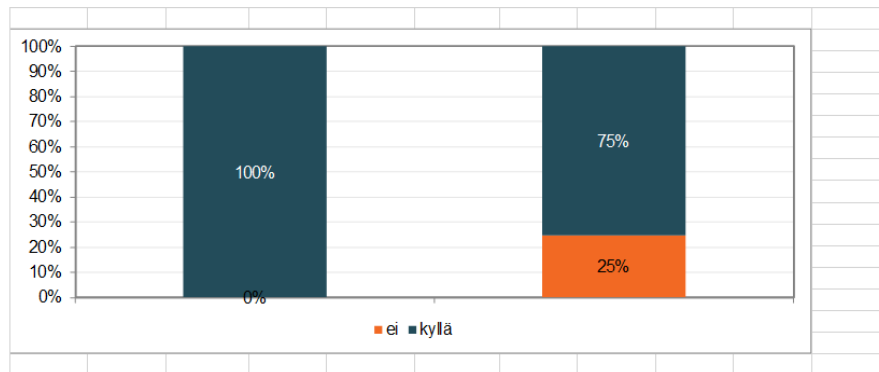
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en	8	89 %	11	73 %
kyllä	1	11 %	4	27 %

34. Mistä sairaudesta kärsit?

≤ 10 vuotta yrittäjänä

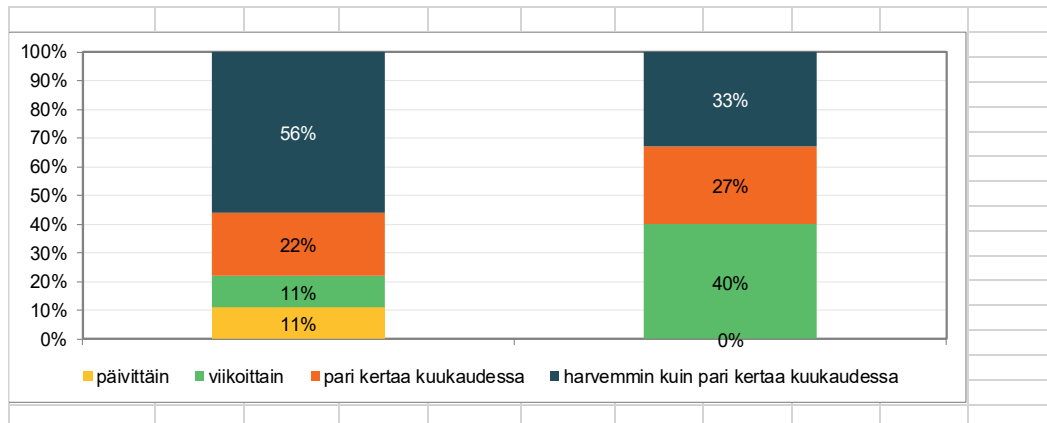
> 10 vuotta yrittäjänä

35. Onko sinulla lähipiirissä henkilö, jonka kanssa voit keskustella mistä asiasta tahansa?

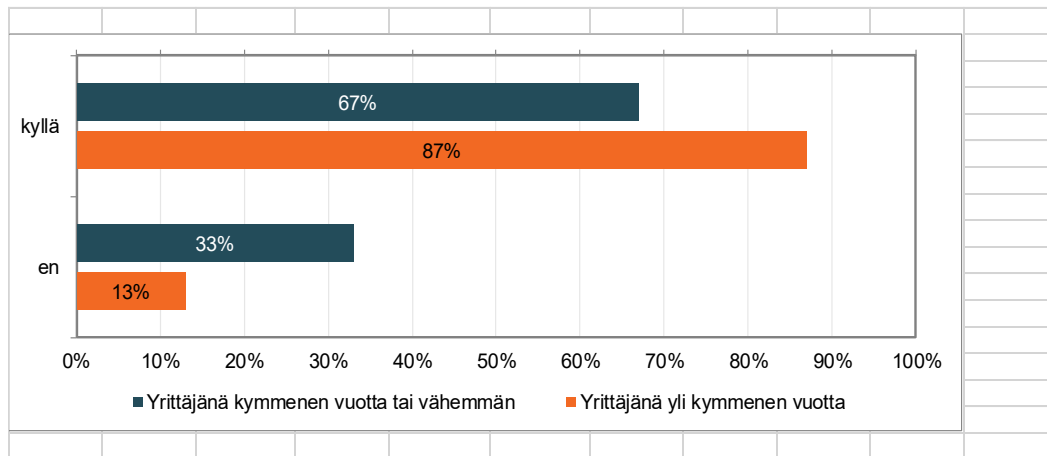
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	9	100 %	12	75 %
ei	0	0 %	4	25 %

36. Kuinka usein työhön liittyvät asiat vaativat keskustelua?

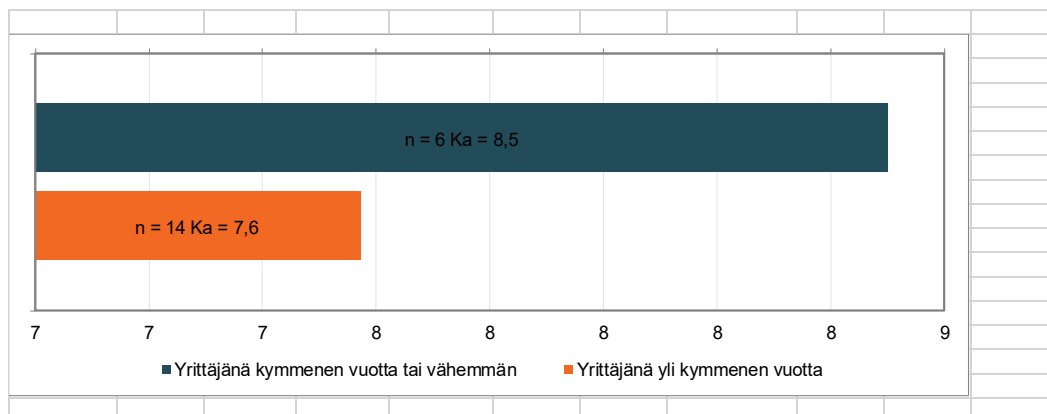
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
harvemmin kuin pari kertaa kuukaudessa	5	56 %	5	33 %
pari kertaa kuukaudessa	2	22 %	4	27 %
viikoittain	1	11 %	6	40 %
päivittäin	1	11 %	0	0 %

37. Oletko työskennellyt yhteistyössä muiden yrittäjien kanssa?

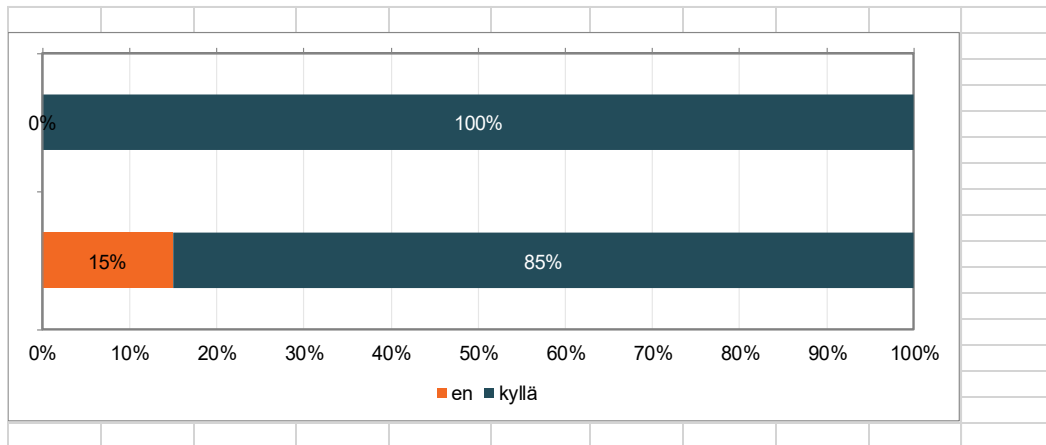
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	6	67 %	14	87 %
en	3	33 %	2	13 %

38. Miten yhteistyö sujui? Vedä palkki kohtaan, joka vastasi toimitusta.

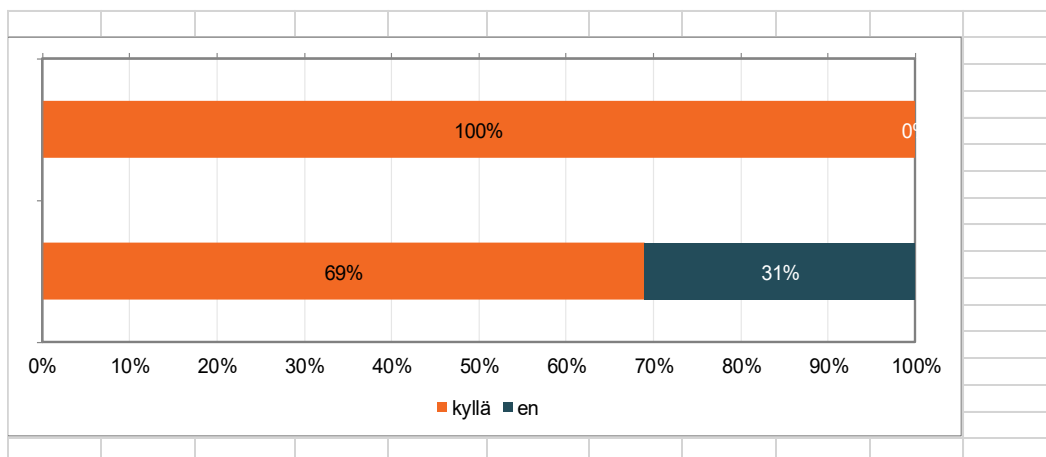

	n	minimi	maksimi	keskiarvo	mediaani	keskihajonta
≤ 10 v. kokemus	6	5,0	10,0	8,5	9,0	1,87
> 10 v. kokemus	14	3,0	10,0	7,57	8,0	2,03

39. Annoitko rakentavaa palautetta yhteistyökumppanille?

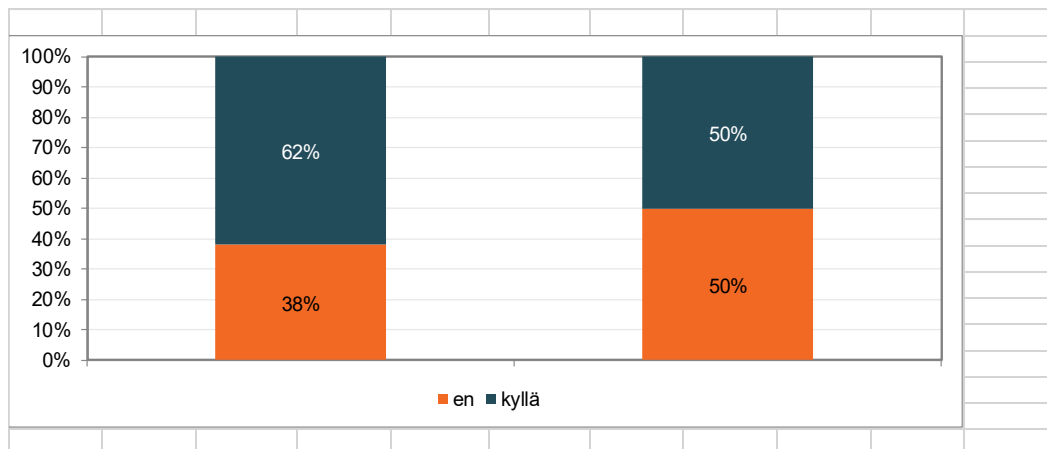

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	6	100 %	11	85 %
en	0	0 %	2	15 %

40. Saitko rakentavaa palautetta kumppanilta, jonka kanssa työskente-
lit?

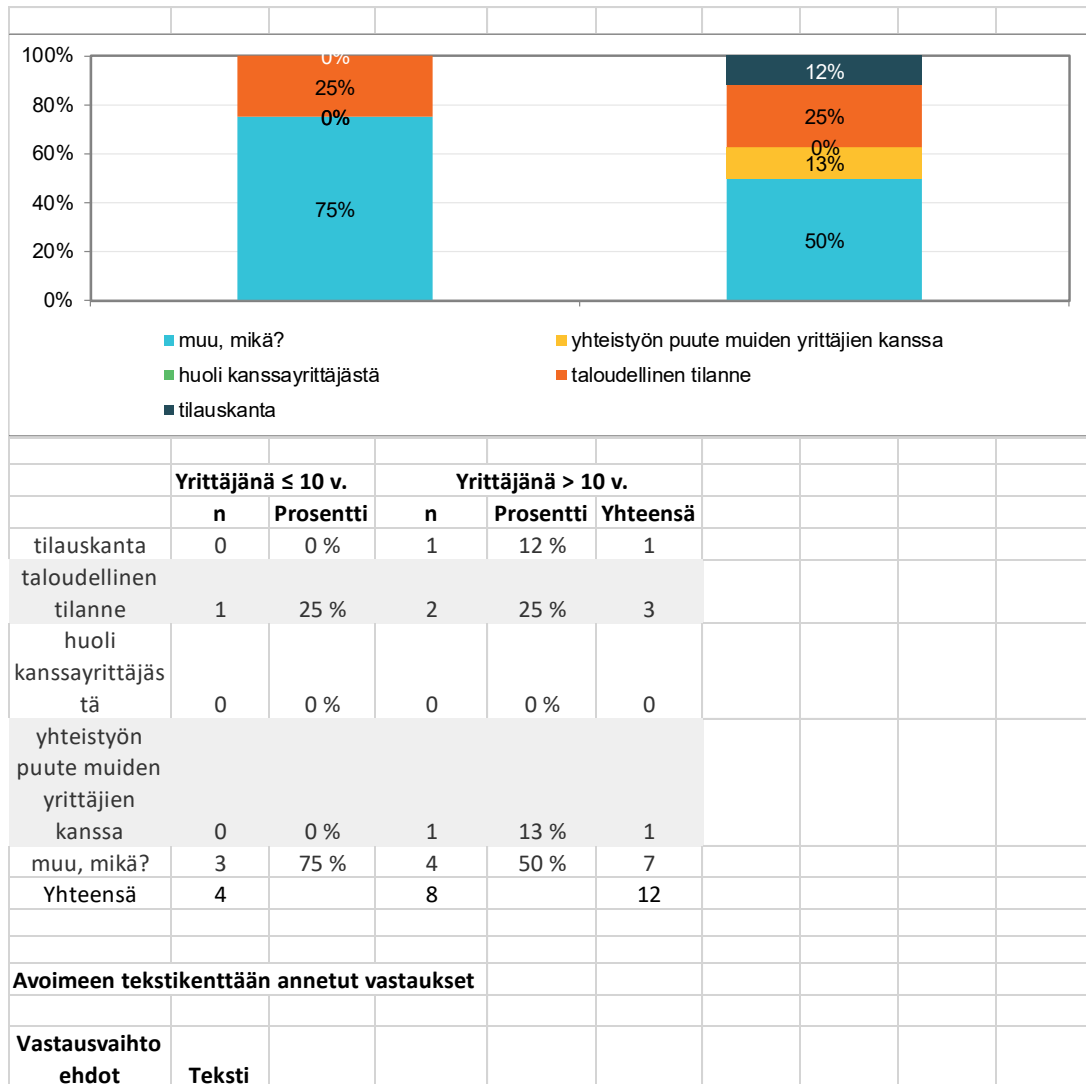
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en	0	0 %	4	31 %
kyllä	5	100 %	9	69 %

41. Pystytkö viettämään vapaa-aikaa miettimättä työasioita?

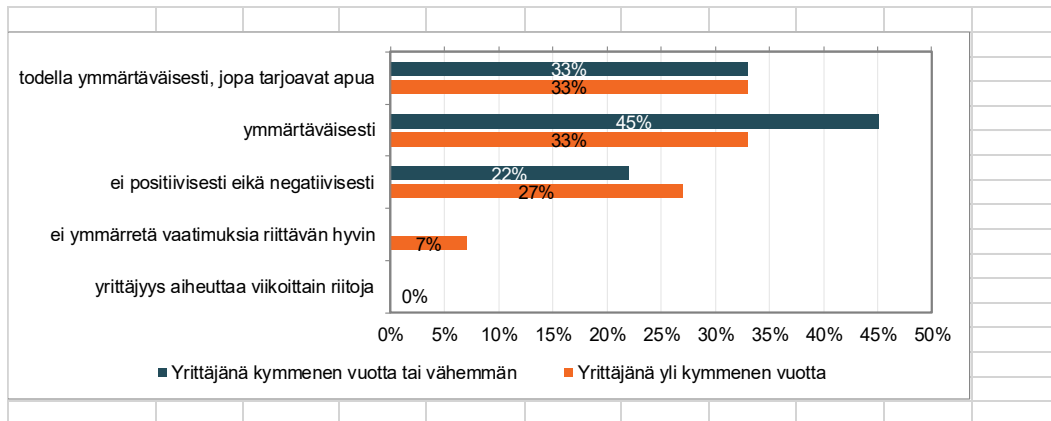

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	5	62 %	8	50 %
en	3	38 %	8	50 %

42. Mitkä asiat juolahtavat mieleesi vapaa-ajalla?

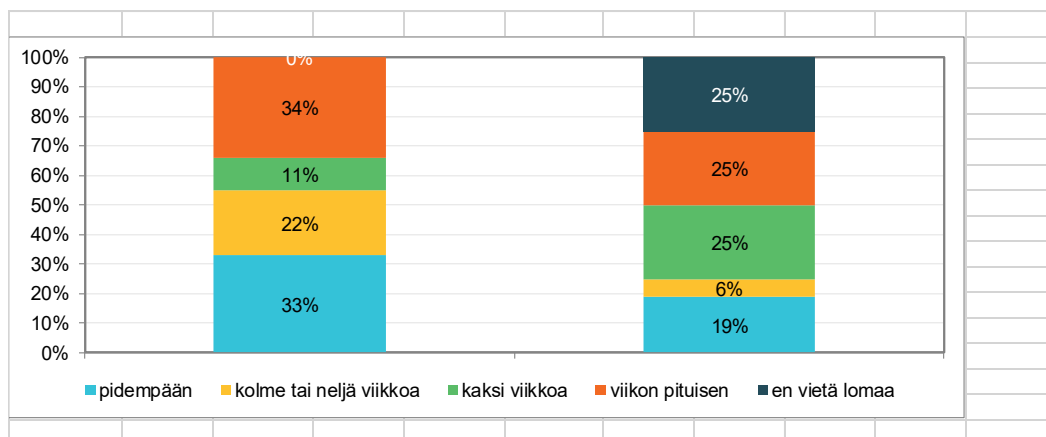

43. Kuinka kotonasi suhtaudutaan yrittäjyyteesi?

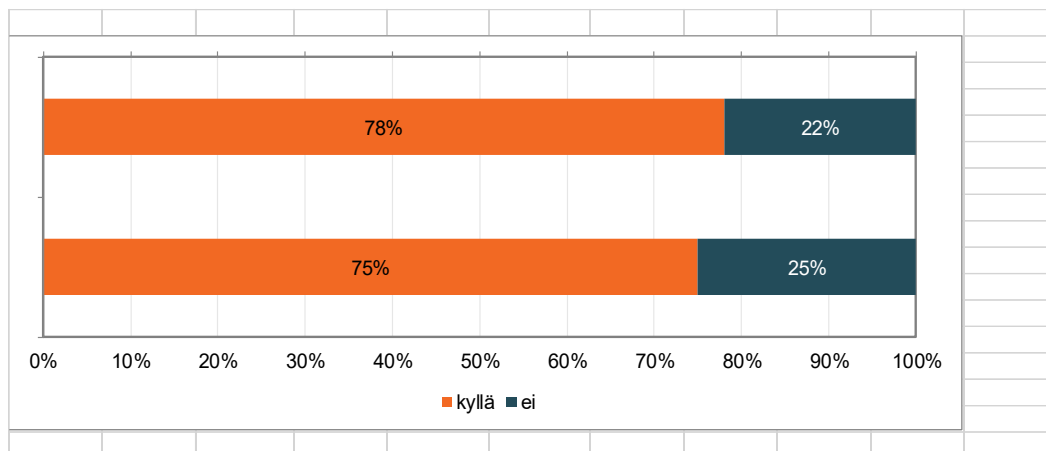
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
todella ymmärtäväisesti, jopa tarjoavat apua	3	33 %	5	33 %
ymmärtäväisesti	4	45 %	5	33 %
ei positiivisesti eikä negatiivisesti	2	22 %	4	27 %
ei ymmärretä vaatimuksia riittävän hyvin	0	0 %	1	7 %
yrittäjyys aiheuttaa viikoittain riitoja	0	0 %	0	0 %

44. Kuinka pitkän yhtämittaisen loman vietät vuosittain?

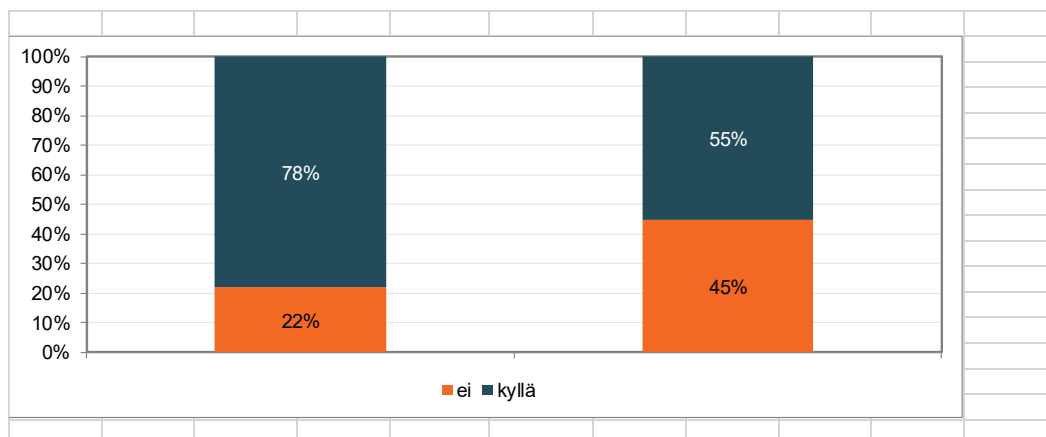
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en vietä lomaa	0	0 %	4	25%
viikon pituisen	3	34 %	4	25 %
kaksi viikkoa	1	11 %	4	25 %
kolme-neljä viikkoa	2	22 %	1	6 %
pidempään	3	33 %	3	19 %

45. Riittääkö loma palautumiseen?

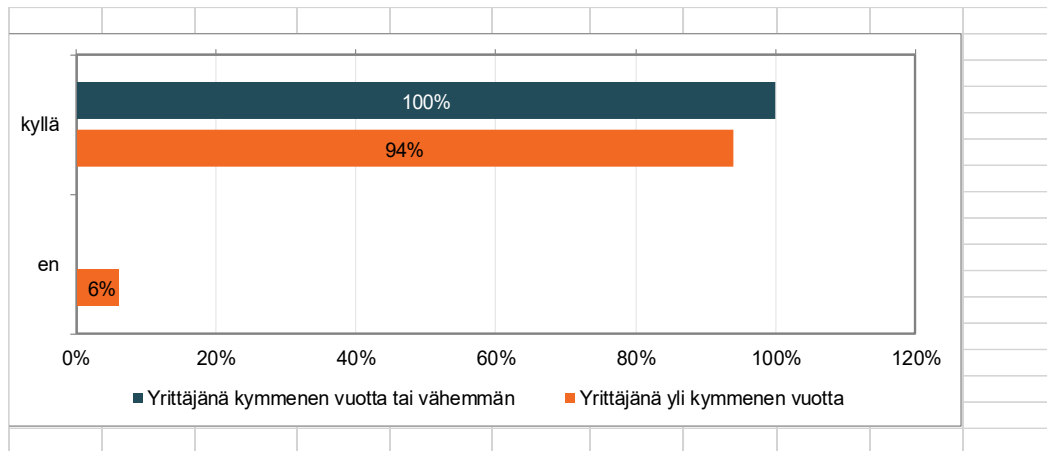
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
ei	2	22 %	3	25 %
kyllä	7	78 %	9	75 %

46. Onko lomaa riittävästi harrastuksia ja tuttavien ajattelun?

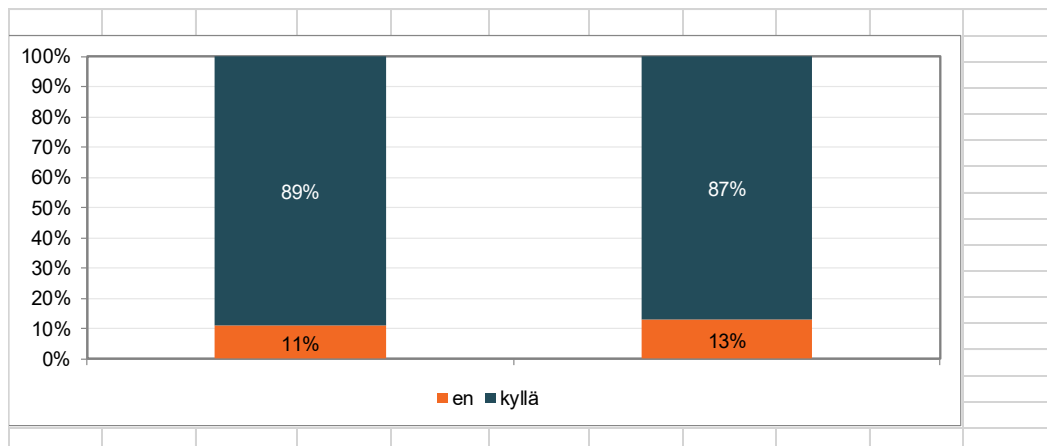
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	7	78 %	6	55 %
ei	2	22 %	5	45 %

47. Koetko työsi tärkeäksi ja tarpeelliseksi?

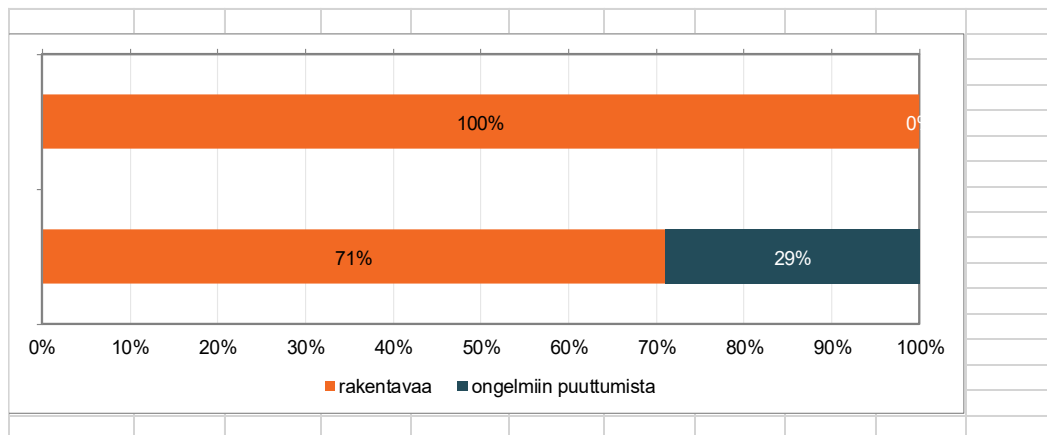
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	9	100 %	15	94 %
en	0	0 %	1	6 %

48. Saatto palautetta tekemästasi työstä?

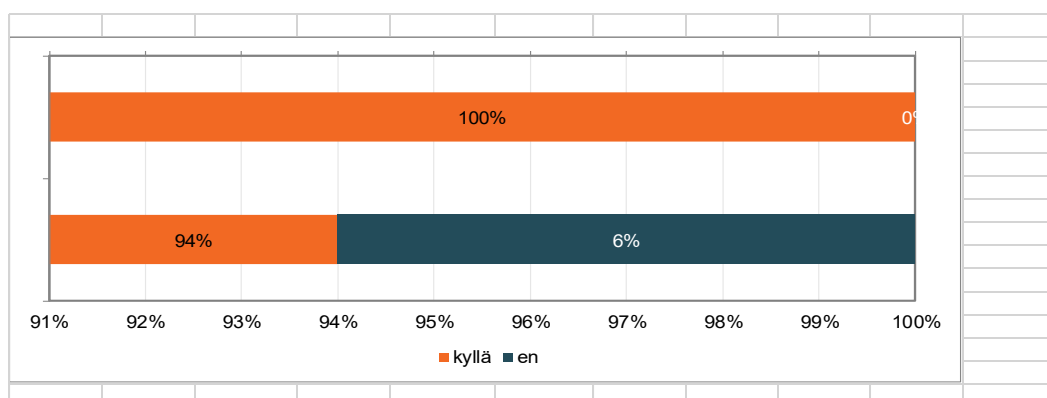
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	8	89 %	14	87 %
en	1	11 %	2	13 %

49. Onko palaute pääosin ongelmiin puuttumista, vai asiallisen rakentavaa?

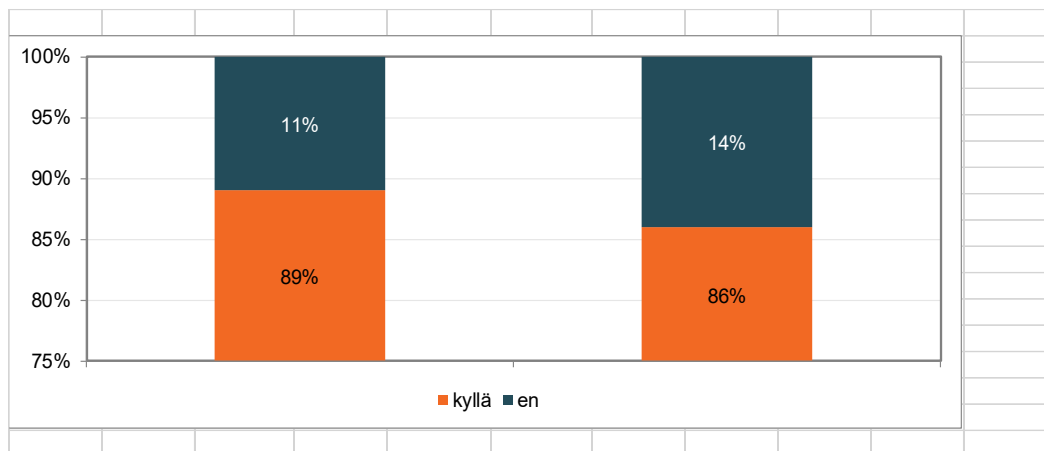
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
ongelmiin puuttumista	0	0 %	4	29 %
rakentavaa	8	100 %	10	71 %

50. Annatko itse palautetta työstä esimerkiksi tilaajalle / tilaajan edustajalle?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en	0	0 %	1	6 %
kyllä	9	100 %	15	94 %

51. Koetko palautteesi saaneen aikaan kehitystä?

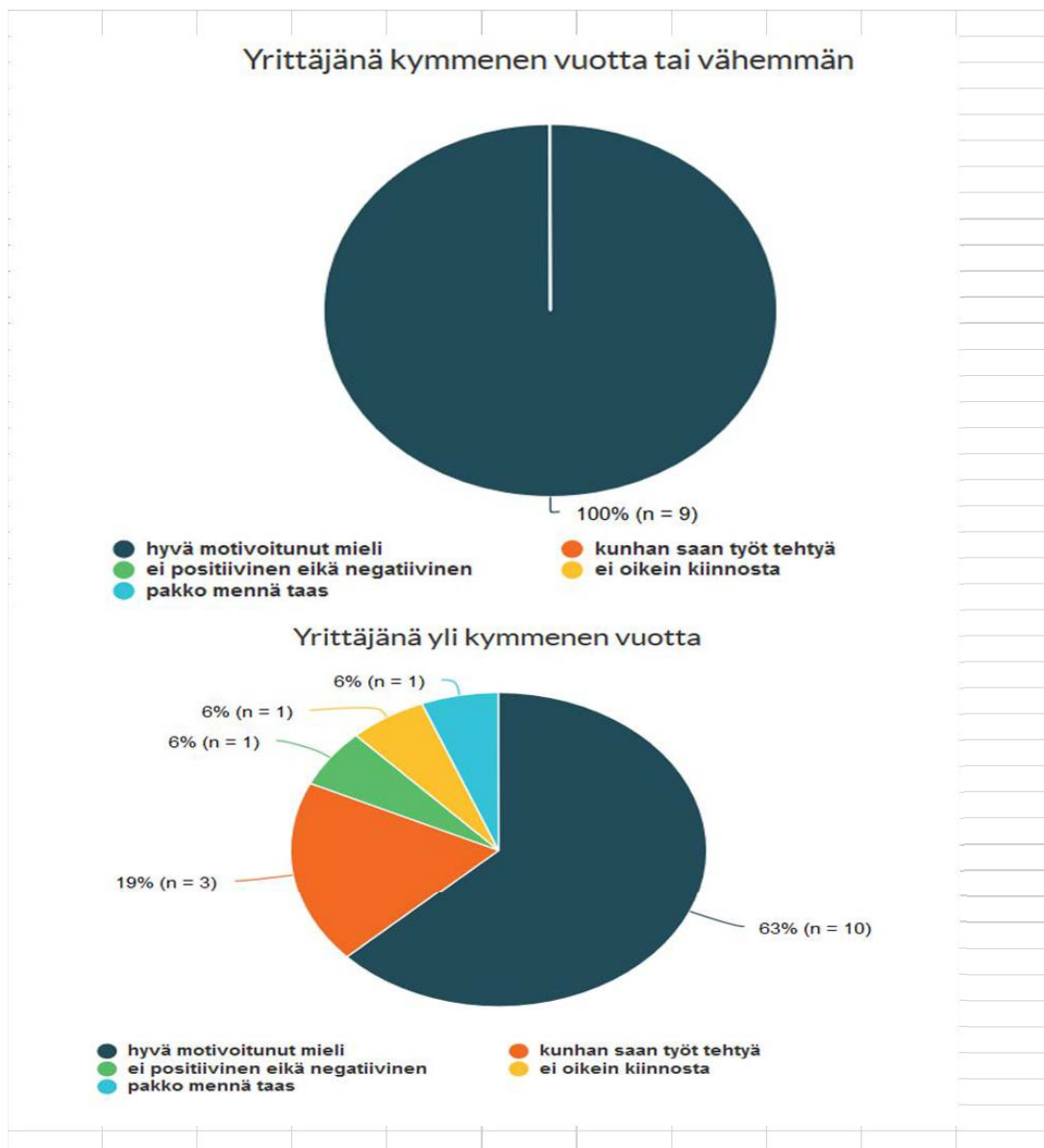
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
en	1	11 %	2	14 %
kyllä	8	89 %	12	86 %

52. Millaista palautetta viimeksi annoit? Avoin vastaus

≤ 10 v. kokemus

> 10 v. kokemus

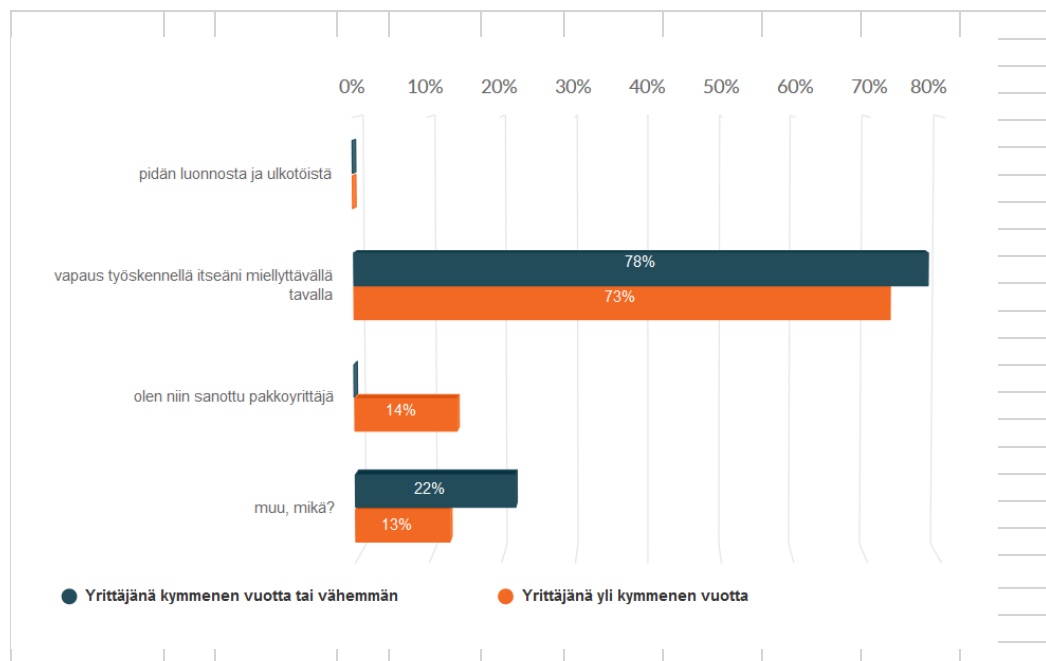
53. Millä mielellä lähdet työhön?

Liite 1/1 (49. sivu)

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
hyvä motivoi-				
tunut mieli	9	100 %	10	63 %
kunhan saan	0	0 %	3	19 %
työt tehtyä				
ei positiivinen ei-				
kä negatiivinen	0	0 %	1	6 %
ei oikein	0	0 %	1	6 %
kiinnosta				
pakko mennä	0	0 %	1	6 %
taas				

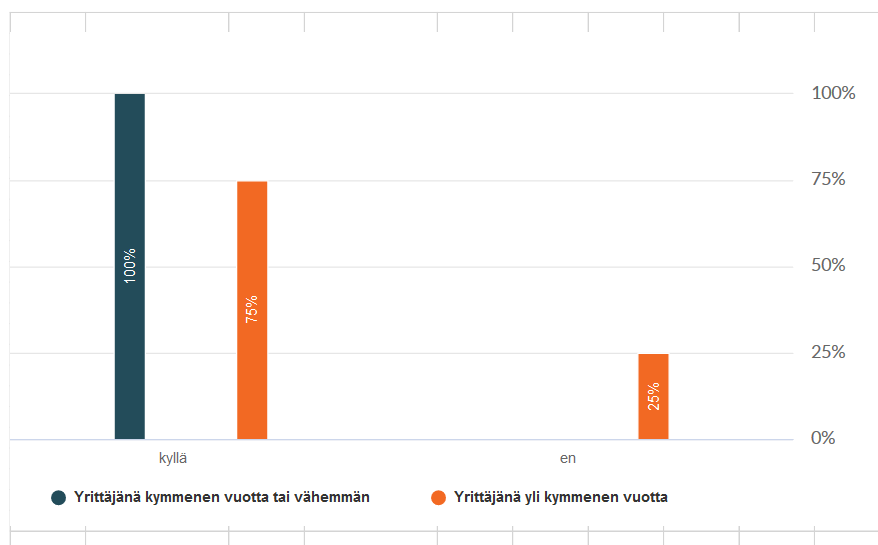
54. Mikä sai sinut alkamaan yrittäjäksi metsäalalle?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
pidän luonnosta ja ulkotöistä	0	0 %	0	0 %
vapaus työskennellä itseäni miellyttävällä tavalla	7	78 %	11	73 %
olen niin sanottu pakkoyrittäjä	0	0 %	2	14 %
muu, mikä?	2	22 %	2	13 %

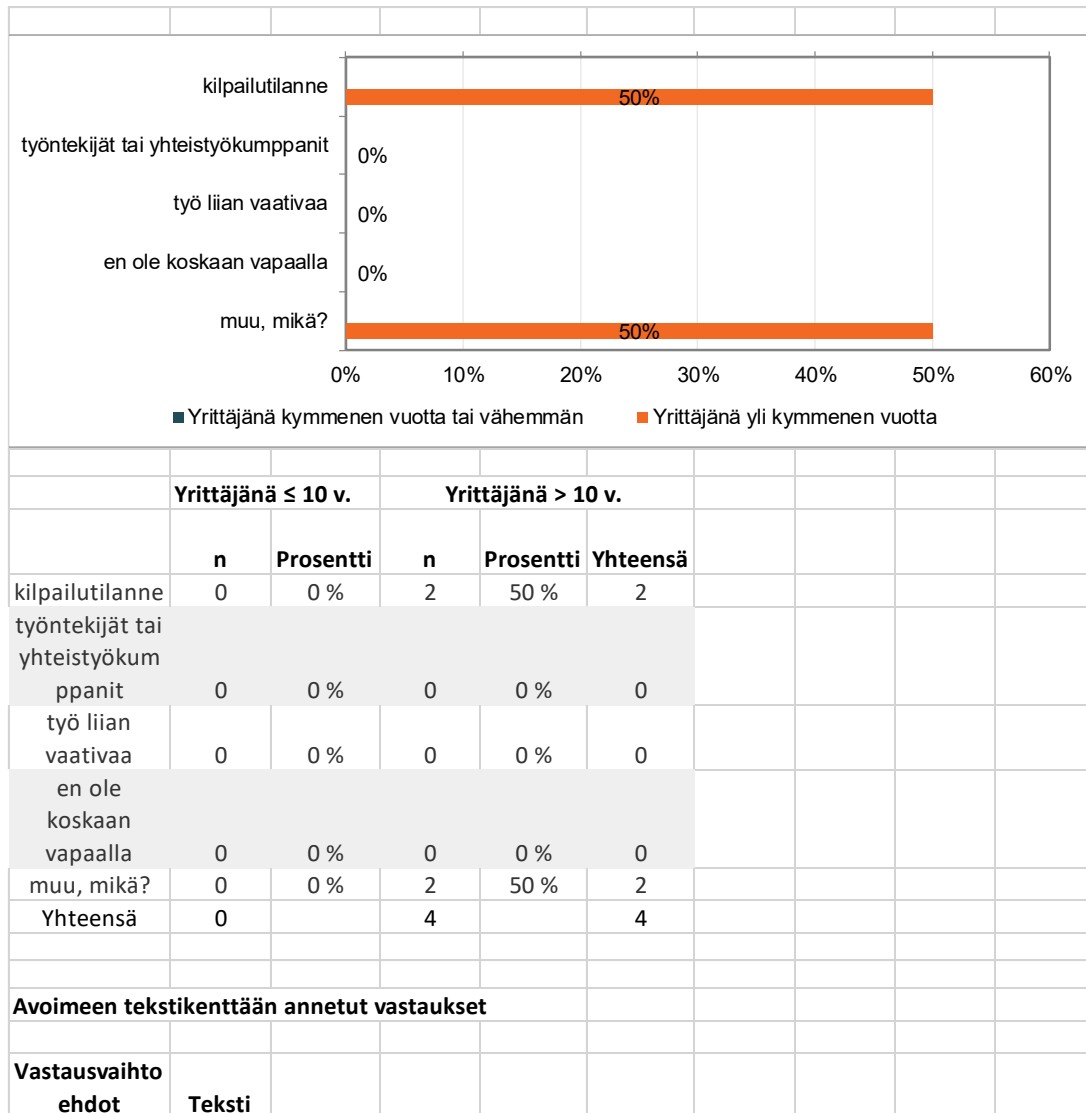
avoin vastaus:

55. Koetko itsesi hyvinvoivaksi yrittäjäksi = olet tyytyväinen tämänhetkiseen työhön

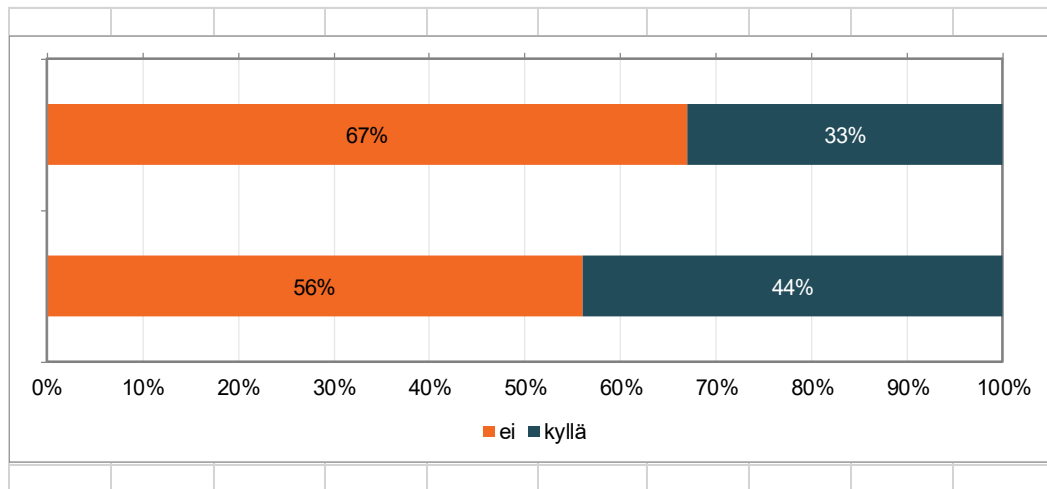

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	9	100 %	12	75 %
en	0	0 %	4	25 %

56. Mikä aiheuttaa tyytymättömyyden tunteen?

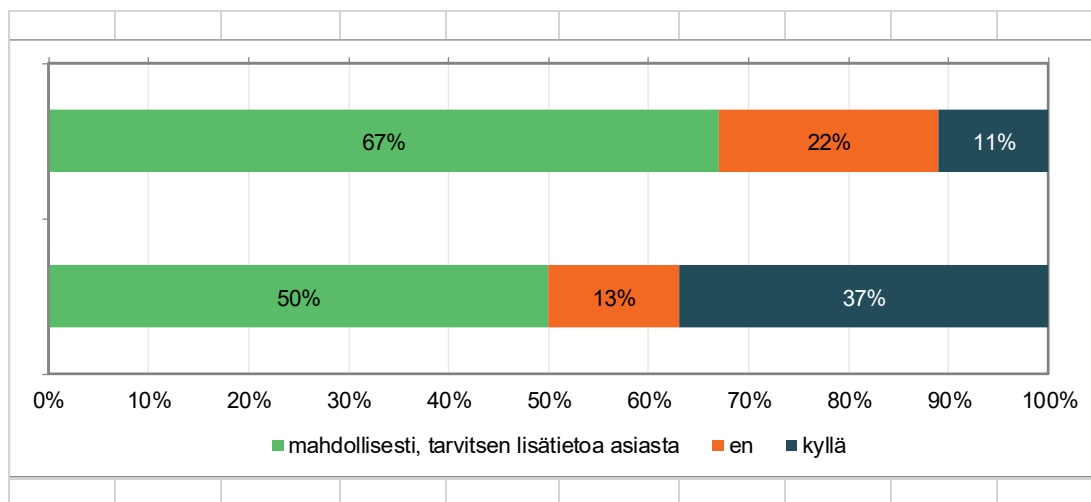

57. Onko sinulla työterveyshuoltosopimus olemassa?

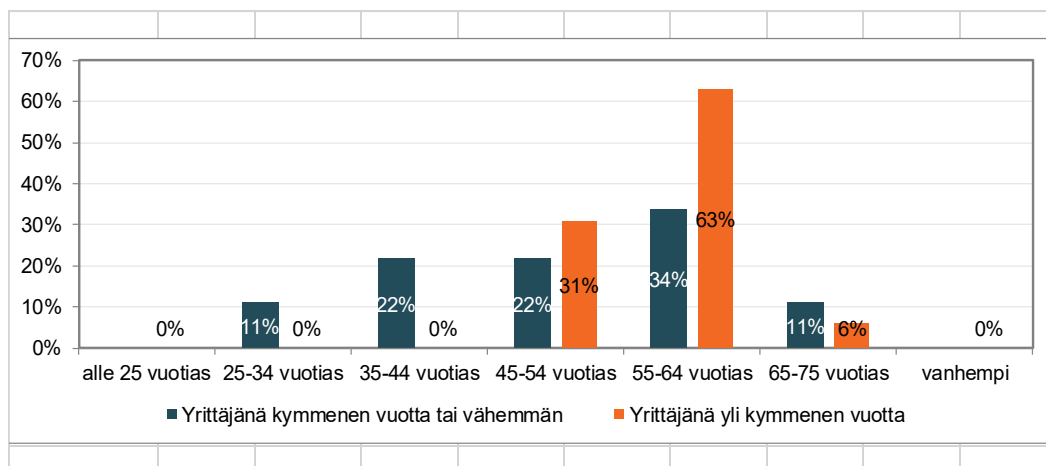
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	3	33 %	7	44 %
ei	6	67 %	9	56 %

58. Olisitko valmis lähtemään mukaan, jos METO-yrittäjät lähtisivät valmistelemaan työterveyshuollon järjestämistä ja kilpailuttamista jäsenyrityksilleen?

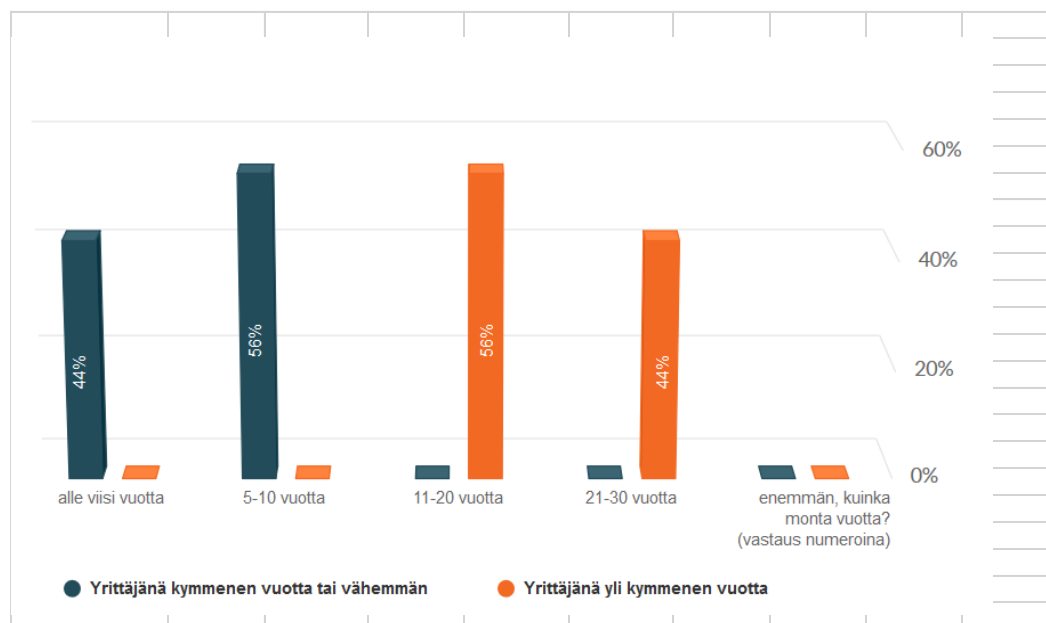
	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
kyllä	1	11 %	6	37 %
en	2	22 %	2	13 %
mahdollisesti, tarvitsen lisätietoa asiasta	6	67 %	8	50 %

59. Minkä ikäinen olet?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
alle 25 vuotta	0	0 %	0	0 %
25 – 34 vuotta	1	11 %	0	0 %
35 – 44 vuotta	2	22 %	0	0 %
45 – 54 vuotta	2	22 %	5	31 %
55 – 64 vuotta	3	34 %	10	63 %
65 – 75 vuotta	1	11 %	1	1 %
vanhempi	0	0 %	0	0 %

60. Kauanko olet toiminut yrittäjänä?

	≤ 10 v. kokemus	%	> 10 v. kokemus	%
alle viisi vuotta	4	44 %	0	0 %
5 – 10 vuotta	5	56 %	0	0 %
11 – 20 vuotta	0	0 %	9	56 %
21 – 30 vuotta	0	0 %	7	44 %
enemmän, vastaus numeroina	0	0 %	0	0 %

61. Tähän voit antaa omia kommentteja / mietteitä ja kehitysehdotuksia työturvallisuuteen -ja hyvinvointiin liittyen.

≤ 10 v. kokemus

> 10 v. kokemus